

**T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
ENTEĞRE EĞİTİM PROGRAMINA GEÇİŞ SONRASINDA DÖNEM I
ÖĞRENCİ BAŞARI VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Prof. Dr. Züleyha ALPER

**Tıp Eğitimi Programı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Ankara

2019

**T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
ENTEĞRE EĞİTİM PROGRAMINA GEÇİŞ SONRASINDA DÖNEM I
ÖĞRENCİ BAŞARI VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Prof. Dr. Züleyha ALPER

**Tıp Eğitimi Programı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Sevgi TURAN**

**Ankara
2019**

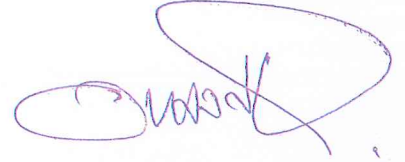
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
ENTEĞRE EĞİTİM PROGRAMINA GEÇİŞ SONRASINDA
DÖNEM I ÖĞRENCİ BAŞARI VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Öğrenci: Züleyha ALPER

Danışman: Prof. Dr. Sevgi TURAN

Bu tez çalışması 18.09.2019 tarihinde jürimiz tarafından "Tıp Eğitimi Programı" nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

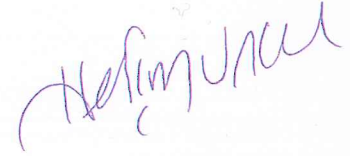
Jüri Başkanı: Prof. Dr. Orhan ODABAŞI
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sevgi TURAN
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD

Üye: Prof. Dr. Yeşim UNCU
Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
Aile Hekimliği AD

Üye: Doç. Dr. Meral DEMİRÖREN
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD

Üye: Doç. Dr. Arif ONAN
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun bulunmuştur.

25 Eylül 2019

Prof. Dr. Diclehan ORHAN
Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”** kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

25.09.2019
...../...../.....

Züleyha ALPER

ⁱ“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanın**ın önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanın**ın önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir

* Tez **danışmanın**ın önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Prof. Dr. Sevgi TURAN danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığımı beyan ederim.

Prof. Dr. Zileyha ALPER

TEŞEKKÜR

Öğrencisi ve mensubu olmaktan daima gurur duyduğum Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesine,

Bu teze konu olan değişim sürecine bilfiil katılan tüm öğretim üyesi arkadaşlarıma ve öğrencilerime,

Uzun bir sürece yaydığım Yüksek Lisans eğitimimde birikimlerini benimle paylaşan ve desteklerini esirgemeyen Prof. Dr. İskender Sayek, Prof. Dr. Nuray Senemoğlu ve Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalının değerlerinden Prof. Dr. Melih Elçin, Prof. Dr. Orhan Odabaşı, Dr. Öğr. Üyesi Arif Onan, Dr. Öğr. Üyesi Barış Sezer ve Öğr. Grv. Dr. Ece Abay'a,

Yüksek lisans eğitimim sırasında sınıf arkadaşlarım olan Prof. Dr. Sevsen Cebeci, Prof. Dr. Arzu Balkan, Prof. Dr. Günseli Polat ve kader arkadaşım Doç. Dr. Arzu Akalın'a,

Bu tez çalışmasının veri toplama sürecinde emeği olan sevgili arkadaşlarım Doç. Dr. İlker M. Kafa, Dr. Öğr. Üyesi Engin Sağdılek, Öğr. Grv. Dr. M. Okan Aydın'a, istatistik analizinde emeği olan mesai arkadaşım Doç. Dr. Güven Özkaya'ya,

İki eğitim-öğretim yılı boyunca dersleri aksatmamam için bana işyerinde destek veren sevgili arkadaşlarım Prof. Dr. Yeşim Uncu ve Prof. Dr. Alis Özçakır'a, evde destek veren çok sevgili aileme,

Bu çalışmanın tüm aşamalarında sabırla bana katlanan, sevgili arkadaşım, tez danışmanım Prof. Dr. Sevgi Turan'a çok teşekkür ediyorum.

Dr. Züleyha ALPER

ÖZET

Alper, Z. Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Entegre Eğitim Programına Geçiş Sonrasında Dönem 1 Öğrenci Başarı ve Görüşlerinin İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıp Eğitimi Programı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019. Tıp eğitimi dinamik bir süreçtir ve güncel şartlara, ortam ve zamana göre sürekli uyarlanması gerekmektedir. Günümüzde tıp eğitiminde niteliğin artırılmasını amaçlayan uygulamaların önemli adımlarından biri uygulanan eğitim programının değerlendirilmesi ve gelişime yönelik değişikliklerin dinamik bir şekilde yapılabilmesidir. Eğitimde öğrencilerin programı değerlendirmelerinde değerlendirme anketleri uzun yıllardır kullanılmaktadır ve öğretim etkinliğinin değerlendirilmesinin gerekli ve önemli bir parçasıdır. Bu çalışmanın amacı, Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde değişen tıp eğitimi modelinin uygulamaya girdiği 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte, izleyen iki eğitim-öğretim yılı boyunca, dönem 1 öğrencilerinin kurullarda almış oldukları eğitime yönelik geribildirimlerinin ve akademik başarılarının incelenmesidir. Öğrencilerin kurullarda almış oldukları eğitime ilişkin görüşleri 5 li Likert ölçeği ile hazırlanan geribildirim formlarından elde edilmiştir. “Kurul 2” dışında öğrenci geribildirimlerinin “Bilgilendirme ve İletişim”, “Kurul Yapılanması”, “Entegrasyon”, “İçerik”, “Ölçme-Değerlendirme” ve “Genel Görüş” temaları ilk yıla kıyasla belirgin iyileşme göstermiştir. Elde edilen verilerin hem sürecin değerlendirilmesi hem de bir sonraki yılın program hazırlığında kullanılmak üzere değerlendirmeye alınması ile eğitim dinamik bir sürece dönüştürülmüştür. Ayrıca kendilerinden alınan geribildirimlere göre yapılan iyileştirmeler konusunda öğrenciler bilgilendirilmiş ve böylece kendilerine ve görüşlerine değer verildiği hissettirilerek, BUÜTF için önemli olan bu süreçte etkin rol almaları sağlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: tıp eğitimi, entegrasyon, tıp öğrencisi, program değerlendirme

ABSTRACT

Alper, Z. Evaluation of Students Success and Opinions After Changing to Integrated Medical Education Program In Bursa Uludag University Medical Faculty, Hacettepe University Graduate School Of Health Sciences Medical Education Program Master Thesis, Ankara, 2019. Medical education is a dynamic process and needs to be continuously adapted to the current conditions, environment and time. Today, one of the important steps of the procedures aiming to increase the quality in medical education is to evaluate the education program and to make changes for improvement. Questionnaires have been used for many years in the evaluation of education by students and are an essential and important part of the assessment of teaching effectiveness. The aim of this study is to evaluate the feedback and academic achievements of Term 1 students on the committees during 2016-2017 academic year in which integrated program is implemented for the first time and the following two academic years. The opinions of the students about the education they received were obtained from the feedback forms prepared with 5-point Likert scale. The themes "Information and Communication", "Structure", "Integration", "Content", "Assessment and Evaluation" and "General", except for Board 2 öğrenci, have improved significantly compared to the first year. The training was transformed into a dynamic process by evaluating the data both for the evaluation of the process and for the preparation of the program for the next year. In addition, the students were informed about the improvements made according to the feedback received from them and thus they felt that they and their opinions were valued so that they could take an active role in this process which is important for BUÜTF.

Keywords: medical education, integration, medical student, program evaluation

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI	iii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	iv
ETİK BEYAN SAYFASI	v
TEŞEKKÜR	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR	xi
ŞEKİLLER	xii
TABLolar	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Amaçlar	7
1.2. Kapsam	7
2. GENEL BİLGİLER	7
2.1. Program Değerlendirme	8
2.2. Program Değerlendirme Teorileri ve Modelleri	10
2.2.1. Teoriler	10
2.2.2. Modeller	11
2.3. Program Değerlendirmede Öğrencilerin Rolü	14
2.4. BUÜTF Tıp Eğitiminin Genel Özellikleri	16
2.4.1. Aşama 1: Genel Bakış	19
2.4.2. Aşama 2: Genel Bakış	21
2.4.3. Aşama 3: Genel Bakış	21
2.5. BUÜTF de Yapılanlar	22
2.5.1. Memnuniyet Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Değerlendirmeler	22
2.5.2. Öğrenme Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Değerlendirmeler	23

3. GEREÇ ve YÖNTEM	24
3.1. Çalışmanın Tipi	24
3.2. Çalışmanın Yeri	24
3.3. Katılımcılar	25
3.4. Veri Toplama Araçları	25
3.4.1. BUÜTF Eğitim Modeli	26
3.4.2. BUÜTF Sınav Uygulamaları	27
3.5. Uygulama	28
3.6. İstatistiksel Analiz	28
3.7. Etik Onay	28
4. BULGULAR	29
5. TARTIŞMA	85
6. SONUÇ ve ÖNERİLER	91
7. KAYNAKLAR	93
8. EKLER	
8.1. Etik Kurul İzni	
8.2. 2015-2016 TEAD BUÜTF Eğitim Programı Değerlendirme ve Öneri Raporu	
8.3. Kurul Değerlendirme Anketi	
8.4. Kurulsonu Öğretim Üyesi Geribildirim Toplantısı Davet	
8.5. 2017-2018 Dönem 1 Kurulsonu Toplantı Raporları	
8.6. Tez Çalışması Orjinallik Raporu	
9. ÖZGEÇMİŞ	

SİMGELER ve KISALTMALAR

BUÜTF	Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
EK	Eğitim Komisyonu
FÖK	Fakülte Özdeğerlendirme Kurulu
İV	İntravenöz
ÖDR	Özdeğerlendirme Rehberi
PDGK	Program Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu
PDK	Program Değerlendirme Kurulu
TEAD	Tıp Eğitimi Anabilim Dalı
UÇEP	Ulusal Çekirdek Eğitim Programı
USİM	Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi İyi Hekimlik Uygulamaları ve Simülasyon Merkezi
WFME	World Federation of Medical Education

ŞEKİLLER

Şekil		Sayfa
2.1.	BUÜTF tıp eğitimi modeli	14
2.2.	BUÜTF Aşama 1-klinik öncesi eğitim-öğretim dönemi	15
2.3.	BUÜTF Aşama 2-klinik eğitim-öğretim dönemi	16
2.4.	BUÜTF tıp eğitimi aşamaları ve ilişkileri	17
2.5.	Aşama 1 eğitim programı modellerinin genel dağılımı	18
4.1.	Yıllara göre “kurul 1: molekülden hücreye” öğrenci ölçme- değerlendirme sonuçları grafiği	41
4.2.	Yıllara göre “kurul 2: hücresel metabolizma” öğrenci ölçme- değerlendirme sonuçları grafiği	51
4.3.	Yıllara göre “kurul 3: topografik anatomi” öğrenci ölçme- değerlendirme sonuçları grafiği	67
4.4.	Yıllara göre “kurul 4: genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci ölçme-değerlendirme sonuçları grafiği	82

TABLOLAR

Tablo		Sayfa
3.1.	Çalışma grubunda yer alan ve başarılarına göre değerlendirilen Dönem 1 öğrencilerinin yıllara göre dağılımları	23
3.2.	Çalışma grubunda yer alan ve öğrenci görüşleri değerlendirilmesine katılan Dönem 1 öğrencilerinin yıllara göre dağılımları	23
4.1.	Eğitim-öğretim yılı, cinsiyet ve derse devam durumlarına göre kurul değerlendirme anketi verileri	27
4.2.	Kurul 1 “molekülden hücreye” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- bilgilendirme ve iletişim teması	29
4.3.	Kurul 1 “molekülden hücreye” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- kurul yapılanması teması	31
4.4.	Kurul 1 “molekülden hücreye” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- entegrasyon teması	33
4.5.	Kurul 1 “molekülden hücreye” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- içerik teması	36
4.6.	Kurul 1 “molekülden hücreye” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- ölçme değerlendirme teması	38
4.7.	Kurul 1 “molekülden hücreye” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- genel görüş teması	39
4.8.	Yıllara göre “kurul 1: molekülden hücreye” öğrenci ölçme- değerlendirme sonuçları dağılımı	41
4.9.	Kurul 2 “hücreyel metabolizma” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- bilgilendirme ve iletişim teması	43
4.10.	Kurul 2 “hücreyel metabolizma” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- kurul yapılanması teması	45
4.11.	Kurul 2 “hücreyel metabolizma” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- entegrasyon teması	47
4.12.	Kurul 2 “hücreyel metabolizma” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- içerik teması	48
4.13.	Kurul 2 “hücreyel metabolizma” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- ölçme değerlendirme teması	49
4.14.	Kurul 2 “hücreyel metabolizma” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- genel görüş teması	50

4.15.	Yıllara göre “kurul 2: hücresel metabolizma” öğrenci ölçme-değerlendirme sonuçları dağılımı	51
4.16.	Kurul 3 “topografik anatomi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- bilgilendirme ve iletişim teması	55
4.17.	Kurul 3 “topografik anatomi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- kurul yapılanması teması	57
4.18.	Kurul 3 “topografik anatomi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- entegrasyon teması	59
4.19.	Kurul 3 “topografik anatomi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- içerik teması	61
4.20.	Kurul 3 “topografik anatomi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- ölçme değerlendirme teması	63
4.21.	Kurul 3 “topografik anatomi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- genel görüş teması	65
4.22.	Yıllara göre “kurul 3: topografik anatomi” öğrenci ölçme-değerlendirme sonuçları dağılımı	66
4.23.	Kurul 4 “genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi-bilgilendirme ve iletişim teması	71
4.24.	Kurul 4 “genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- kurul yapılanması teması	73
4.25.	Kurul 4 “genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- entegrasyon teması	75
4.26.	Kurul 4 “genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- içerik teması	77
4.27.	Kurul 4 “genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi-ölçme değerlendirme teması	79
4.28.	Kurul 4 “genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci görüşleri değerlendirilmesi- genel görüş teması	80
4.29.	Yıllara göre “kurul 4: genel embriyoloji ve doku biyolojisi” öğrenci ölçme-değerlendirme sonuçları dağılımı	81

1. GİRİŞ

Tıp eğitimi, birçok pedagojik uygulama, eğitim felsefesi ve kavramsal çerçevenin çarpıştığı, yoğun ve büyüleyici bir yerdir ve nihai amacı; topluma, hasta bakımını önceleyen ve yaşam boyu süren bir kariyer boyunca uzmanlıklarını sürdürmeyi ve geliştirmeyi taahhüt eden profesyonel, bilgili, yetenekli ve güncel kadrolar sunmaktır (1). İçinde bulunduğu toplumun karşılaştığı sorunları öngörmek ve bu sorunlara uygun çözüm sağlayabilmek için kendi programlarını planlamak tıp fakültelerinin sorumluluklarındandır.

İnsanların sağlık gereksinimlerini karşılamak üzere hekim yetiştirmeyi amaçlayan tıp fakültelerinde verilen eğitimin niteliğinin geliştirilmesine yönelik adımlar ilk olarak Flexner Raporu ile atılmış olsa da, özellikle 1980'lerin başında daha yüksek sesle dile getirilmeye başlanmış, 1988 de World Federation of Medical Education (WFME) tarafından yayınlanan Edinburgh Bildirgesi ve 1993 Dünya Tıp Eğitimi Zirvesi önerileri dünyada tıp eğitimini şekillendirecek köklü bir dönüşümün habercisi olmuştur. Edinburgh Bildirgesi'nde: *"tıp eğitiminin amacı tüm bireyler için sağlığın gelişimini sağlayacak hekimler yetiştirmek olarak"* tanımlanmıştır. Buna göre tıp fakülteleri, programlarına öğrenci kabul ederken toplumla yaptığı, elle tutulmayan, ancak varlığı kabul edilen bir sözleşme ile mezun olacak öğrencilerin hekimlik yeterliklerini sağlama sorumluluğunu üstlenmelidir (2).

Tıp eğitimi dinamik bir süreçtir ve güncel şartlara, ortam ve zamana göre sürekli uyarlanması gerekmektedir. Günümüzde bütün dünyada tıp eğitimi her yönü ile sorgulanmakta, eğitimin amaçları, maliyeti, zamana uyumu, işlevselliği çalışmaları önem kazanarak, bu amaca yönelik olarak yapılması gerekli görülen değişiklikler saptanmaya çalışılmaktadır. Tıp eğitiminin niteliğin artırılmasını amaçlayan uygulamaların önemli adımlarından biri uygulanan eğitim öğretim programının değerlendirilmesi ve gelişime yönelik değişikliklerin dinamik bir şekilde yapılabilmesidir (3).

Eğitim programlarının temelinde aslında değişim bulunmaktadır ve paydaşlara - öğrenciler, eğitimciler, idareciler, diğer sağlık çalışanları ve çeşitli iç ve dış paydaşlar dahil- bunu değişimle ilgilendikleri için yaparlar. Bir programın değişimle ilişkilendirilmesi tüm paydaşları, en çok ta öğrencileri heyecanlandırmaktadır. Bu nedenle, etkili program değerlendirme en azından kısmen değişime odaklanmalıdır. Bir eğitim programının kendisi nadiren statiktir, bu nedenle programın sürekli gelişimini sağlamak için geribildirimlerin alınması en önemli gerekliliktir. Bu şekilde, program değerlendirme, eğitim değişikliği sürecinin ayrılmaz bir parçası haline gelir. (4).

Türkiye’de mezuniyet öncesi tıp eğitiminde 1990’lı yıllarda başlayan çalışmalar, mezuniyet öncesi tıp eğitimi ulusal standartlarının belirlenmesi sonrası hızlanmıştır. Özellikle eğitim kalitesini ve eğitim kurumunun vizyonunu güvence altına almak, sürekli gelişim sağlamak, standartları yükseltmek ve disipline eden bir kontrol mekanizmasını oluşturmak ve kalitede sürekli gelişim sağlanmasında en iyi yol göstericilerden biri olan akreditasyon kavramıyla birlikte tıp fakültelerinde de eğitim programlarının gözden geçirilerek iyileştirilmesi uygulamaları hatta eğitim model değişiklikleri giderek artan bir önem kazanmıştır (5). Gelişen dünyamızda sadece ülkeler arası değil, aynı ülke içinde farklı fakültelerde farklı eğitim modelleri uygulanmaktadır. Eğitim modeli ve süresi farklılıklar gösterse de aslında amaç hepsinde ortaktır: eğitimini tamamlayacak öğrencinin mezun olduğunda sahip olması gereken bilgi, tutum ve davranışların belirlenmesi ve uygulanabilir olması. Bu durum içinde bulunulan zamanla ve fakültenin sahip olduğu koşullarla doğrudan ilişkilidir (6). Tercih edilen modelin değerlendirilmesi, yükseköğretimde kalitenin iyileştirilmesinin ve tıp fakülteleri için akreditasyon şartının bir bileşenidir (1,3,7–9).

Bir tıp eğitimi programını değerlendirmek için bir plan geliştirirken, program içeriğini, değerlendirmenin amacını ve paydaşların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmak önemlidir. Bu faktörler seçilen ve kullanılan program değerlendirme modelini etkileyecektir. Bu model, ana değerlendirme sorularının ve veri toplama yöntemlerinin geliştirilmesine rehberlik edecektir (4).

Tıp eğitimi programlarını değerlendirilmesinde öğrenciler, öğretim üyeleri, mezunlar, işverenler, uygulayıcılar, personel ve klinik süpervizörler dahil olmak üzere birçok potansiyel kaynak bulunmaktadır ve değerlendirmenin tam olabilmesi için programdaki tüm bileşenlerin, uygulayanlar kadar uygulanan hedef kitlenin de görüşleri göz önünde bulunmalıdır. Hatta eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesinde öğrenci değerlendirmelerine fazlası ile önem verilmelidir (1,10). Öğrencilerin programı değerlendirmelerinde değerlendirme anketleri uzun yıllardır kullanılmaktadır ve öğretim etkinliğinin değerlendirilmesinin gerekli ve önemli bir parçasıdır. Araştırmalar, öğrenci geribildirimleri ile elde edilen bilgilerin mükemmel bir değerlendirme kanıtı kaynağı olduğunu doğrulamaktadır. Önemli olan bir tek bu kanıtla ciddi kararlar alınmamasına dikkat edilmesi ve diğer kanıtların da kullanılmasıdır (1,8,11,12).

Öğrencilerin içinde buldukları eğitim programını değerlendirmeleri, genel olarak yükseköğretim ve mesleki eğitim kurumlarında eğitim, öğretim ve değerlendirme sistemlerinin temel bir bileşeni olarak kabul edilmektedir. Öğrencinin kendi öğrenme sorumluluğunu almasına dayanan öğrenci merkezli eğitimin felsefesi gereği, öğrenci geribildirimlerinin geçerli ve güvenilir olduğu ve eğitim programlarının geliştirilmesinde önemli bir bileşen olduğu kabul edilmektedir. Bu alanda literatür gözden geçirildiğinde, öğrencilerin eğitim ve eğiticilerin etkinliğini değerlendirdiği araçlardan elde edilen veri puanlarının güvenilir olduğunu, öğrenci öğrenmesi, akran değerlendirmeleri ve eğitmen öz değerlendirmeleri ile ilgili diğer araştırmaların sonuçları ile uyumlu olduğunu ve farklı öğretim durumlarına da genellenebileceğini doğrulayan çalışmalar bulunmaktadır (7,8,11–14). Öğrencilerden sağlanan bu veriler, iyi eğiticileri ödüllendirmek, ortalama eğiticileri geliştirmek ve belirli öğretim becerileri hakkında kendi durumları hakkında bilgi

olarak kendilerini geliştirmek isteyen tüm eğitimcilere katkı sağlamada kullanılabilir. Eğitici gelişim programları, bu geribildirimlerde ihtiyaç olarak ortaya çıkan ve eksik olarak tanımlanan becerilere odaklanarak gelişim için kullanılabilir. Kurum genelinde kullanılmak üzere geliştirilen değerlendirme araçları tıp eğitimcilerinin programa yönelik, öğretim ve demografik farklılıklar gibi öğretimin etkililiğini etkileyebilecek değişkenleri araştırmalarına da yardımcı olacaktır (3,13,15,16).

2001-2002 Eğitim-Öğretim Yılında Bursa Uludağ Üniversitesi olarak Bologna sürecine uyum amacıyla yeniden yapılanma çalışmaları başlayan tıp fakültesi eğitim-öğretim programında, Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (ÇEP) referans alınarak Rektörlük, Dekanlık, Eğitim Komisyonu, Anabilim Dalları ve Anabilim Dallarının ÇEP ile ilgili çalışmaları yürütecek temsilcilerinin karşılıklı işbirliği ve görüş alışverişi ile başlayan program geliştirme çalışmaları sonucunda köklü bir değişime gerek duyulduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda genel sistematik değerlendirme programı oluşturma gerekliliği ortaya çıkarak, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı ve Eğitim Komisyonu önerisi ile Program Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Program Değerlendirme Kurulunun öğrenci, öğretim üyesi, mezunlar, işverenler ve diğer ilgililerden, memnuniyet anketleri ve toplantılar ile almış oldukları geribildirim değerlendirmeleri sonucunda farklı disiplinlerin tek tek veya entegre olarak yer aldığı ve kredili eğitim sistemi kurallarına göre yürütüldüğü eğitim modelinden tam entegrasyona geçiş önerisi Eğitim Komisyonu tarafından uygun bulunmuş, eğitim modeli 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren Entegre Eğitim Modeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Programın yapılandırılmasında Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (ÇEP) referans olarak alınmış, bu çerçevede program hazırlıkları Rektörlük, Dekanlık, Eğitim Komisyonu, Program Değerlendirme Kurulu, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı başta olmak üzere Anabilim Dalları ve Anabilim Dallarının ÇEP ile ilgili çalışmaları yürütecek temsilcilerinin karşılıklı işbirliği ve görüş alış verişi ile yapılmıştır. Program Değerlendirme Kurulu tarafından ders kurulları belirlenerek anabilim dalları ve bilim dallarına bilgilendirme metni gönderilmiş ve kurul içeriği netleşinceye kadar mükerrer toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılar sonucu ortaya

çıkan taslak program tüm paydaşlarla paylaşarak önerilerle programın son hali oluşturulmuştur.

Programın ilk uygulandığı 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren çok yönlü değerlendirmelerin sistematik olarak yapılmasına özen gösterilmiş ve elde edilen kanıtlar eğitim programının iyileştirilmesinde kullanılmıştır.

Bu çalışmada amaç, mezuniyet öncesi tıp eğitiminde eğitim modeli değişikliği ile birlikte program geliştirme ve iyileştirme çalışmalarının öğrenci gözü ile değerlendirilmesi ve bu iyileştirmelerin ders başarısını nasıl etkilediğinin ortaya konulmasıdır. Bu amaca ulaşmak için, entegre eğitime geçiş yapılan 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren izleyen iki eğitim öğretim yılı boyunca entegre kurul derslerinden TIP101 Kodlu Tıp Bilimleri dersi kurulları TEAD in hazırladığı Kurul Değerlendirme Anketi (**Ek 8.2.**) ile öğrenciler tarafından değerlendirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin 3 eğitim öğretim yılı boyunca değerlendirdikleri kurullardaki başarı durumları da incelenmiştir.

1.1. Amaçlar

Bu yüksek lisans tez çalışmasının amacı; değişen tıp eğitimi sisteminin uygulamaya girdiği 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte, izleyen iki eğitim-öğretim yılı boyunca, dönem 1 öğrenci geribildirimlerinin ve akademik başarılarının incelenmesidir. Çalışmanın alt amaçları aşağıda verilmiştir:

1. Öğrenci görüşleri yıllar arası farklılık göstermekte midir?
2. Öğrenci başarı durumları yıllar arası farklılık göstermekte midir?

1.2. Kapsam

Çalışma kapsamında; eğitim modeli değişikliği sürecinin bir parçası olan entegre kurullarda verilen eğitimi, ilk kez uygulandığı 2016-2017, ve takip eden 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yılları boyunca değerlendiren Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1 öğrencileri yer almaktadır. Çalışmada ölçme aracı olarak öğrencilerin kurul sonu değerlendirme anketleri ve kurul sonu sınavlarındaki başarı puanları kullanılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde program değerlendirme ve program değerlendirmede öğrencinin yeri, Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde verilmekte olan tıp eğitimi, süreç içerisindeki gelişimi ve uygulanan yöntemler özetlenmiştir.

2.1. Program Değerlendirme

Eğitim sistemi girdi, işlem, çıktı ve geribildirim bileşenlerinden oluşan, sürekli kendini yenileyen açık bir sistemdir. Bu nedenle sürekli geliştirme, yenileme ve tekrar düzenleme çalışmaları sistemin kendi doğasıdır (17). Tüm bu süreçlerin işleyebilmesi için değerlendirme süreçleri zorunludur. Değerlendirme; bir eğitim programının taslak, süreç ve ürün aşamalarında, işlevselliğini ortaya koyma, eksiklerini belirleme ve giderme; işlemeyen ve hatalı yönlerini saptayarak düzeltme amacı ile yapılan işlemlerin bütünüdür. Program değerlendirme, bir programın amaçlandığı gibi çalışıp çalışmadığı ve istenmeyen sonuçları olup olmadığına ilişkin sorulara odaklanır. 'Program' terimi, bir müfredat, ders, oturum, kurs, etkinlik, kılavuzlar gibi herhangi bir organize olayı ifade edebilir (1). Bu bağlamda, değerlendirme, ihtiyaçları karşılama veya belirlenen eksikleri giderme, hataları düzeltme, programı yeniden düzenleme ve güncelleme için vazgeçilmez bir araçtır (18). Çünkü yaşamın her alanında olduğu gibi eğitim programı için de yenilikler kaçınılmazdır ve toplumsal ve bilimsel değişikliklerin sıkça ve hızla yaşandığı çağımızda zamanın taleplerine cevap verecek ve bu gelişmeleri yansıtacak özellikte olmalıdır. Değerlendirme, eğitim oturumlarının sonunda yalnızca öğrencilere memnuniyet anketleri vermekten çok daha fazla anlam taşır. Müfredat oluşturma ve müfredatın amaçlandığı şekilde çalışıp çalışmadığını ve amaçlanan sonuçlara ulaşıp ulaşılmadığını belirlemede hayati öneme sahiptir. Öğrenciler hedeflenen bilgi ve becerileri öğretim programından elde ettiler mi sorusuna yanıt arar. Değerlendirme, destekleyici programların ve hizmetlerin kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamasını sağlamak için de kullanılabilir. Programın iyileştirilmesi gereken alanlarının belirlenmesinde sıklıkla kullanılır. Bir eğitim programının kabul edilebilir

bir standartta olup olmadığını ve eğitim ve akreditasyon amaçları için onaylanıp onaylanamayacağını belirlemek için kullanılır. Tıp eğitimi destekleyen programla ilişkili çok çeşitli hizmetler hakkında (örneğin kütüphane hizmetleri, teknoloji ve değerlendirme) eğitmenlere, yöneticilere ve fakülteye geri bildirim vermek için kullanılabilir. Tıp eğitimcilerine akademik yıllık değerlendirmelerde sunulan bilgilerin bir parçası olarak kullanılabilir. Kırsal, uzak ve az kullanılan bölgelerde uzmanlık seçimi ve uygulama yeri gibi uzun vadeli sonuçları belirlemek için kullanılabilir. Ek olarak, eğitim programında, öğretme ve öğrenmede veya değerlendirmede gelecekteki eğitim politikasını belirlemek için kullanılabilir (1,3,16,19). Özetlenecek olursa program değerlendirmenin amaçları:

1. Olayları belgelemek,
2. Öğrencilerde oluşan gelişmeleri veya gerilemeleri kaydetmek,
3. Kurumsal ihtiyaçları belirlemek,
4. Problemin sorumlusunu bulmak,
5. Yönetimin karar vermede kanıt sağlamak,
6. Düzeltici çalışmaları kolaylaştırmak,
7. Öğretimin ve öğrenimin anlaşılabilirliğini arttırmaktır.

Bu amaçların her biri programın değeriyle doğrudan veya dolaylı yoldan ilgilidir ve özel bir program değerlendirme çalışması için bir amaç oluşturabilir. Değerlendirmede, her bir amaç farklı verilere gereksinim duyar (17).

Değerlendirme sadece program yapılandıktan sonra değil, geliştirme başlamadan önce planlanmalıdır. Eğitim Programı tasarlandıktan sonra düşünülen bir basamak olmamalıdır. Yeni bir eğitim ihtiyacı tespit edildiğinde, ilk aşama müfredatın öğrenme çıktılarını tanımlama aşaması olmalıdır. Değerlendirmenin hedefleri açıkça belirtilmeli ve sonuçlarla ilişkilendirilmelidir. Değerlendirme hedeflerinin netleştirilmesi, eğitimin başarısının veya başarısızlığının ortaya konulmasında gerekli kanıtların belirlenmesine yardımcı olacaktır. Tüm bu aşamalarda bireysel sorumlulukların açıkça belirtildiği şekilde bir protokol hazırlanmalıdır. Kimden ve hangi formlarla veri toplanacağı, verilerin kimin

tarafından toplanacağı, kimin tarafından analiz edileceği, hangi yöntemlerle kim tarafından analiz yapılacağı, kimler tarafından yorumlanarak karar alınacağı ve değerlendirme sonuçlarının kimlerle paylaşılacağı bu protokolde yer almalıdır (3). Tıp fakülteleri tarafından değerli ve önemli görülen unsurları vurgulansa değerlendirme sürecinin kendisi bile olumlu bir eğitim etkisi yaratabilir.

2.2. Program Değerlendirme Teorileri ve Modelleri

2.2.1. Teoriler:

İndirgemecilik:

Parçaların incelenerek bütünü anlaşılması yaklaşımı son 5 yüzyıl boyunca tıbbi karakterize eden bilimsel yaklaşımın ayrılmaz bir parçasıdır. Lineer bir ilişki olduğundan hareketle programın bir bileşeninde oluşacak iyileşmenin tümünü etkileyeceği varsayılır. İndirgemeci ya da lineer düşünme tarzına göre, bir sonuca katkıda bulunan faktörler bilindiğinde, bu hedeflere ulaşmada programın başarı ya da başarısızlığı açıklanabilir. Bu yaklaşımın tıbbi olanca katkısına rağmen sınırlılıkları da bulunmaktadır (4).

Sistem Teorisi:

İndirgemeci yaklaşım tıpta ve hatta tıp eğitimine büyük katkılar sağlamış olsa da, “son bir ürün olarak gördüğümüz şey - bir eğitim programı, bir insan, evren - tek tek bileşen parçalarının toplamından daha fazlasıdır.” diyerek, bir sonucun sadece bileşen bölümleri tarafından açıklanmadığı, ancak bu bölümler ve bunların çevresi (bağlam) arasındaki ilişkilerin önemli olduğu düşüncesinden ortaya çıkmıştır. 1920 de Bertalanffy tarafından ortaya atılmıştır. Bu teoriye göre programda parçaların yanında ilişkilerin de incelenmesi önemlidir. Bertalanffy e göre bir hayvan, bir insan ve sosyal etkileşimler tüm sistemlerdir ve bu bağlamda bir eğitim programı, birbiri ile ilişkili bölümlerden ve bu bölümler arası etkileşimlerden oluşan ve hepsi programın ortamında bulunan etkileşime giren sosyal bir sistemdir. Bir eğitim

programının sistemini anlamak için de sistem teorisi ile tutarlı bir değerlendirme yaklaşımı gerekir (4).

Kompleksite Teorisi:

İndirgemeci teoriye dayalı lineer modeller herşeyin dengede olduğu durumlarda geçerlidir. Oysa tıp eğitimi iç ve dış birçok faktörden (program katılımcılarının özellikleri, paydaşların veya düzenleyicilerin etkisi, bir disiplinin dayandığı bilginin sürekli değişen doğası, mesleki uygulama kalıpları ve eğitim programının işleyiş ortamı, gibi) etkilendiği için her zaman bir dengede değildir. Bu nedenle, tıp eğitimi programlarının, bu iç ve dış faktörler arasındaki etkileşimleri de içinde barındırdığı göz önüne alındığında kompleksite teorisi önem kazanır. Tüm sistem kendi bileşenlerinin her birinin ayrı ayrı incelenmesi ile açıklanamaz (4).

2.2.2.Modeller:

Deneysel/Yarı deneysel modeller:

1960'lı yılların ortalarında eğitim değerlendirmesi olarak kullanılan en eski modellerdir. İndirgemeci teoriden yola çıkarak, bu modelleri kullanan çalışmalardan elde edilen bulguların geçerliliği, değerlendiricinin program elemanları ve istenen program çıktıları arasındaki doğrusal nedensel ilişkilerin varsayımını dikkatle doğrulamasına bağlıdır. Eğitimde değişkenlerin tamamının kontrol altına alınabildiği bir ortam oluşturmak zor olduğu için kullanımı çok uygun değildir (4).

Kirkpatrick modeli

Kirkpatrick'in dört aşamalı yaklaşımı, eğitim programlarında öğrenenlerin sonuçlarını değerlendirmek için bir model olarak yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Eğitim değerlendirmesine önemli katkıları; net olarak program sonuçlarına odaklanması ve basit öğrenci memnuniyetinin ötesinde çıktıların net bir şekilde tanımlanmasına yol açması olmuştur. Kirkpatrick, program çıktılarının dört hiyerarşik düzeyin değerlendirilmesinde toplanmasını önermiştir.

- öğrencinin memnuniyeti veya programa tepkisi: öğrencinin programa reaksiyonunu değerlendirmede memnuniyet anketleri uygulanabilir, program hakkındaki düşünceleri, öğrenmedeki yararı sorulabilir.
- programa atfedilen öğrenme ölçütleri (örneğin, edinilen bilgiler, geliştirilen beceriler, değişen tutumlar): değerlendiren eğitici program sırasında katılımcıların ne öğrendiklerini sorabilir. Bilgi ve beceri testleri, genellikle uygun bir kontrol grubu ile birlikte bu yönü araştırmak için kullanılabilir.
- eğitildikleri bağlamda değişen öğrenci davranışları: eğitildikleri bağlamda öğrenenlerin davranışına odaklanır (örneğin, yeni bir standardize hasta ile karşılaşıldığında öğrenilen bilgilerin uygulanması).
- daha geniş bir bağlamda programın nihai sonuçları: programın daha geniş bağlamında uygun bir süre sonra gözlemlenen öğrenci sonuçlarına odaklanır. (programa göre verilen eğitimin, hasta sonuçları, maliyet tasarrufu, iyileştirilmiş sağlık ekibi performansı, vb. durumlar üzerine etkisi.)

Logic Model:

Sistem teorisinin bir yansıması olarak program bileşenleri arasındaki ilişkilere dikkat eder. Girdiler (Input), Etkinlikler, Çıktılar ve Sonuçlarla açıklanan bir yapıya sahiptir.

Girdiler: Para, beceri, zaman, teknoloji kurum kültürü, yönetim desteği gibi tüm maddi ve manevi kaynaklar

Etkinlikler: stratejiler, yenilikler ve tüm değişim planları.

Çıktılar: Bir ürün oluştuğunu gösteren belirteçler. Her etkinliğin en az bir çıktısı olmalıdır.

Sonuçlar: Kısa, orta ve uzun vadede gerçekleşen değişimler.

CIPP Modeli

CIPP değerlendirme yaklaşımı seti, yaratıcısı Daniel Stufflebeam tarafından, zamanının baskın deneysel tasarım modeline olan tepkisi ve gelişimi olarak tanımlanmaktadır. Bu model Logic Model ile benzer öğeler taşımasına rağmen, Logic Modeli sınırlayan lineer ilişki bu modelde yoktur. Bir eğitim programını, program bileşenlerini karmaşık, dinamik ve çoğu zaman doğrusal olmayan ilişkileri bağlamında anlayan bir değerlendirici, CIPP modelini değerlendirme için güçlü bir yaklaşım olarak görecektir. CIPP yaklaşımı, değerlendiricilerin önemli fakat kolayca gözden kaçırılan program boyutlarını göz önünde bulundurmalarını sağlayan dört tamamlayıcı değerlendirme çalışmasından oluşur.

CIPP bileşenleri eğitim programlarının sürekli gelişim yönünde olan yapısı ile uyumludur. CIPP bileşenleri çoğu zaman sürekli değişen doğasına uyum sağlar

Alternatif olarak program Bağlam, Girdiler, Süreç ve Ürünler (CIPP) üzerinde odaklanarak, CIPP modeli bir eğitim programının tüm aşamalarına hitap eder: planlama, uygulama ve istenirse özet veya son retrospektif bir değerlendirme.

CIPP modelinin ilk üç elemanı iyileştirme odaklı (biçimlendirici) değerlendirme çalışmaları için faydalıdır, dördüncü öge olan Ürün yaklaşımı ise özet (son) çalışmalar için çok uygundur.

Bağlam (Context): Bağlam oluşturma için doküman analizi, demografik veri inceleme, görüşme, anket çalışması, kayıtlar, odak grup alışması gibi farklı veri toplama yolları olabilir.

Girdi (Input): Girdinin değerlendirilmesinde, programda sürecin tasarımını yönlendirmek için, hangi kaynakların elde bulunduğu, program için hangi farklı stratejilerin düşünülebileceği ve gereksinimlerin karşılanmasında hangi planın en iyi olacağı belirlenmeye çalışılır. Bir Girdi çalışmasında eğitim ihtiyacına yönelik potansiyel yaklaşımları belirlemek ve değerlendirmek, Literatür taraması, örnek

programları ziyaret etmek uzmanlara danışma gibi yöntemlerden herhangi birini içerebilir.

Süreç (Process): Sürecin değerlendirilmesinde, programın nasıl daha iyi uygulanabileceği, programın başarıya ulaşmasının önündeki engellerin neler olabileceği ve yeniden düzenlenmesine gerek duyulan öğeler belirlenir. Olabildiğince dikkat çekmeden, program devam ederken yapılmalıdır. Değerlendirici gözlem, görüşme ve doküman inceleme yollarını tercih edebilir. Program her ortam için değişir, bir program olduğu gibi başka bir programa kopyalanamaz.

Ürün (Product): Ürünün değerlendirilmesi, programdan elde edilen sonuçlar nelerdir, gereksinimler ne kadar karşılanmıştır, program sonlandığında ne yapılması gerektiği hakkında bilgi sağlar. Program çıktılarına odaklandığı için eğiticiler bu bölüme aşinadır. Değerlendiricinin tercih edebileceği yöntemler, tarafların program hakkındaki görüşleri, benzer programlarla karşılaştırmalı olarak çıktılar (öğrenci değerlendirmeleri), program hedeflerine ulaşılma durumu, program çıktıları ile ilgili grup görüşmeleri, seçilmiş kişilerin görüşlerini alma, anketler ve programa katılanların etkinlikle ilgili raporlarını kullanabilir.

2.3. Program Değerlendirmede Öğrencilerin Rolü

Eğitim programlarının eğitici merkezli yapısından öğrenci merkezli bir yapıya evrilmesi, eğitim içeriğinin gözden geçirilmesi ve geliştirilmesinde öğrenciyi daha aktif bir konuma getirmiştir. Değişim sürecinde yaşanacak problemlerle başa çıkmak ve bu süreçte akademik personelle öğrenciler arasındaki iletişimi sağlıklı bir şekilde yürütebilmek için öğrenci geribildirimlerinin değerlendirilmesi de fazlasıyla önem kazanmıştır (20). Öğrencilerin öğrenme ve gelişmelerinin ölçülmesinin yanı sıra öğrenme deneyimleri sırasındaki memnuniyetlerini de değerlendirmek öğrenci merkezli eğitimin ana unsurlarından biridir (21). Öğrenci deneyimleri ile ilgili kurumsal olarak geliştirilen anketlerden elde edilen veriler sıklıkla, üniversitelerin kendi uygulamalarını ve süreçlerini iyileştirmek, geliştirmek ve güçlendirmek amacıyla kullanılmaktadır. Ancak mevcut araştırmalar, kurumsal öğretim ve

öğrenme anketlerinden elde edilen veriler toplanmasına rağmen, bu verilerin öğrencinin deneyimini geliştirmek için sistematik olarak kullanıldığına dair çok az kanıt bulunduğunu göstermektedir (22,23).

Öğrencilerin eğitimlerini ve eğitimcilerini değerlendirmeleri kavramı yeni değildir. İlk kayıtlar Sokrates zamanında Antakya'dandır. Öğrencilerin ayaklarını damgalamaları ya da sınıftan çıkmaları bilinen ilk öğrenci geribildirimleridir (24,25).

Öğrencilerden bilgi toplayan bir değerlendirme tasarlamadan önce çeşitli konular göz önüne alınmalıdır:

Yeterlilik:

- Öğrenciler güvenilir ve geçerli bir bilgi kaynağı olabilir.
- Günlük dersleri takip ediyorlar ve neler olup bittiğinin farkındalar.
- Maliyet-etkin kaynak olarak her zaman eğitimcilerle birlikteler.
- Unutulmaması gereken geribildirim verirken duygusal olabilmeleri, bu nedenle değerlendirme, yargılamaya yetkili oldukları alanlarla sınırlı olmalıdır.

Aidiyet:

- Değerlendirmeye katılmak için kuruma ait olduklarını hissetmeleri gerekir.
- Elde edilecek verilerin öneminin öğrencilere net olarak açıklanmalıdır.
- Genellikle bir değerlendirmenin sonuçları bir sonraki öğrencilere yansıtacağı için değerlendirmeye katılan öğrencilerin veri sağlama değerine ikna edilmesi gerekir.

Örnekleme:

- Öğrencilerin zamanlarına saygı duyulduğunu hissetmeleri gerekir.
- Doldurulması uzun zaman alan formları doldurmaları istenirse, zaman kaybı olarak görürler.
- Tekrarlardan sıkılırlarsa, verilerin güvenilirliği bozulur.

- Programın farklı öğelerini değerlendirmek için farklı örneklem alınması düşünülebilir.

Gizlilik:

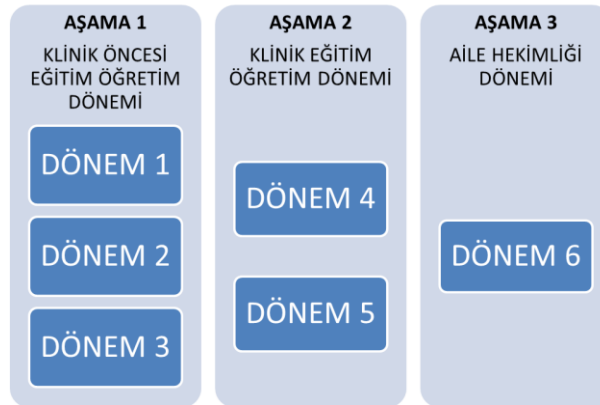
- Kimliğin gizlenmesi genellikle öğrenci geribildirimlerinde öğrenciye rahatlıkla düşüncelerini ifade etme imkanı sağlar.
- Bununla birlikte, öğrencilerden değerlendirme formları imzalamaları istenirse, akademik ilerlemelerine engel olmama adına eleştirilen sistem yetkilileri veya eğiticilerden isimleri gizlenmelidir.
- Veriler merkezi olarak toplanmalıdır.

Geri bildirim:

- Öğrencilerin fikirlerinin değerli olduğunun farkında olmalıdır.

Değerlendirmenin sonuçları ve elde edilen verilerle atılan adımlar öğrencilerle paylaşılmalıdır (3).

2.4. BUÜTF Tıp Eğitiminin Genel Özellikleri

Şekil 2.1. BUÜTF Tıp Eğitimi Modeli

Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde Tıp Eğitimi 3 aşamadan oluşmaktadır. Klinik Öncesi Eğitim-Öğretim Dönemi olarak değerlendirilen Dönem 1,

2 ve 3 “Aşama 1”, Klinik Eğitim-Öğretim Dönemi olarak değerlendirilen Dönem 4 ve 5 “Aşama 2” ve Aile Hekimliği Dönemi olarak tanımlanan Dönem 6 ise “Aşama 3” olarak adlandırılmıştır (**Şekil 2.1.**). BUÜTF nde, eğitim planlanırken dönemler ve aşamalar arası geçiş dikkate alınarak 3 aşamalı olarak planlanan ve Dönem 1 eğitim programında moleküler düzeyden hücresel düzeye, hücresel mekanizmalardan insan vücudunun genel yapısının tanınmasına, takiben dokulara inerek aslında Dönem 2 deki sistem derslerine zemin hazırlayacak bir sıralama içerisinde entegre kurullar ile başlayan Tıp Eğitimi, ilk sistem ünitesi olan “Dolaşım ve Solunum Sistemleri” Kurulu ile birinci yılını tamamlayacak şekilde yapılmıştır. Dönem 2’de sistem temelli olarak oluşturulan kurullar, yine Dönem 3 teki sistem hastalıkları kurullarına geçiş ünitesi olan “Mikroorganizmalar ve Oluşturdukları Hastalıklar” Kuruluna kadar devam etmekte, Dönem 3’te devam eden sistem hastalıkları kurulları ise Aşama 2-Klinik Eğitim-Öğretim dönemine geçiş ile ilişkili “Klinik Tıp Bilimlerine giriş (Makro Sistem)” Kurulu ile tamamlanmaktadır (**Şekil 2.2;** **Şekil 2.3.**).

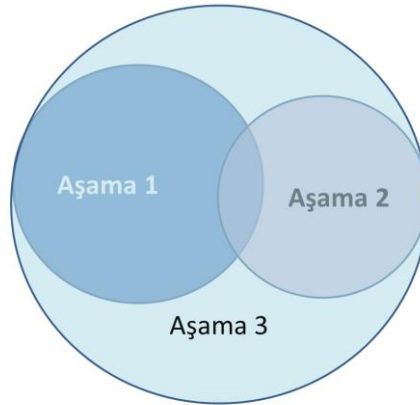

Şekil 2.2. BUÜTF Aşama 1-Klinik Öncesi Eğitim-Öğretim Dönemi

Şekil 2.3. BUÜTF Aşama 2-Klinik Eğitim-Öğretim Dönemi

Aynı zamanda Aşama 1 programında bulunan “Tıp ve İnsan Bilimleri” Dersleri ile öğrencilere ikinci aşamada özümseyecekleri ve mezun olduktan sonra kullanacakları “Tıpta İnsan Bilimleri” kavramı ve başlığı altında değerlendirilen kazanımlar konusunda eğitim verilmektedir. “Aşama 2” de Klinik Eğitim-Öğretim Dönemi ismi altında Radyoloji ve Farmakoloji dersleri entegre edilmiş Disiplin Temelli Dönem 4 stajları, ve Entegre edilmiş Disiplinler ile oluşturulan Dönem 5 stajları ile devam eden mezuniyet öncesi tıp eğitimi tıp disiplinlerinin tamamının özümsemesi sağlayacak şekilde ve öğrencinin tüm program yeterliliklerini pekiştirerek mezun olacağı Aşama 3’e ulaştırmaya yönelik olarak planlanmıştır. “Aşama 3” aktif klinik ve saha uygulamalarının olduğu, klinik disiplin temelli, topluma dayalı ve öğrenci merkezli, mezuniyet öncesi son dönem olan Aile Hekimliği Dönemidir (**Şekil 2.4**).

Şekil 2.4. BUÜTF Tıp Eğitimi Aşamaları ve İlişkileri

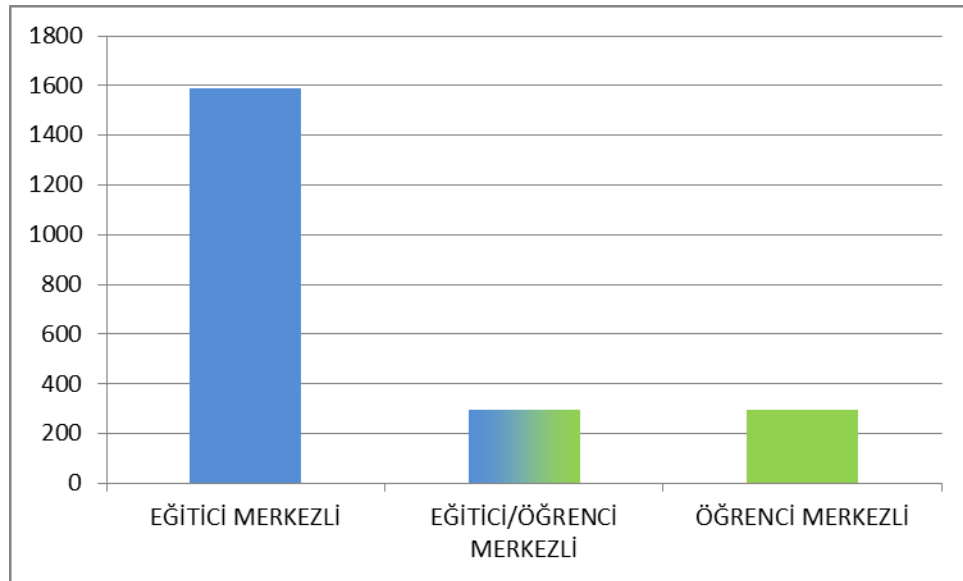
2.4.1. Aşama 1: Genel Bakış

Aşama 1'in ilk dönemi olan Dönem 1'de moleküler ve hücresel düzeyden başlayarak sonraki döneme geçiş kurulu olan ve ünite anlamında ilk kez sistemlere giriş yapılan dolaşım ve solunum sistemleri temasına ulaşılmaktadır. Dönem 2 de sistem kurulları ile devam etmekte ve sonraki döneme geçiş kurulu olan ve ünite anlamında ilk kez sistem hastalıklarına giriş yapılan mikroorganizmalar ve oluşturdukları hastalıklar temasına ulaşılmaktadır. Takiben Dönem 3'te sistem hastalıkları konuları tamamlanmakta ve kliniğe geçiş öncesinde verilen "Klinik Bilimlere Giriş (Makro Sistem)" Kurulu ile Aşama 1 bitmekte ancak Aşama 2'ye geçişin bütünlük ile ilerlemesi sağlanmaktadır (**Şekil 2.2.**).

Aşama 1'de eğitim yöntemleri olarak, teorik dersler (*Amfi dersi-eğitici merkezli*), laboratuvar dersleri (*uygulamalı dersler-eğitici ve öğrenci merkezli*), temel klinik beceri eğitimleri/iyi hekimlik uygulamaları (*öğrenci merkezli*), paneller (*eğitici ve öğrenci merkezli*), interaktif eğitim saatleri (*öğrenci merkezli*), probleme dayalı öğrenme (*öğrenci merkezli*), öğrenci sunumları (*öğrenci merkezli*) kullanılmaktadır.

Aşama 1 eğitim programı modellerinin genel dağılımı **Şekil 2.5** de grafik halinde verilmiştir.

Şekil 2.5. Aşama 1 eğitim programı modellerinin genel dağılımı

Dönem 1 ve 2’de bahar ve güz aylarında 7’şer hafta, toplamda her dönem için 14 hafta olacak şekilde planlanan “interaktif ders saatleri”, iyi hekimlik uygulamalarını da içerecek şekilde Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi İyi Hekimlik Uygulamaları ve Simülasyon Merkezi (USİM) bünyesinde verilen öğrenci merkezli eğitimlerden oluşmaktadır. İlgili eğitim saatlerinde Dönem 1 öğrencilerine “ilk hasta deneyimi”, “temel klinik beceriler”, “steteskop kullanımı”, “acil senaryo”, “PDÖ 1-2”, “siber anatomi”, “anatomi interaktif yazılımlar” modülleri tüm öğrencilere 2’şer ders saati şeklinde planlanacak şekilde verilmektedir. İlgili eğitim saatlerinde Dönem 1 öğrencileri tüm sınıfa verilen bu modüller ile birlikte “mikroskopi”, “nörolojiye merhaba”, “tıpta münazara”, “sorularla tıp”, “tıp ve müzik”, “tıp ve sanat”, “tıp ve internet” ve “zaman ve kaynak yönetimi” modüllerini de alabilmektedirler. Dönem 2 öğrencileri için interaktif eğitim saatlerinde “meme muayenesi”, “ano-rektal muayene”, “Kalp-Akciğer sesleri dinleme”, “Intravenöz (İV) kan alma”, “İV ilaç enjeksiyonu”, “TA ölçüm becerisi”, “PDÖ 1-2”, “siber anatomi”, “anatomi interaktif yazılımlar” “Basit cerrahi aletler ile tanışma-Cerrahiye Giriş” eğitim ve modülleri yer almaktadır. Ayrıca üst dönem öğrencileri, Aile Hekimliği Dönemi öğrencileri de dahil olmak üzere USİM bünyesindeki öğrenci merkezli eğitimlere akran eğitimi kapsamında katılmaktadırlar.

2.4.2. Aşama 2: Genel Bakış

Aşama 2' de eğitim yöntemleri olarak teorik dersler (*staj semineri-eğitici merkezli*), hasta başı eğitimleri (*grup çalışması-öğrenci merkezli*), hasta başı eğitimleri (*bireysel çalışma-öğrenci merkezli*), öğrenci sunumları (*öğrenci merkezli*), entegre oturum (*eğitici ve öğrenci merkezli*), olgu tartışması (*eğitici ve öğrenci merkezli*), klinikte bağımsız öğrenme (*öğrenci merkezli*), uygulamalı eğitim (*eğitici ve öğrenci merkezli*) ve küçük grup çalışması (*öğrenci merkezli*) kullanılmakta ve stajlar arasında değişmekle birlikte 15.00–17.00 arasında serbest bireysel çalışma saatlerine de yer verilmektedir. Aşama 2 de her öğrencinin ilgi alanına göre seçeceği bir adet semineri hazırlaması ve ilgili öğretim üyesinin belirlediği zamanda sözlü ve ayrıca yazılı olarak sunması gerekmektedir. Öğrencinin eğitici merkezli olarak aldığı teorik staj seminerlerinin dışındaki ders saatleri hasta başı eğitimlerine yöneliktir ve sorumlu öğretim üyesi ile o günün programının gerektirdiği çalışmalara katılmak zorundadır. Stajlarda esas olan hasta başı uygulamalı eğitimlerdir.

Dönem 4'de Sağlık Hizmetlerinde Kalite, Farmakoloji ve Radyoloji dersleri ile entegre edilmiş stajlarda öğrenciler 4 ayrı grup halinde rotasyon yapmaktadır ve dönem içeriğindeki ana staj başlıkları; "Kardiyoloji", "Enfeksiyon Hastalıkları", "Göğüs Hastalıkları", "Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları", "Kadın Hastalıkları ve Doğum", "Genel Cerrahi" ve "İç Hastalıkları" olarak belirlenmiştir. Dönem 5'te kendi aralarında entegre edilen stajlarda öğrenciler 5 ayrı grup halinde rotasyon yapmaktadır ve ilgili dönemdeki staj başlıkları; "Sinir Bilimleri ve Psikiyatri", "Kas-İskelet - Çocuk Cerrahisi, Üroloji", "Duyu, Baş, Boyun, Estetik", "Toplum Sağlığı ve Kritik Hastaya Yaklaşım" ve 2 adet seçmeli staj olarak belirlenmiştir.

2.4.3. Aşama 3: Genel Bakış

Aşama 3 Aile Hekimliği Döneminde, öğrenci çalışmaları öğrenci merkezlidir ve çalışmaları ilgili program çerçevesinde günlük olarak izlenir. Eğitim yöntemleri olarak hasta başı eğitimleri (*grup çalışması-öğrenci merkezli*), hasta başı eğitimleri (*bireysel çalışma-öğrenci merkezli*), Kırsal Hekimlik-Aile Hekimliği ve Kırsal Hekimlik-Halk Sağlığı stajlarında alan çalışmaları (*eğitici ve öğrenci merkezli*) kullanılmaktadır.

Dönem 6'ya ulaşan öğrenciler 8 ayrı grup halinde rotasyonlarını; “İç Hastalıkları”, “Kırsal Hekimlik - Halk Sağlığı”, “Kırsal Hekimlik - Aile Hekimliği”, “Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları”, “Kadın Hastalıkları ve Doğum”, “Psikiyatri”, “Acil Şirürji - Genel Cerrahi” başlıkları altındaki stajlar ve iki adet 2 adet seçmeli staj ile tamamlamaktadırlar. Aşama 3 tüm aşamalar arasında en kısa süren aşama olsa da bilginin kavranması açısından diğer iki aşamayı içine almakta ve bütünleştirmektedir.

2.5. BUÜTF de Yapılanlar

BUÜTF nde, sürdürülen program değerlendirme çalışmalarına bakıldığında Kirkpatrick tarafından geliştirilen dört düzeyli modelin ilk iki düzeyine ilişkin değerlendirmelerin yapıldığı dikkati çekmektedir. Buna göre, gerek öğrencilerden gerekse eğitimcilerden sistematik ve düzenli olarak alınan geribildirimler yoluyla uygulanan eğitim programı hakkındaki memnuniyet düzeyi ortaya konurken, ölçme-değerlendirme yöntemleriyle de öğrencilerin öğrenme düzeyleri belirlenmiştir (**Ek 8.2.; Ek 8.4; Ek 8.5**).

2.5.1. Memnuniyet Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Değerlendirmeler

Öğrenci geribildirimleri: Kurul, ders, staj ve uygulamalı tüm eğitim etkinliklerinin sonunda öğrencilerden yazılı ve sözlü geribildirimler alınır. Yazılı geribildirimlerde önceden tanımlanmış 5 li Likert ölçeğine göre hazırlanmış değerlendirme anketleri kullanılır. TEAD tarafından toplanan geribildirimler analizleri yapılarak eğitimciler ile her kurul sonu gerçekleştirilen değerlendirme toplantılarında paylaşılır ve anketlerdeki öneriler kısmında öğrencilerden gelen öneriler değerlendirilerek gerekli düzenlemeler yapılır.

Büyük grup görüşmesi: Her kurul sonunda katılabilen tüm öğrencilerle birlikte eğitim başkoordinatörü, dönem koordinatörü, kurul yürütücüsü ve katılmak isteyen öğretim üyeleri ile birlikte amfide öğrencilerin kurul ile ilgili değerlendirmelerinin ve önerilerinin alındığı toplantılardır.

Küçük grup görüşmesi: Her kurul sonunda kurul sonu sınavında kurul ortalamasının üzerinde, kurul ortalamasında ve kurul ortalamasının altında not alan rasgele seçilen 10 ar öğrenci ile eğitim başkoordinatörü, dönem koordinatörü, kurul yürütücüsü ve katılmak isteyen öğretim üyeleri ile birlikte öğrencilerin kurul ile ilgili değerlendirmelerinin ve önerilerinin alındığı toplantılardır.

2.5.2. Öğrenme Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Değerlendirmeler

Uygulama sınavları ve kurulsonu değerlendirme sınavları yapılmaktadır.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Çalışmanın Tipi

Bu çalışma, tanımlayıcı nitelikte bir araştırmadır. Çalışma grubunu; entegre eğitim modelinin ilk kez uygulandığı 2016-2017 eğitim öğretim yılı ve izleyen 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim gören Dönem 1 öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada nicel veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Bu çalışma sonunda birbirini takip eden üç eğitim öğretim yılı boyunca 4 ayrı ders kurulu için, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı tarafından hazırlanan ve kurul sonu sınavı sonrası uygulanan “Kurul Değerlendirme Anketi” verileri ve o ders kurulunun kurul sonu notları arasındaki değişiklikler incelenmiştir.

3.2. Çalışmanın Yeri

Çalışma, Bursa ili Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde (BUÜTF) gerçekleştirilmiştir.

3.3. Katılımcılar

Araştırmanın evreni 2016-2017, 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenim gören Dönem 1 öğrencileridir. Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde yeni kayıtlı Dönem 1 öğrencisi sayısı 2016-2017 öğretim yılında 329, 2017-2018 de 354, 2018-2019 da ise 342 dir. Bir önceki yıldan dönem tekrarı alan öğrenciler ile birlikte bu sayılar sırası ile 426, 413 ve 432 olmuştur. Bu araştırmada öğrencilerin tümüne ulaşmak amaçlandığından örneklem alınmamıştır. Çalışmada öğrencilerin bir kısmı ders kurulu geribildirimlerine yanıt vermediği, yine bir kısmı ders kurulu sınavlarına girmedikleri için çalışma grubundaki öğrenci sayıları daha az olmuştur. Tablo 3.1. ve 3.2’de yıllara ve ders kurullarına göre çalışmaya dahil olan öğrenci sayıları verilmiştir.

Tablo 3.1. Çalışma grubunda yer alan ve başarılarına göre değerlendirilen Dönem 1 öğrencilerinin yıllara göre dağılımları.

	Kurul 1 Molekülden Hücreye	Kurul 2 Hücreyel Metabolizma	Kurul 3 Topografik Anatomi	Kurul 4 Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi
2016-2017	423	421	426	419
2017-2018	413	403	403	405
2018-2019	425	426	432	411

Tablo 3.2. Çalışma grubunda yer alan ve öğrenci görüşleri değerlendirilmesine katılan Dönem 1 öğrencilerinin yıllara göre dağılımları.

	Kurul 1 Molekülden Hücreye	Kurul 2 Hücreyel Metabolizma	Kurul 3 Topografik Anatomi	Kurul 4 Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi
2016-2017	195	115	138	228
2017-2018	109	75	72	48
2018-2019	105	24	65	33

3.4. Veri Toplama Araçları

Öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesinde; 2016-2017 eğitim öğretim yılında eğitim programında yer alan “Tıp Bilimleri” dersini oluşturan 4 kurul (*Molekülden Hücreye, Hücreyel Metabolizma, Topografik Anatomi ve Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi kurulları*) sonunda Dönem 1 öğrencilerine basılı olarak dağıtılan ve gönüllü olarak doldurulması istenen toplam 676 anket formu, 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında ise web tabanlı doldurulan 531 anket formu (sırası ile 304 ve 227) kullanılmıştır (**Tablo 3.2**).

Çalışmada veri toplamak amacıyla “Kurul Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır. Anket formu, BUÜTF Tıp Eğitimi Anabilim Dalı tarafından tıp eğitiminin niteliğinin geliştirilmesinde öğrencilerin desteğini sağlamak amacı ile ülkemizdeki

farklı eğitim kurumlarınca uygulanan örnekler temel alınarak hazırlanmıştır. Form 5 li Likert ölçeğiyle (*Kesinlikle Katılmıyorum: 1, Katılmıyorum: 2, Kararsızım: 3, Katılıyorum: 4, Kesinlikle Katılıyorum: 5*) yanıtlanmaktadır. Öğrencilerin sağlıklı yanıt vermesini sağlamak amacıyla ankette *“Fikrim Yok: 0” seçeneği de kullanılmıştır.* Kurul Değerlendirme Anketi, “Bilgilendirme ve İletişim” temasına yönelik 6, “Kurul Yapılanması” temasına yönelik 8, “Entegrasyon” temasına yönelik 3, “İçerik” temasına yönelik 4, “Ölçme-Değerlendirme” temasına yönelik 3 ve “Genel” olarak kurulun değerlendirilmesine yönelik 4 olmak üzere toplam 28 maddeden oluşmaktadır. Anket formu **Ek 8.2.**'de sunulmuştur.

Öğrenci başarı durumlarının değerlendirilmesinde ise Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına bağlı öğrenci otomasyon sisteminden alınan kurul sonu puanları kullanılmıştır.

3.4.1. BUÜTF Eğitim Modeli

Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde Tıp Eğitimi 3 aşamadan oluşmaktadır. Klinik Öncesi Eğitim-Öğretim Dönemi olarak değerlendirilen Dönem 1, 2 ve 3 “Aşama 1”, Klinik Eğitim-Öğretim Dönemi olarak değerlendirilen Dönem 4 ve 5 “Aşama 2” ve Aile Hekimliği Dönemi olarak tanımlanan Dönem 6 ise “Aşama 3” olarak adlandırılmıştır.

Fakültemizde, eğitim planlanırken dönemler ve aşamalar arası geçiş dikkate alınarak 3 aşamalı olarak planlanan ve Dönem 1 eğitim programında moleküler düzeyden hücresel düzeye, hücresel mekanizmalardan insan vücudunun genel yapısının tanınmasına, takiben dokulara inerek aslında Dönem 2 deki sistem derslerine zemin hazırlayacak bir sıralama içerisinde entegre kurullar ile başlayan Tıp Eğitimi, ilk sistem ünitesi olan “Dolaşım ve Solunum Sistemleri” Kurulu ile birinci yılını tamamlamaktadır. Dönem 2’de sistem temelli olarak oluşturulan kurullar, yine Dönem 3 teki sistem hastalıkları kurullarına geçiş ünitesi olan “Mikroorganizmalar ve Oluşturdukları Hastalıklar” Kuruluna kadar devam etmekte, Dönem 3’te devam eden sistem hastalıkları kurulları ise Aşama 2-Klinik Eğitim-Öğretim dönemine geçiş

ile ilgili “Klinik Tıp Bilimlerine giriş (Makro Sistem)” Kurulu ile tamamlanmaktadır. “Aşama 2” de Klinik Eğitim-Öğretim Dönemi ismi altında Radyoloji ve Farmakoloji dersleri entegre edilmiş Disiplin Temelli Dönem 4 stajları, ve Entegre edilmiş Disiplinler ile oluşturulan Dönem 5 stajları ile devam eden mezuniyet öncesi tıp eğitimi tıp disiplinlerinin tamamının özümsemesi sağlayacak şekilde ve öğrencinin tüm program yeterliliklerini pekiştirerek mezun olacağı Aşama 3’e ulaştırmaya yönelik olarak planlanmıştır. “Aşama 3” aktif klinik ve saha uygulamalarının olduğu, klinik disiplin temelli, topluma dayalı ve öğrenci merkezli, mezuniyet öncesi son dönem olan Aile Hekimliği Dönemidir.

3.4.2. BUÜTF Sınav Uygulamaları

BUÜTF de Aşama 1 Dönem 1 de 5 kurul bulunmaktadır. Eğitim modelinin dönemler ve aşamalar arası geçiş yapısına uygun olarak, 5. Kurul Dönem 2 ye geçiş kuruludur. Dönemsel olarak işlenen entegre kurul sınavları ara sınav kurgusuna uygun olarak değerlendirilmektedir ve her bir ders kurulu sınavı ilgili ders kurulunda yer alan bilim dallarının ders saatine göre oranlanmış çoktan seçmeli (5 seçenekli) en az 100 sorudan oluşmaktadır. Birden fazla öğretim üyesinin katılımı ile yürütülen bu kurul derslerinde sorulacak soru sayısı ve soru dağılımı yürütücünün derse katkıda bulunan öğretim üyeleri ile yapacağı toplantılarda katkı oranlarına göre belirlenir ve Ölçme Değerlendirme Kuruluna sunulur. Uygulama sınavlarının katkı oranları derse katkıda bulunan öğretim üyeleri ile yapılan toplantılar sonucunda belirlenir. Teorik ve uygulamalı bölümleri olan derslerde öğrencinin uygulama sınavından aldığı not, belirlenen katkı payı oranında teorik sınavlara eklenir ve tek bir sınav notu verilir. Kurul sonu sınavlarının aritmetik not ortalaması 100 tam puan üzerinden Ara Sınav Ortalama Notu (ASON) olarak hesaplanır. ASON %60 ve Yıl Sonu Sınav Notu (YSSN) %40 oranında alınarak HBN oluşturulur. Bu çalışmada Dönem 1 Tıp Bilimleri Dersi kurullarının kurul sonu sınavları veri olarak kullanılmıştır.

3.5. Uygulama

Dönem 1 öğrencilerine düzenli olarak eğitim öğretim yılının ilk haftasında gerçekleştirilen “Uyum Haftası” etkinlikleri çerçevesinde anketler, amacı, önemi, nasıl ulaşılabileceği ve beklenen etkisi ile ilgili bilgi verilmektedir. Ayrıca her ders kurulunun sonunda eğitim programı takviminde değerlendirme için belirli bir saat dilimi ayrılmıştır. 2016-2017 eğitim öğretim yılında anketler basılı olarak dağıtılmış, öğrenci sayısının çokluğu dikkate alınarak, veri toplanmasının daha sistematik ve daha kolay hale getirilmesi amaçlanarak web üzerinden uygulamaya 2017-2018 eğitim-öğretim yılında geçilmiştir.

3.6. İstatistiksel analiz

Basılı veya web tabanlı olarak uygulanan Kurul Değerlendirme Anketi ile elde edilen verilerin istatistiksel analizi için IBM SPSS 23.0 istatistiksel paket programı kullanılmıştır. Nicel verilerin analizinde tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Anlamlı bulunan sonuçlar için çoklu karşılaştırma testlerinden Bonferroni testi kullanılmıştır. Kategorik verilerin analizinde Pearson ki-kare ve Fisher-Freeman-Halton testleri kullanılmıştır. Anketlerdeki her bir maddeye ilişkin görüşlerin dağılımında tanımlayıcı istatistik frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi aşamasında programa ilişkin görüşlerin düzeylerinin belirlenmesi için aritmetik ortalama değerleri kullanılmış, anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ alınmıştır.

3.7. Etik Onay

Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan (25.05.2018; 2018-4) alınmıştır (**Ek 8.1**).

4. BULGULAR

Araştırma 2016-2017, 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yılları içinde sürdürüldü. BUÜTF Eğitim Modelinin dönemler arası ve aşamalar arası geçiş özellikleri dikkate alınarak Dönem 1 ilk 4 kurulu için öğrenci geribildirimleri değerlendirildi. Kurullara yönelik veriler tematik olarak her bir kurul için ayrı ayrı değerlendirildi. Araştırma süresince basılı ve web tabanlı olarak öğrenciler tarafından toplam 1207 Kurul Değerlendirme Anketi dolduruldu. Anket verilerinin yıllara, kurullara, cinsiyete ve derse devam durumlarına göre sayıları **Tablo 4.1.** de verilmiştir.

Tablo 4.1. Eğitim-Öğretim Yılı, Cinsiyet ve Derse Devam Durumlarına göre Kurul Değerlendirme Anketi Verileri.

Yıl	Cinsiyet/Devam	Kurul 1		Kurul 2		Kurul 3		Kurul 4	
		n	%	n	%	n	%	n	%
2016-2017	Kadın	108	55,4	81	70,4	80	58,0	120	52,6
	Erkek	87	44,6	34	29,6	58	42,0	108	47,4
2017-2018	Kadın	54	49,5	50	66,7	44	61,1	26	54,2
	Erkek	55	50,5	25	33,3	28	38,9	22	45,8
2018-2019	Kadın	65	61,9	11	45,8	37	56,9	21	63,6
	Erkek	40	38,1	13	54,2	28	43,1	12	36,4
2016-2017	<%25	8	4,1	5	4,6	2	1,5	11	5,3
	%25-75	71	36,4	25	22,9	29	22,1	62	29,8
	>%75	116	59,5	79	72,5	100	76,3	135	64,9
2017-2018	<%25	2	1,8	0	0,0	2	2,8	8	16,7
	%25-75	14	12,8	19	25,3	8	11,1	15	31,3
	>%75	93	85,3	56	74,7	62	86,1	25	52,1
2018-2019	<%25	4	3,8	2	8,3	3	4,6	2	6,1
	%25-75	16	15,2	7	29,2	15	23,1	8	24,2
	>%75	85	81,0	15	62,5	47	72,3	23	69,7

Araştırmanın yürütüldüğü 2016-2017, 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında Dönem 1 de eğitim gören toplam öğrenci sayıları sırası ile 426, 413 ve 432 dir.

Değerlendirmeye alınan anketlerin % 56,2 si 2016-2017 eğitim öğretim yılında doldurulmuştur. Kız öğrencilerin erkeklere göre daha yüksek oranda katılım gösterdiği (yıllara göre sırası ile %56,9; %57,2 ve %59,0) ve derse devam eden öğrenciler tarafından doldurulan anketlerin oranının daha yüksek olduğu (yıllara göre sırası ile %64,4; %77,6 ve %74,9) gözlenmiştir.

4.1. Kurul-1: Molekülden Hücreye Değerlendirilmesi-Öğrenci Görüşleri

Bu kurula yönelik öğrenci görüşleri ve yıllara göre değişimi **Tablo 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 ve 4.7.** de özetlenmiştir.

Tablo 4.2. Kurul 1 “Molekülden Hücreye” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Bilgilendirme ve İletişim Teması

Bilgilendirme ve İletişim		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,1	1,8	0,0	7,644	0,001
	Katılmıyorum	11,9	2,8	7,8		
	Kararsızım	9,3	9,2	6,7		
	Katılıyorum	57,7	64,2	50,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	16,5	20,2	35,2		
	Fikrim Yok	2,6	1,8	0,0		
	Ortalama±SS*	3,7±1,1	3,9±0,9	4,1±0,8		
Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,6	2,8	1,9	8,603	0,000
	Katılmıyorum	16,0	9,2	8,6		
	Kararsızım	17,5	15,6	9,5		
	Katılıyorum	46,4	49,5	42,9		
	Kesinlikle Katılıyorum	14,9	22,9	36,2		
	Fikrim Yok	2,6	0,0	1,0		
	Ortalama±SS	3,5±1,1	3,8±0,9	4,0±1,1		
Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,6	1,8	1,9	9,971	0,000
	Katılmıyorum	13,0	3,7	7,6		
	Kararsızım	24,9	14,7	9,5		
	Katılıyorum	50,8	57,8	48,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	6,7	21,1	28,6		
	Fikrim Yok	1,0	0,9	3,8		
	Ortalama±SS	3,4±0,991	3,90±0,9	3,8±1,2		
Kurul ile ilgili ders materyallerine (UKEY, ders notu, yardımcı kaynak, online kaynaklar, vb.) resmi yollardan kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	0,5	0,9	1,0	2,668	0,071
	Katılmıyorum	10,8	11,0	13,3		
	Kararsızım	17,0	18,3	26,7		
	Katılıyorum	19,1	30,3	24,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	40,7	30,3	21,0		
	Fikrim Yok	11,9	9,2	13,3		
	Ortalama±SS	3,2±1,2	3,1±1,2	2,9±1,3		

Tablo 4.2 nin Devamı

		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul ile ilgili ders materyallerine resmi olmayan yollardan (eski ders notu, fotokopi vb.) kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	4,1	0,9	2,9	1,793	0,168
	Katılmıyorum	9,8	10,1	1,9		
	Kararsızım	9,3	5,5	5,7		
	Katılıyorum	51,5	43,1	39,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	24,7	35,8	45,7		
	Fikrim Yok	0,5	4,6	4,8		
	Ortalama±SS	3,8±1,1	3,8±1,3	4,1±1,3		
Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.	Kesinlikle Katılmıyorum	8,2	7,3	2,9	20,489	0,000
	Katılmıyorum	22,2	17,4	6,7		
	Kararsızım	32,5	25,7	15,2		
	Katılıyorum	24,2	32,1	31,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,7	11,0	38,1		
	Fikrim Yok	7,2	6,4	5,7		
	Ortalama±SS	2,8±1,3	3,0±1,4	3,8±1,4		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.3. Kurul 1 “Molekülden Hücreye” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Kurul Yapılanması Teması

Kurul Yapılanması		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri ve birbiri ile olan ilişkisi, bu kurula ait öğrenim hedeflerini karşılamada yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	0,0	0,9	0,0	0,596	0,552
	Katılmıyorum	4,1	5,5	3,8		
	Kararsızım	21,5	11,0	19,0		
	Katılıyorum	26,7	34,9	28,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	41,5	38,5	33,3		
	Fikrim Yok	0,0	0,9	0,0		
	Ortalama±SS*	3,2±1,0	3,3±1,0	3,4±1,1		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	7,2	6,4	3,8	5,677	0,004
	Katılmıyorum	21,5	11,9	16,2		
	Kararsızım	28,7	28,4	27,6		
	Katılıyorum	33,3	40,4	36,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	6,2	11,9	15,2		
	Fikrim Yok	3,1	0,9	1,0		
	Ortalama±SS	3,0±1,163	3,4±1,1	3,4±1,1		
Kurulda farklı öğrenme ortamlarında geçirdiğim zaman dağılımı (Paneller, uygulamalar, vb.) uygundu ve öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,2	10,1	10,5	2,793	0,062
	Katılmıyorum	22,7	11,0	15,2		
	Kararsızım	27,3	24,8	23,8		
	Katılıyorum	37,1	37,6	32,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,7	16,5	18,1		
	Fikrim Yok	2,1	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	3,1±1,1	3,4±1,2	3,3±1,2		
Ders ve ders arası sürelerden memnunum.	Kesinlikle Katılmıyorum	63,6	13,8	17,1	110,13	0,000
	Katılmıyorum	24,6	12,8	23,8		
	Kararsızım	4,6	11,0	13,3		
	Katılıyorum	5,6	47,7	28,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	1,0	14,7	17,1		
	Fikrim Yok	0,5	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	1,5±0,9	3,4±1,3	3,1±1,4		

Tablo 4.3. ün devamı

		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Öğretim elemanları derslere düzenli olarak geldi.	Kesinlikle Katılmıyorum	1,0	0,9	1,0	3,549	0,030
	Katılmıyorum	3,6	9,2	6,7		
	Kararsızım	5,2	16,5	5,7		
	Katılıyorum	58,5	47,7	46,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	30,1	23,9	38,1		
	Fikrim Yok	1,6	1,8	1,9		
	Ortalama±SS	4,1±1,0	3,8±1,1	4,1±1,0		
Öğretim elemanları derslere zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	4,6	2,8	4,8	1,254	0,286
	Katılmıyorum	19,5	17,4	19,0		
	Kararsızım	23,6	20,2	18,1		
	Katılıyorum	39,5	46,8	36,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	11,8	11,9	21,9		
	Fikrim Yok	1,0	,9	0,0		
	Ortalama±SS	3,3±1,1	3,4±1,1	3,5±1,2		
Öğretim elemanları uygulamalara zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	1,0	4,6	2,9	10,136	0,000
	Katılmıyorum	5,7	22,0	6,7		
	Kararsızım	14,4	20,2	17,1		
	Katılıyorum	60,8	41,3	43,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	16,5	11,0	27,6		
	Fikrim Yok	1,5	0,9	1,9		
	Ortalama±SS	3,8±0,9	3,3±1,1	3,±1,1		
Dersler arasında serbest zaman dilimlerinin olmasını yararlı buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	13,3	11,0	21,9	0,149	0,861
	Katılmıyorum	14,9	18,3	10,5		
	Kararsızım	18,5	11,0	12,4		
	Katılıyorum	30,3	26,6	25,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	21,0	29,4	28,6		
	Fikrim Yok	2,1	3,7	1,0		
	Ortalama±SS	3,2±1,4	3,3±1,5	3,3±1,5		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.4. Kurul 1 "Molekülden Hücreye" Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Entegrasyon Teması

Entegrasyon		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurulda yer alan dersler arasında koordinasyon yoktu (konu tekrarı oldu, dersler belli bir mantığa göre sıralanmamıştı).	Kesinlikle Katılmıyorum	5,7	9,2	13,3	1,049	0,351
	Katılmıyorum	37,8	38,5	31,4		
	Kararsızım	28,0	22,9	13,3		
	Katılıyorum	21,2	18,3	28,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	6,7	9,2	13,3		
	Fikrim Yok	0,5	1,8	0,0		
	Ortalama+SS*	2,8±1,1	2,7±1,2	3,0±1,3		
Uygulamalar derslerle uyumlu zamanda ve dersleri tamamlayacak şekilde planlanmıştı.	Kesinlikle Katılmıyorum	1,6	5,5	8,6	1,862	0,157
	Katılmıyorum	17,6	16,5	19,0		
	Kararsızım	19,7	27,5	21,0		
	Katılıyorum	53,4	44,0	42,9		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,3	6,4	8,6		
	Fikrim Yok	0,5	0,0	0,0		
	Ortalama+SS	3,5±1,0	3,3±1,0	3,2±1,1		
Bu kurulda aldığım eğitimin, tıp eğitimim içinde yer alması gerektiğini düşünmüyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	12,9	26,6	23,8	1,297	0,275
	Katılmıyorum	37,1	30,3	29,5		
	Kararsızım	22,2	19,3	16,2		
	Katılıyorum	17,0	15,6	14,3		
	Kesinlikle Katılıyorum	9,3	7,3	15,2		
	Fikrim Yok	1,5	0,9	1,0		
	Ortalama+SS	2,7±1,2	2,4±1,3	2,7±1,47		

SS*: Standart Sapma

“Molekülden Hücreye” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Bilgilendirme ve İletişim” temasında **“Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,001$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış görülmüştür (**Tablo 4.2.**).

“Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** ve **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir (**Tablo 4.2.**).

“Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış görülmüştür (**Tablo 4.2.**).

“Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce önemli bir azalma, sonrasında ise hafif bir artış göstermiştir (**Tablo 4.2.**).

“Molekülden Hücreye” ders kurulu için geribildirimlerde materyallere ulaşmaya yönelik önermelerde ise istatistiksel olarak fark bulunmamıştır (**Tablo 4.2.**).

“Molekülden Hücreye” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Kurul Yapılanması” temasında **“Ders ve ders arası sürelerden memnunum.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur

($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir. “*Katılmıyorum*” cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış görülmüştür (**Tablo 4.3.**).

“*Öğretim elemanları derslere düzenli olarak geldi.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,030$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise ciddi bir artış göstermiştir. “*Katılmıyorum*” cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra bir artış son yıl ise bir azalma görülmüştür (**Tablo 4.3.**).

“*Öğretim elemanları uygulamalara zamanında başladı ve zamanında bitirdi.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise ciddi bir artış göstermiştir. “*Katılmıyorum*” cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra önemli bir artış son yıl ise bir azalma görülmüştür (**Tablo 4.3.**).

“*Molekülden Hücreye*” ders kurulu için geribildirimlerde “*Entegrasyon*” temasında yer alan önermelerde ise istatistiksel olarak fark bulunmamıştır (**Tablo 4.3.**).

Tablo 4.5. Kurul 1 “Molekülden Hücreye” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- İçerik Teması

İçerik		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul içeriği mesleki eğitimimle ilişkili idi.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,6	5,5	7,6	0,099	0,906
	Katılmıyorum	9,3	14,7	8,6		
	Kararsızım	27,3	16,5	21,0		
	Katılıyorum	50,0	52,3	42,9		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,7	11,0	17,1		
	Fikrim Yok	2,1	0,0	2,9		
	Ortalama+SS	3,43±1,027	3,5±1,1	3,5±1,3		
Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	10,9	9,2	10,5	4,836	0,008
	Katılmıyorum	28,5	14,7	16,2		
	Kararsızım	25,4	30,3	16,2		
	Katılıyorum	31,6	38,5	47,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	3,1	6,4	8,6		
	Fikrim Yok	0,5	0,9	1,0		
	Ortalama+SS	2,9±1,1	3,2±1,1	3,3±1,2		
Kurul ile ilgili bilgiler (program, ders notları, vb.) yeterliydi ve içeriğe hâkim olabilmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,7	5,5	9,5	1,746	0,176
	Katılmıyorum	21,6	18,3	21,9		
	Kararsızım	25,8	17,4	20,0		
	Katılıyorum	40,7	45,9	35,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,6	11,9	13,3		
	Fikrim Yok	1,5	0,9	0,0		
	Ortalama+SS	3,1±1,1	3,4±1,1	3,2±1,2		
Paneller kurul içeriğini tamamlayıcı ve bilimsel olarak tatmin ediciydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	6,4	7,3	6,7	28,840	0,000
	Katılmıyorum	19,1	17,4	6,7		
	Kararsızım	17,0	11,9	12,4		
	Katılıyorum	28,7	36,7	39,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,3	25,7	27,6		
	Fikrim Yok	23,4	0,9	7,6		
	Ortalama+SS	2,4±1,6	3,5±1,3	3,5±1,5		

“Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,008$). Yıllara göre karşılaştırıldığında ***“Kesinlikle Katılıyorum”*** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, ***“Katılmıyorum”*** cevabını verenlerin oranı ise yıllar ilerledikçe azalma göstermiştir **(Tablo 4.5.)**.

“Paneller kurul içeriğini tamamlayıcı ve bilimsel olarak tatmin ediciydi.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında ***“Kesinlikle Katılıyorum”*** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, ***“Katılmıyorum”*** cevabını verenlerin oranı ise ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış göstermiştir **(Tablo 4.5.)**.

Tablo 4.6. Kurul 1 “Molekülden Hücreye” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Ölçme Değerlendirme Teması

Ölçme ve Değerlendirme		2016-2017	2017-2018	2018-2019		p
		%	%	%		
Ölçme ve değerlendirme yöntem ve içerik olarak kurul öğrenim hedefleri ve içeriğine uygundu.	Kesinlikle Katılmıyorum	4,2	2,8	5,7		
	Katılmıyorum	15,1	7,3	15,2		
	Kararsızım	24,0	14,7	24,8		
	Katılıyorum	52,1	61,5	42,9		
	Kesinlikle Katılıyorum	3,1	9,2	7,6		
	Fikrim Yok	1,6	4,6	3,8		
	Ortalama+SS*	3,3±1,0	3,5±1,1	3,2±1,2	2,643	0,072
Sınavda verilen süre yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	4,6	1,8	1,0		
	Katılmıyorum	5,7	2,8	3,8		
	Kararsızım	5,2	3,7	4,8		
	Katılıyorum	63,9	58,7	41,9		
	Kesinlikle Katılıyorum	20,6	33,0	47,6		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	1,0		
	Ortalama+SS	3,9±0,9	4,2±0,8	4,3±0,9	7,277	0,001
Yazılı sınav dışı değerlendirmelerin (uygulama sınavı, vb.) kurul başarıma katkısı adildi.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,3	5,5	2,9		
	Katılmıyorum	9,6	7,3	9,5		
	Kararsızım	23,5	29,4	26,7		
	Katılıyorum	32,6	27,5	15,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	10,2	5,5	5,7		
	Fikrim Yok	18,7	24,8	40,0		
	Ortalama+SS	3,9±0,9	4,2±0,8	4,3±0,9	8,696	0,000

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.7. Kurul 1 “Molekülden Hücreye” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Genel Görüş Teması

Genel Görüş		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Bu kurulda dersler oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,1	4,6	4,8	15,747	0,000
	Katılmıyorum	14,9	28,4	34,3		
	Kararsızım	22,7	31,2	17,1		
	Katılıyorum	40,2	26,6	30,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	19,1	9,2	12,4		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	1,0		
	Ortalama+SS	4,2±1,0	3,5±1,3	3,2±1,1		
Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	1,5	5,5	3,8	4,960	0,008
	Katılmıyorum	16,5	33,0	17,1		
	Kararsızım	28,4	29,4	13,3		
	Katılıyorum	35,6	23,9	40,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	18,0	8,3	24,8		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	1,0		
	Ortalama+SS	4,5±0,8	4,1±1,2	4,0±1,3		
Bu kurul sırasında paralel devam eden diğer dersler bu kurula olan ilgimi dağıttı.	Kesinlikle Katılmıyorum	6,7	9,2	8,6	1,615	0,201
	Katılmıyorum	27,8	23,9	31,4		
	Kararsızım	24,2	19,3	21,9		
	Katılıyorum	20,6	31,2	23,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	17,5	14,7	11,4		
	Fikrim Yok	3,1	1,8	2,9		
	Ortalama+SS	2,9±1,4	2,8±1,4	2,6±1,4		
Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,6	9,2	3,8	40,583	0,000
	Katılmıyorum	13,9	5,5	8,6		
	Kararsızım	32,5	15,6	26,7		
	Katılıyorum	43,3	52,3	41,9		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,7	16,5	18,1		
	Fikrim Yok	2,1	0,9	1,0		
	Ortalama+SS	2,7±1,7	3,2±1,1	3,3±1,1		

SS*: Standart Sapma

“Molekülden Hücreye” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Ölçme Değerlendirme” temasında **“Sınavda verilen süre yeterliydi.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,001$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış göstermiştir **(Tablo 4.6.)**.

“Yazılı sınav dışı değerlendirmelerin (uygulama sınavı, vb.) kurul başarısına katkısı adildi.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı ilk yıldan sonra bir azalma, son yıl ise hafif bir artış göstermiştir., **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise ilk yıl değerlerine yakın bir artış göstermiştir **(Tablo 4.6.)**.

“Molekülden Hücreye” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Genel Görüş” temasında **“Bu kurulda dersler oldukça zordu.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı izleyen yıllarda önce azalma, sonrasında artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise yıllar ilerledikçe artış göstermiştir **(Tablo 4.7.)**.

“Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,008$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı izleyen yıllarda önce azalma, sonrasında önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce önemli bir artış, sonrasında önemli bir azalma göstermiştir **(Tablo 4.7.)**.

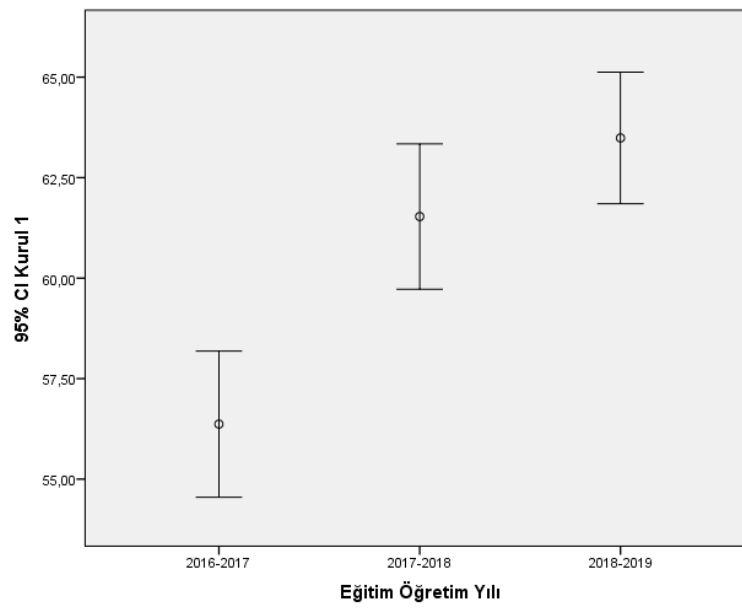
“Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış görülmüştür **(Tablo 4.7.)**.

Bu kurul, öğrenci kurul sonu sınavı başarı puanlarına göre üç yıl incelendiğinde öğrencilerin kurul sonu değerlendirme ortalamalarının yıllar içinde artış gösterdiği gözlemlenmiştir (**Tablo 4.8., Şekil 4.1**).

Tablo 4.8. Yıllara Göre “Kurul 1: Molekülden Hücreye” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Dağılımı

Ölçme Değerlendirme Sonucu	2016-2017 %	2017-2018 %	2018-2019 %	F	P
>90	0,5	0,7	2,1		
80-90	5,9	12,2	11,8		
70-80	17,3	24,2	28,2		
60-70	28,1	27,3	25,2		
50-60	19,4	16,5	16,2		
40-50	12,5	7,9	6,6		
30-40	7,6	2,9	4,5		
20-30	3,1	2,9	3,1		
<20	5,7	5,3	2,4		
Ortalama±SS*	56,4±19,0	61,5±18,9	63,5±17,2	17,035	0,001
Toplam	423	417	425		

SS*: Standart Sapma

Şekil 4.1. Yıllara Göre “Kurul 1: Molekülden Hücreye” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Grafiği

4.2. Kurul-2: Hücresel Metabolizma Değerlendirilmesi-Öğrenci Görüşleri

Bu kurula yönelik öğrenci görüşleri ve yıllara göre değişimi **Tablo 4.9, 4.10., 4.11., 4.12., 4.13. ve 4.14.** da özetlenmiştir.

“Hücresel Metabolizma” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “İçerik” temasında *yer alan “Paneller kurul içeriğini tamamlayıcı ve bilimsel olarak tatmin ediciydi.”* önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,015$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı izleyen yıllarda önce artış, sonrasında önemli bir azalma, “*Fikrim yok*” cevabını verenlerin oranı ise artış göstermiştir (**Tablo 4.12.**).

Üç yıl boyunca gerçekleştirilen öğrenci geribildirimlerinin analizlerinde bu önerme dışında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Ölçme Değerlendirme açısından üç yıl incelendiğinde öğrencilerin not ortalamaları 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 62.29, 2017-2018 eğitim öğretim yılında 65.38 ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında 63.76 olarak hesaplanmıştır. Çalışmanın ikinci yılında genel ortalama artış, bir sonraki yıl ise hafif bir azalma gözlemlenmiştir (**Tablo 4.15, Şekil 4.2**)

Tablo 4.9. Kurul 2 “Hücrel Metabolizma” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Bilgilendirme ve İletişim Teması

Bilgilendirme ve İletişim		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	0,9	1,3	0,0	0,829	0,438
	Katılmıyorum	9,6	6,7	8,3		
	Kararsızım	11,3	10,7	16,7		
	Katılıyorum	60,0	60,0	45,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	15,7	20,0	29,2		
	Fikrim Yok	2,6	1,3	0,0		
	Ortalama+SS*	3,7±1,0	3,9±0,9	4,0±0,9		
Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,6	4,0	0,0	0,513	0,600
	Katılmıyorum	7,0	1,3	16,7		
	Kararsızım	17,5	20,0	12,5		
	Katılıyorum	54,4	57,3	41,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	16,7	17,3	25,0		
	Fikrim Yok	1,8	0,0	4,2		
	Ortalama+SS	3,7±1,0	3,8±0,9	3,6±1,3		
Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.	Kesinlikle Katılmıyorum	0,9	2,7	0,0	1,159	0,316
	Katılmıyorum	9,6	5,3	25,0		
	Kararsızım	20,0	16,0	12,5		
	Katılıyorum	51,3	54,7	45,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	18,3	21,3	16,7		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	0,0		
	Ortalama+SS	3,8±0,9	3,9±0,9	3,5±1,1		
Kurul ile ilgili ders materyallerine (UKEY, ders notu, yardımcı kaynak, online kaynaklar, vb.) resmi yollardan kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	8,8	12,0	4,2	0,202	0,817
	Katılmıyorum	9,6	8,0	8,3		
	Kararsızım	14,9	10,7	20,8		
	Katılıyorum	47,4	46,7	45,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	18,4	21,3	20,8		
	Fikrim Yok	0,9	1,3	0,0		
	Ortalama±SS	3,5±1,2	3,5±1,3	3,7±1,0		

Tablo 4.9. un devamı

	2016-2017 %	2017-2018 %	2018-2019 %	F	p	
Kurul ile ilgili ders materyallerine resmi olmayan yollardan (eski ders notu, fotokopi vb.) kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,6	1,3	4,2	0,230	0,795
	Katılmıyorum	2,6	1,3	4,2		
	Kararsızım	8,7	9,3	0,0		
	Katılıyorum	45,2	48,0	45,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	33,9	32,0	41,7		
	Fikrim Yok	7,0	8,0	4,2		
	Ortalama±SS	3,8±1,3	3,8±1,4	4,0±1,3		
Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.	Kesinlikle Katılmıyorum	7,0	5,3	4,2	2,544	0,081
	Katılmıyorum	21,7	18,7	12,5		
	Kararsızım	27,0	24,0	29,2		
	Katılıyorum	27,8	30,7	20,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	12,2	18,7	12,5		
	Fikrim Yok	4,3	2,7	20,8		
	Ortalama+SS	3,0±1,3	3,3±1,3	2,6±1,7		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.10. Kurul 2 “Hücrel Metabolizma” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Kurul Yapılanması Teması

Kurul Yapılanması		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri ve birbiri ile olan ilişkisi, bu kurula ait öğrenim hedeflerini karşılamada yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,6	4,0	0,0	0,574	0,564
	Katılmıyorum	19,1	16,0	20,8		
	Kararsızım	18,3	18,7	20,8		
	Katılıyorum	49,6	50,7	29,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	9,6	10,7	29,2		
	Fikrim Yok	0,9	0,0	0,0		
	Ortalama±SS*	3,4±1,0	3,5±1,0	3,7±1,1		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,5	2,7	0,0	0,152	0,859
	Katılmıyorum	14,8	13,3	20,8		
	Kararsızım	27,8	22,7	20,8		
	Katılıyorum	40,0	44,0	33,3		
	Kesinlikle Katılıyorum	12,2	14,7	20,8		
	Fikrim Yok	1,7	2,7	4,2		
	Ortalama±SS	3,4±1,1	3,5±1,1	3,4±1,3		
Kurulda farklı öğrenme ortamlarında geçirdiğim zaman dağılımı (Paneller, uygulamalar, vb.) uygundu ve öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	7,0	9,3	8,3	0,790	0,455
	Katılmıyorum	18,3	17,3	41,7		
	Kararsızım	25,2	21,3	16,7		
	Katılıyorum	34,8	34,7	25,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	11,3	14,7	8,3		
	Fikrim Yok	3,5	2,7	0,0		
	Ortalama±SS	3,2±1,3	3,2±1,3	2,8±1,2		
Ders ve ders arası sürelerden memnunuz.	Kesinlikle Katılmıyorum	13,9	13,3	12,5	0,072	0,930
	Katılmıyorum	15,7	17,3	20,8		
	Kararsızım	23,5	20,0	8,3		
	Katılıyorum	34,8	38,7	29,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	11,3	9,3	25,0		
	Fikrim Yok	0,9	1,3	4,2		
	Ortalama±SS	3,1±1,3	3,1±1,3	3,2±1,6		

Tablo 4.10. un devamı		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Öğretim elemanları derslere düzenli olarak geldi.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,6	2,7	0,0	0,028	0,972
	Katılmıyorum	0,9	0,0	4,2		
	Kararsızım	12,3	13,3	0,0		
	Katılıyorum	56,1	57,3	79,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	25,4	24,0	12,5		
	Fikrim Yok	2,6	2,7	4,2		
	Ortalama±SS	3,93±1,037	3,92±1,024	3,88±0,992		
Öğretim elemanları derslere zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,5	2,7	0,0	0,810	0,446
	Katılmıyorum	14,9	8,0	8,3		
	Kararsızım	23,7	29,3	33,3		
	Katılıyorum	43,0	42,7	41,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	12,3	14,7	16,7		
	Fikrim Yok	2,6	2,7	0,0		
	Ortalama±SS	3,38±1,147	3,51±1,095	3,67±0,868		
Öğretim elemanları uygulamalara zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	6,1	9,3	0,0	1,359	0,259
	Katılmıyorum	10,4	6,7	8,3		
	Kararsızım	20,0	18,7	20,8		
	Katılıyorum	47,8	48,0	45,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	13,9	14,7	25,0		
	Fikrim Yok	1,7	2,7	0,0		
	Ortalama±SS	3,48±1,150	3,44±1,255	3,88±0,900		
Dersler arasında serbest zaman dilimlerinin olmasını yararlı buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	22,8	18,7	4,2	1,553	0,214
	Katılmıyorum	19,3	18,7	16,7		
	Kararsızım	13,2	18,7	25,0		
	Katılıyorum	20,2	21,3	29,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	19,3	14,7	20,8		
	Fikrim Yok	5,3	8,0	4,2		
	Ortalama±SS	2,78±1,590	2,71±1,549	3,33±1,341		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.11. Kurul 2 “Hücrel Metabolizma” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Entegrasyon Teması

Entegrasyon		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurulda yer alan dersler arasında koordinasyon yoktu (konu tekrarı oldu, dersler belli bir mantığa göre sıralanmamıştı).	Kesinlikle Katılmıyorum	7,8	8,0	29,2	0,713	0,491
	Katılmıyorum	46,1	50,7	37,5		
	Kararsızım	21,7	17,3	8,3		
	Katılıyorum	21,7	21,3	16,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,6	2,7	8,3		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	2,7±1,0	2,6±1,0	2,4±1,3		
Uygulamalar derslerle uyumlu zamanda ve dersleri tamamlayacak şekilde planlanmıştı.	Kesinlikle Katılmıyorum	10,4	10,7	8,3	0,229	0,795
	Katılmıyorum	16,5	24,0	29,2		
	Kararsızım	20,9	20,0	8,3		
	Katılıyorum	43,5	37,3	41,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,8	8,0	12,5		
	Fikrim Yok	0,9	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	3,2±1,2	3,1±1,2	3,2±1,3		
Bu kurulda aldığım eğitimin, tıp eğitimim içinde yer alması gerektiğini düşünmüyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	19,1	24,0	29,2	2,009	0,137
	Katılmıyorum	26,1	25,3	41,7		
	Kararsızım	19,1	20,0	8,3		
	Katılıyorum	19,1	18,7	16,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	15,7	10,7	4,2		
	Fikrim Yok	0,9	1,3	0,0		
	Ortalama±SS	2,8±1,4	2,6±1,4	2,3±1,2		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.12. Kurul 2 “Hücrel Metabolizma” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- İçerik Teması

İçerik		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul içeriği mesleki eğitimimle ilişkili idi.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,2	6,7	8,3	0,209	0,811
	Katılmıyorum	13,9	10,7	12,5		
	Kararsızım	25,2	18,7	16,7		
	Katılıyorum	43,5	52,0	54,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	10,4	10,7	8,3		
	Fikrim Yok	1,7	1,3	0,0		
	Ortalama+SS*	3,4±1,1	3,5±1,1	3,4±1,1		
Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	9,6	8,0	0,0	0,669	0,513
	Katılmıyorum	20,9	21,3	20,8		
	Kararsızım	16,5	21,3	20,8		
	Katılıyorum	47,8	42,7	50,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,2	6,7	8,3		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	0,0		
	Ortalama+SS	3,2±1,1	3,2±1,1	3,5±0,9		
Kurul ile ilgili bilgiler (program, ders notları, vb.) yeterliydi ve içeriğe hâkim olabilmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,5	2,7	8,3	0,836	0,435
	Katılmıyorum	11,3	9,3	25,0		
	Kararsızım	19,1	20,0	4,2		
	Katılıyorum	55,7	54,7	54,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	9,6	12,0	8,3		
	Fikrim Yok	,9	1,3	0,0		
	Ortalama+SS	3,5±1,0	3,6±1,0	3,3±1,2		
Paneller kurul içeriğini tamamlayıcı ve bilimsel olarak tatmin ediciydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	7,8	9,3	8,3	4,305	0,015
	Katılmıyorum	13,9	10,7	12,5		
	Kararsızım	20,0	18,7	12,5		
	Katılıyorum	38,3	33,3	29,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	11,3	17,3	4,2		
	Fikrim Yok	8,7	10,7	33,3		
	Ortalama+SS	3,1±1,4	3,1±1,6	2,1±1,8		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.13. Kurul 2 "Hücrel Metabolizma" Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Ölçme Değerlendirme Teması

Ölçme ve Değerlendirme		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Ölçme ve değerlendirme yöntem ve içerik olarak kurul öğrenim hedefleri ve içeriğine uygundu.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,3	6,7	12,5	0,110	0,896
	Katılmıyorum	7,1	6,7	16,7		
	Kararsızım	23,9	22,7	8,3		
	Katılıyorum	54,0	52,0	41,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,4	6,7	20,8		
	Fikrim Yok	5,3	5,3	0,0		
	Ortalama±SS	3,3±1,2	3,3±1,2	3,4±1,3		
Sınavda verilen süre yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	0,9	1,3	0,0	0,570	0,566
	Katılmıyorum	0,9	1,3	4,2		
	Kararsızım	2,6	0,0	4,2		
	Katılıyorum	63,5	64,0	41,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	31,3	33,3	50,0		
	Fikrim Yok	0,9	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	4,2±0,7	4,3±0,7	4,4±0,8		
Yazılı sınav dışı değerlendirmelerin (uygulama sınavı, vb.) kurul başarıma katkısı adildi.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,2	5,3	12,5	0,488	0,615
	Katılmıyorum	7,0	5,3	16,7		
	Kararsızım	20,9	20,0	33,3		
	Katılıyorum	40,0	37,3	16,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,3	9,3	4,2		
	Fikrim Yok	22,6	22,7	16,7		
	Ortalama±SS	2,6±1,7	2,7±1,7	2,3±1,5		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.14. Kurul 2 “Hücrel Metabolizma” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Genel Görüş Teması

Genel Görüş		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Bu kurulda dersler oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	4,3	5,3	0,0	0,401	0,670
	Katılmıyorum	27,8	30,7	33,3		
	Kararsızım	25,2	29,3	20,8		
	Katılıyorum	31,3	26,7	37,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	10,4	8,0	8,3		
	Fikrim Yok	0,9	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	3,1±1,1	3,0±1,1	3,2±1,0		
Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,2	9,3	4,2	0,205	0,815
	Katılmıyorum	29,6	28,0	37,5		
	Kararsızım	25,2	30,7	20,8		
	Katılıyorum	27,0	22,7	20,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	11,3	9,3	16,7		
	Fikrim Yok	1,7	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	3,0±1,2	3,0±1,1	3,1±1,2		
Bu kurul sırasında paralel devam eden diğer dersler bu kurula olan ilgimi dağıttı.	Kesinlikle Katılmıyorum	4,4	6,7	4,2	0,011	0,989
	Katılmıyorum	28,9	24,0	45,8		
	Kararsızım	22,8	29,3	12,5		
	Katılıyorum	31,6	29,3	16,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	8,8	8,0	20,8		
	Fikrim Yok	3,5	2,7	0,0		
	Ortalama±SS	3,0±1,2	3,0±1,2	3,0±1,3		
Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,2	2,7	8,3	0,453	0,637
	Katılmıyorum	13,0	14,7	12,5		
	Kararsızım	27,0	24,0	20,8		
	Katılıyorum	44,3	46,7	50,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,8	10,7	8,3		
	Fikrim Yok	2,6	1,3	0,0		
	Ortalama±SS	3,3±1,1	3,4±1,0	3,4±1,1		

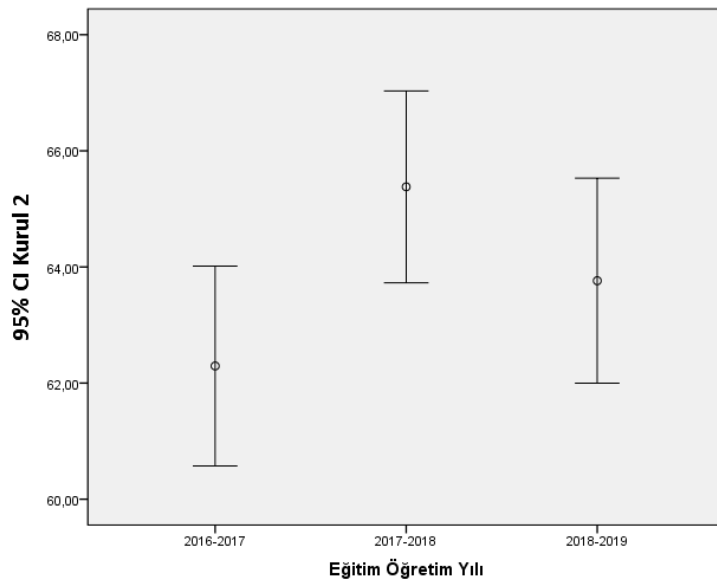
SS*: Standart Sapma

Bu kurul, öğrenci kurul sonu sınavı başarı puanları 2017-2018 eğitim öğretim yılında artış, 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise ilk yıla göre artış, ikinci yıla göre düşüş gösterdiği gözlemlenmiştir (**Tablo 4.15, Şekil 4.2**).

Tablo 4.15. Yıllara Göre “Kurul 2: Hücrel Metabolizma” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Dağılımı

Ölçme Değerlendirme Sonucu	2016-2017 %	2017-2018 %	2018-2019 %	F	P
>90	1,7	1,9	5,4		
80-90	11,6	16	12,2		
70-80	22,1	27,1	21,6		
60-70	32,5	29,3	28,2		
50-60	15,2	11,1	17,4		
40-50	5,7	7,5	5,2		
30-40	4,3	2,7	4,9		
20-30	2,6	1,2	1,6		
<20	4,3	3,1	3,5		
Ortalama±SS	62,29±17,97	65,38±17,08	63,76±18,54	3,105	0,045
Toplam	421	413	426		

SS*: Standart Sapma

Şekil 4.2. Yıllara Göre “Kurul 2: Hücrel Metabolizma” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Grafiği

4.3. Kurul-3: Topografik Anatomi Değerlendirilmesi-Öğrenci Görüşleri

Bu kurula yönelik öğrenci görüşleri ve yıllara göre değişimi **Tablo 4.16, 4.17., 4.18., 4.19., 4.20. ve 4.21.** de özetlenmiştir.

“Topografik Anatomi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Bilgilendirme ve İletişim” temasında **“Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise ilk yıla kıyasla önemli bir azalma göstermiştir (**Tablo 4.16**).

“Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise ilk yıla kıyasla önemli bir azalma göstermiştir (**Tablo 4.16**).

“Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,001$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranında ilk yıla göre artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranında ise azalma gözlenmiştir (**Tablo 4.16**).

“Kurul ile ilgili ders materyallerine (UKEY, ders notu, yardımcı kaynak, online kaynaklar, vb.) resmi yollardan kolaylıkla ulaşabildim.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,017$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı önce önemli bir artış, sonrasında hafif bir azalma, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce azalma sonrasında ise artış göstermiştir (**Tablo 4.16**).

“Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara

göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise önce önemli bir azalma, sonrasında ise hafif bir artış göstermiştir (**Tablo 4.16**).

“Topografik Anatomi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Kurul Yapılanması” temasında “*Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri ve birbiri ile olan ilişkisi, bu kurula ait öğrenim hedeflerini karşılamada yeterliydi.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.17**).

“*Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri öğrenmeyi kolaylaştırdı.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.17**).

“*Kurulda farklı öğrenme ortamlarında geçirdiğim zaman dağılımı (Paneller, uygulamalar, vb.) uygundu ve öğrenmeyi kolaylaştırdı.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise önce önemli bir azalma, sonrasında ise hafif bir artış göstermiştir (**Tablo 4.17**).

“*Ders ve ders arası sürelerden memnunum.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı önce azalma, sonrasında ise artış göstermiştir (**Tablo 4.17**).

“*Öğretim elemanları uygulamalara zamanında başladı ve zamanında bitirdi.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,003$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*”

cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.17**).

“Topografik Anatomi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Entegrasyon” temasında “*Kurulda yer alan dersler arasında koordinasyon yoktu (konu tekrarı oldu, dersler belli bir mantığa göre sıralanmamıştı).*” ters önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranında yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.18**).

“*Uygulamalar derslerle uyumlu zamanda ve dersleri tamamlayacak şekilde planlanmıştı.*” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.18**).

“*Bu kurulda aldığım eğitimin, tıp eğitimim içinde yer alması gerektiğini düşünmüyorum.*” ters önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,014$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, “*Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.18**).

Tablo 4.16. Kurul 3 “Topografik Anatomi” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Bilgilendirme ve İletişim Teması

Bilgilendirme ve İletişim		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	6,4	1,4	1,5	26,270	0,000
	Katılmıyorum	15,6	1,4	3,1		
	Kararsızım	15,6	9,7	4,6		
	Katılıyorum	53,2	63,9	47,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,0	23,6	41,5		
	Fikrim Yok	4,3	0,0	1,5		
	Ortalama±SS*	3,2±1,2	4,1±0,7	4,2±1,1		
Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	11,3	0,0	3,1	40,202	0,000
	Katılmıyorum	24,8	2,8	4,6		
	Kararsızım	22,0	12,5	12,3		
	Katılıyorum	36,2	62,5	38,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,1	22,2	38,5		
	Fikrim Yok	3,5	0,0	3,1		
	Ortalama±SS	2,8±1,2	4,0±0,7	4,0±1,2		
Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.	Kesinlikle Katılmıyorum	7,1	1,4	3,1	7,139	0,001
	Katılmıyorum	7,1	4,2	3,1		
	Kararsızım	9,9	6,9	10,8		
	Katılıyorum	62,4	54,2	52,3		
	Kesinlikle Katılıyorum	12,1	33,3	29,2		
	Fikrim Yok	1,4	0,0	1,5		
	Ortalama±SS	3,6±1,1	4,1±0,8	4,0±1,0		
Kurul ile ilgili ders materyallerine (UKEY, ders notu, yardımcı kaynak, online kaynaklar, vb.) resmi yollardan kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,0	0,0	4,6	4,144	0,017
	Katılmıyorum	15,8	9,7	16,9		
	Kararsızım	13,7	11,1	18,5		
	Katılıyorum	54,0	47,2	35,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	9,4	29,2	21,5		
	Fikrim Yok	2,2	2,8	3,1		
	Ortalama±SS	3,4±1,1	3,9±1,1	3,4±1,3		

		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Tablo 4.16. nın devamı						
Kurul ile ilgili ders materyallerine resmi olmayan yollardan (eski ders notu, fotokopi vb.) kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,8	0,0	1,5	1,204	0,302
	Katılmıyorum	5,7	4,2	1,5		
	Kararsızım	9,9	5,6	9,2		
	Katılıyorum	57,4	55,6	43,1		
	Kesinlikle Katılıyorum	23,4	33,3	38,5		
	Fikrim Yok	0,7	1,4	6,2		
	Ortalama±SS	3,9±1,1	4,1±0,9	4,0±1,3		
Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.	Kesinlikle Katılmıyorum	14,3	2,8	4,6	30,087	0,000
	Katılmıyorum	20,0	2,8	3,1		
	Kararsızım	23,6	11,1	7,7		
	Katılıyorum	26,4	45,8	30,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	10,7	37,5	47,7		
	Fikrim Yok	5,0	0,0	6,2		
	Ortalama±SS	2,8±1,4	4,1±0,9	4,0±1,5		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.17. Kurul 3 "Topografik Anatomi" Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi - Kurul Yapılanması Teması

Kurul Yapılanması		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri ve birbiri ile olan ilişkisi, bu kurula ait öğrenim hedeflerini karşılamada yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	15,6	1,4	3,1	22,327	0,000
	Katılmıyorum	23,4	11,1	9,2		
	Kararsızım	21,3	20,8	12,3		
	Katılıyorum	34,0	48,6	50,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,3	18,1	23,1		
	Fikrim Yok	1,4	0,0	1,5		
	Ortalama±SS*	2,8±1,2	3,7±0,9	3,8±1,1		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	14,9	0,0	4,6	31,195	0,000
	Katılmıyorum	31,2	11,1	9,2		
	Kararsızım	21,3	23,6	15,4		
	Katılıyorum	27,0	44,4	43,1		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,0	20,8	27,7		
	Fikrim Yok	0,7	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	2,7±1,2	3,8±0,9	3,8±1,1		
Kurulda farklı öğrenme ortamlarında geçirdiğim zaman dağılımı (Paneller, uygulamalar, vb.) uygundu ve öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	10,0	1,4	4,6	11,971	0,000
	Katılmıyorum	27,1	11,1	12,3		
	Kararsızım	18,6	22,2	9,2		
	Katılıyorum	35,7	43,1	40,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,1	22,2	29,2		
	Fikrim Yok	1,4	0,0	4,6		
	Ortalama±SS	3,0±1,205	3,7±1,0	3,6±1,4		
Ders ve ders arası sürelerden memnunuz.	Kesinlikle Katılmıyorum	68,6	8,3	18,5	68,443	0,000
	Katılmıyorum	17,1	15,3	20,0		
	Kararsızım	3,6	12,5	15,4		
	Katılıyorum	7,1	48,6	21,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,1	13,9	21,5		
	Fikrim Yok	1,4	1,4	3,1		
	Ortalama±SS	1,5±1,0	3,4±1,2	3,0±1,5		

<i>Tablo 4.17. nin devamı</i>		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Öğretim elemanları derslere düzenli olarak geldi.	Kesinlikle Katılmıyorum	0,0	0,0	0,0	0,377	0,686
	Katılmıyorum	1,4	0,0	1,5		
	Kararsızım	1,4	2,8	4,6		
	Katılıyorum	60,3	51,4	44,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	36,2	43,1	44,6		
	Fikrim Yok	0,7	2,8	4,6		
	Ortalama±SS*	4,3±0,7	4,3±0,9	4,2±1,1		
Öğretim elemanları derslere zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	1,4	0,0	4,6	2,269	0,105
	Katılmıyorum	10,7	5,6	13,8		
	Kararsızım	12,9	15,3	9,2		
	Katılıyorum	60,0	44,4	38,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	13,6	33,3	32,3		
	Fikrim Yok	1,4	1,4	1,5		
	Ortalama±SS	3,7±1,1	4,0±1,1	3,8±1,3		
Öğretim elemanları uygulamalara zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	6,4	2,8	6,2	5,924	0,003
	Katılmıyorum	12,1	4,2	1,5		
	Kararsızım	12,8	8,3	6,2		
	Katılıyorum	51,1	54,2	41,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	17,0	29,2	43,1		
	Fikrim Yok	0,7	1,4	1,5		
	Ortalama±SS	3,6±1,1	4,0±1,0	4,1±1,2		
Dersler arasında serbest zaman dilimlerinin olmasını yararlı buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	13,0	13,9	16,9	0,296	0,744
	Katılmıyorum	14,5	15,3	13,8		
	Kararsızım	19,6	13,9	6,2		
	Katılıyorum	31,9	26,4	20,0		
	Kesinlikle Katılıyorum	16,7	26,4	36,9		
	Fikrim Yok	4,3	4,2	6,2		
	Ortalama±SS	3,1±1,4	3,2±1,5	3,3±1,7		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.18. Kurul 3 “Topografik Anatomi” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Entegrasyon Teması

Entegrasyon		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurulda yer alan dersler arasında koordinasyon yoktu (konu tekrarı oldu, dersler belli bir mantığa göre sıralanmamıştı).	Kesinlikle Katılmıyorum	10,6	18,1	36,9	7,828	0,000
	Katılmıyorum	48,9	62,5	46,2		
	Kararsızım	22,0	8,3	6,2		
	Katılıyorum	10,6	6,9	4,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	6,4	4,2	4,6		
	Fikrim Yok	1,4	0,0	1,5		
	Ortalama±SS*	2,5±1,1	2,2±0,9	1,9±1,0		
Uygulamalar derslerle uyumlu zamanda ve dersleri tamamlayacak şekilde planlanmıştı.	Kesinlikle Katılmıyorum	19,1	1,4	4,6	29,230	0,000
	Katılmıyorum	20,6	6,9	3,1		
	Kararsızım	14,2	8,3	9,2		
	Katılıyorum	38,3	56,9	50,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,1	26,4	30,8		
	Fikrim Yok	0,7	0,0	1,5		
	Ortalama±SS	2,9±1,3	4,0±0,9	4,0±1,1		
Bu kurulda aldığım eğitimin, tıp eğitimim içinde yer alması gerektiğini düşünmüyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	45,4	52,8	64,6	1,025	0,014
	Katılmıyorum	31,9	19,4	20,0		
	Kararsızım	7,1	2,8	1,5		
	Katılıyorum	9,2	9,7	1,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	6,4	13,9	12,3		
	Fikrim Yok	0,0	1,4	0,0		
	Ortalama±SS	2,0±1,2	2,1±1,6	1,8±1,3		

SS*: Standart Sapma

“Topografik Anatomi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “İçerik” temasında **“Kurul içeriği mesleki eğitimle ilişkili idi.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,002$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce hafif bir artış, sonra azalma göstermiştir (**Tablo 4.19**).

“Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, **“Kesinlikle Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önemli bir azalma göstermiştir (**Tablo 4.19**).

“Kurul ile ilgili bilgiler (program, ders notları, vb.) yeterliydi ve içeriğe hâkim olabilmemi kolaylaştırdı.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce azalma, sonrasında artış göstermiştir (**Tablo 4.19**).

Tablo 4.19. Kurul 3 “Topografik Anatomi” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi - İçerik Teması

İçerik		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul içeriği mesleki eğitimimle ilişkili idi.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,1	1,4	0,0	6,408	0,002
	Katılmıyorum	1,4	2,8	1,5		
	Kararsızım	6,4	4,2	3,1		
	Katılıyorum	53,9	41,7	27,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	36,2	50,0	67,7		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	0,0		
	Ortalama+SS*	4,2±0,8	4,4±0,8	4,6±0,6		
Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	38,3	9,7	7,7	33,868	0,000
	Katılmıyorum	22,7	8,3	10,8		
	Kararsızım	17,7	22,2	16,9		
	Katılıyorum	17,0	52,8	44,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,3	6,9	18,5		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	1,5		
	Ortalama+SS	2,3±1,3	3,4±1,1	3,5±1,2		
Kurul ile ilgili bilgiler (program, ders notları, vb.) yeterliydi ve içeriğe hâkim olabilmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	12,1	1,4	4,6	13,339	0,000
	Katılmıyorum	21,3	9,7	16,9		
	Kararsızım	24,8	18,1	9,2		
	Katılıyorum	36,2	55,6	46,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,0	15,3	21,5		
	Fikrim Yok	0,7	0,0	1,5		
	Ortalama+SS	3,0±1,2	3,7±0,9	3,6±1,2		
Paneller kurul içeriğini tamamlayıcı ve bilimsel olarak tatmin ediciydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	14,2	6,9	3,1	,679	0,508
	Katılmıyorum	17,0	11,1	12,3		
	Kararsızım	18,4	34,7	21,5		
	Katılıyorum	40,4	25,0	35,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,8	13,9	18,5		
	Fikrim Yok	2,1	8,3	9,2		
	Ortalama+SS	3,0±1,3	3,0±1,4	3,3±1,5		

SS*: Standart Sapma

“Topografik Anatomi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Ölçme Değerlendirme” temasında **“Ölçme ve değerlendirme yöntem ve içerik olarak kurul öğrenim hedefleri ve içeriğine uygundu.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise azalma göstermiştir **(Tablo 4.20)**.

“Sınavda verilen süre yeterliydi.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,001$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce azalma, sonra artış göstermiştir **(Tablo 4.20)**.

“Yazılı sınav dışı değerlendirmelerin (uygulama sınavı, vb.) kurul başarıma katkısı adildi.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önemli bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce azalma, sonra artış göstermiştir **(Tablo 4.20)**.

Tablo 4.20. Kurul 3 "Topografik Anatomi" Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Ölçme Değerlendirme Teması

Ölçme ve Değerlendirme		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Ölçme ve değerlendirme yöntem ve içerik olarak kurul öğrenim hedefleri ve içeriğine uygundu.	Kesinlikle Katılmıyorum	15,9	6,9	3,1	13,811	0,000
	Katılmıyorum	18,1	9,7	9,2		
	Kararsızım	19,6	22,2	7,7		
	Katılıyorum	44,2	45,8	50,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	1,4	12,5	27,7		
	Fikrim Yok	0,7	2,8	1,5		
	Ortalama±SS*	3,0±1,2	3,4±1,2	3,9±1,1		
Sınavda verilen süre yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	15,9	1,4	6,2	7,362	0,001
	Katılmıyorum	14,5	5,6	12,3		
	Kararsızım	10,9	11,1	16,9		
	Katılıyorum	44,9	61,1	30,8		
	Kesinlikle Katılıyorum	13,8	19,4	33,8		
	Fikrim Yok	0,0	1,4	0,0		
	Ortalama±SS	3,3±1,3	3,9±1,0	3,7±1,2		
Yazılı sınav dışı değerlendirmelerin (uygulama sınavı, vb.) kurul başarıma katkısı adildi.	Kesinlikle Katılmıyorum	37,7	6,9	20,0	21,622	0,000
	Katılmıyorum	20,3	12,5	16,9		
	Kararsızım	11,6	12,5	12,3		
	Katılıyorum	23,9	41,7	27,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,3	23,6	23,1		
	Fikrim Yok	2,2	2,8	0,0		
	Ortalama±SS	2,3±1,4	3,5±1,3	3,2±1,5		

SS*: Standart Sapma

“Topografik Anatomi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Genel Görüş” temasında **“Bu kurulda dersler oldukça zordu.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önce önemli bir azalma, sonrasında hafif bir artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önemli artış göstermiştir (**Tablo 4.21**).

“Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,008$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe önce artış, sonrasında önemli bir azalma, **“Kararsızım”** cevabını verenlerin oranı artış göstermiştir (**Tablo 4.21**).

“Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise önce azalma, sonra hafif bir artış göstermiştir (**Tablo 4.21**).

Tablo 4.21. Kurul 3 "Topografik Anatomi" Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi - Genel Görüş Teması

Genel Görüş		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Bu kurulda dersler oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	0,7	1,4	0,0	15,747	0,000
	Katılmıyorum	5,7	15,3	23,1		
	Kararsızım	10,6	29,2	15,4		
	Katılıyorum	26,2	33,3	36,9		
	Kesinlikle Katılıyorum	56,0	20,8	24,6		
	Fikrim Yok	0,7	0,0	0,0		
	Ortalama±SS*	4,3±1,0	3,6±1,0	3,6±1,0		
Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,1	4,2	12,3	4,960	0,008
	Katılmıyorum	19,1	19,4	23,1		
	Kararsızım	19,9	19,4	29,2		
	Katılıyorum	31,9	25,0	23,1		
	Kesinlikle Katılıyorum	25,5	30,6	12,3		
	Fikrim Yok	1,4	1,4	0,0		
	Ortalama±SS	3,6±1,2	3,5±1,3	3,0±1,2		
Bu kurul sırasında paralel devam eden diğer dersler bu kurula olan ilgimi dağıttı.	Kesinlikle Katılmıyorum	10,7	6,9	21,5	1,615	0,201
	Katılmıyorum	32,9	40,3	32,3		
	Kararsızım	11,4	12,5	15,4		
	Katılıyorum	19,3	22,2	18,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	18,6	8,3	7,7		
	Fikrim Yok	7,1	9,7	4,6		
	Ortalama±SS	2,8±1,5	2,6±1,4	2,5±1,3		
Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.	Kesinlikle Katılmıyorum	20,9	1,4	3,1	40,583	0,000
	Katılmıyorum	18,0	2,8	7,7		
	Kararsızım	23,7	12,5	3,1		
	Katılıyorum	28,1	63,9	47,7		
	Kesinlikle Katılıyorum	8,6	19,4	38,5		
	Fikrim Yok	0,7	0,0	0,0		
	Ortalama±SS	2,8±1,3	4,0±0,8	4,1±1,0		

SS*: Standart Sapma

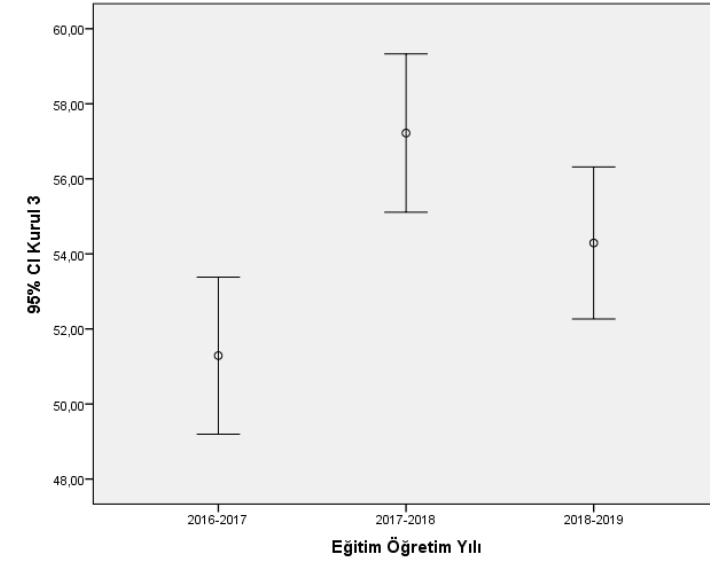
Topografik Anatomi Kurulu Ölçme Değerlendirme açısından üç yıl incelendiğinde öğrencilerin not ortalamaları 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 51.29, 2017-2018 eğitim öğretim yılında 57.22 ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında 54.29 olarak hesaplanmıştır.

Bu kurulda, öğrenci kurul sonu sınavı başarı puanlarının 2017-2018 eğitim öğretim yılında artış, 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise ilk yıla göre artış, ikinci yıla göre düşüş gösterdiği gözlemlenmiştir (**Tablo 4.22, Şekil 4.3**).

Tablo 4.22. Yıllara Göre “Kurul 3: Topografik Anatomi” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Dağılımı

Ölçme Değerlendirme Sonucu	2016-2017 %	2017-2018 %	2018-2019 %	F	P
>90	1,9	2,0	2,5		
80-90	7,3	11,0	7,2		
70-80	11,2	19,8	17,6		
60-70	16,3	19,8	18,1		
50-60	21,4	17,5	15,7		
40-50	16,0	9,8	16,4		
30-40	10,2	7,0	9,0		
20-30	6,3	5,8	5,8		
<20	9,5	7,5	7,6		
Ortalama±SS*	51,3±21,6	57,2±21,4	54,3±21,4	7,731	0,000
Toplam	412	400	432		

SS*: Standart Sapma

Şekil 4.3. Yıllara Göre “Kurul 3: Topografik Anatomi” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Grafiği

4.4. Kurul-4: Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi Değerlendirilmesi-Öğrenci Görüşleri

Bu kurula yönelik öğrenci görüşleri ve yıllara göre değişimi **Tablo 4.23, 4.24., 4.25., 4.26., 4.27. ve 4.28.** da özetlenmiştir.

“Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Bilgilendirme ve İletişim” temasında **“Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.23.**).

“Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ise azalma göstermiştir (**Tablo 4.23.**).

“Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,006$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra önemli bir azalma son yıl ise hafif bir artış görülmüştür (**Tablo 4.23.**).

“Kurul ile ilgili ders materyallerine (UKEY, ders notu, yardımcı kaynak, online kaynaklar, vb.) resmi yollardan kolaylıkla ulaşabildim.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,011$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise hafif bir artış görülmüştür (**Tablo 4.23.**).

“Kurul ile ilgili ders materyallerine resmi olmayan yollardan (eski ders notu, fotokopi vb.) kolaylıkla ulaşabildim.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında

istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,025$). Yıllara göre karşılaştırıldığında *“Kesinlikle Katılıyorum”* cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, *“Katılmıyorum”* cevabını verenler açısından ise azalma gözlenmiştir (**Tablo 4.23.**).

“Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,007$). Yıllara göre karşılaştırıldığında *“Kesinlikle Katılıyorum”* cevabını verenlerin oranında önce önemli bir artış, sonrasında azalma, *“Katılmıyorum”* cevabını verenler açısından ise önemli azalma gözlenmiştir (**Tablo 4.23.**).

“Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Kurul Yapılanması” temasında *“Entegre kurulu oluşturan derslerin dizimleri ve birbiri ile olan ilişkisi, bu kurula ait öğrenim hedeflerini karşılamada yeterliydi.”* önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,002$). Yıllara göre karşılaştırıldığında *“Kesinlikle Katılıyorum”* cevabını verenlerin oranında önce önemli bir artış, sonrasında hafif bir azalma, *“Katılmıyorum”* cevabını verenler açısından ise azalma gözlenmiştir (**Tablo 4.24.**).

“Entegre kurulu oluşturan derslerin dizimleri öğrenmeyi kolaylaştırdı.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,003$). Yıllara göre karşılaştırıldığında *“Kesinlikle Katılıyorum”* cevabını verenlerin oranında önce önemli bir artış, *“Katılmıyorum”* cevabını verenler açısından ise önce önemli bir azalma, son yıl ise hafif bir artış gözlenmiştir (**Tablo 4.24.**).

“Ders ve ders arası sürelerden memnunum.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,009$). Yıllara göre karşılaştırıldığında *“Kesinlikle Katılıyorum”* cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış göstermiştir. *“Kesinlikle Katılmıyorum”* cevabını verenler açısından ise önemli bir azalma görülmüştür (sırası ile %74,2; %8,3; %18,2) (**Tablo 4.24.**).

“Öğretim elemanları derslere zamanında başladı ve zamanında bitirdi.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık

bulunmuştur ($p=0,008$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Kesinlikle Katılıyorum*” cevabını verenlerin oranı ilk yıldan sonra bir artış son yıl ise azalma göstermiştir. “*Katılmıyorum*” cevabını verenler açısından yıllar ilerledikçe artış görülmüştür (**Tablo 4.24.**).

“Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Entegrasyon” temasında “*Kurulda yer alan dersler arasında koordinasyon yoktu (konu tekrarı oldu, dersler belli bir mantığa göre sıralanmamıştı).*” olumsuz önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında “*Katılmıyorum*” cevabını verenlerin oranı ilk yıldan sonra bir önemli bir artış, ardından hafif bir azalma göstermiştir. “*Katılıyorum*” cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra önemli bir azalma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise bir artış görülmüştür (**Tablo 4.25.**).

Tablo 4.23. Kurul 4 "Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi" Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi-Bilgilendirme ve İletişim Teması

Bilgilendirme ve İletişim		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	4,4	4,2	3,0	9,901	0,000
	Katılmıyorum	22,3	8,3	3,0		
	Kararsızım	21,0	10,4	6,1		
	Katılıyorum	42,8	50,0	51,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	3,9	25,0	27,3		
	Fikrim Yok	5,7	2,1	9,1		
	Ortalama±SS*	3,0±1,2	3,8±1,2	3,7±1,5		
Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	6,1	4,2	6,1	15,218	0,000
	Katılmıyorum	31,6	10,4	9,1		
	Kararsızım	21,5	14,6	9,1		
	Katılıyorum	35,5	43,8	39,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,6	25,0	33,3		
	Fikrim Yok	2,6	2,1	3,0		
	Ortalama±SS	2,9±1,1	3,7±1,2	3,8±1,3		
Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,7	8,3	0,0	5,243	0,006
	Katılmıyorum	20,5	6,3	9,1		
	Kararsızım	25,8	10,4	18,2		
	Katılıyorum	41,5	47,9	42,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,4	22,9	24,2		
	Fikrim Yok	2,2	4,2	6,1		
	Ortalama±SS	3,1±1,1	3,6±1,4	3,6±1,3		
Kurul ile ilgili ders materyallerine (UKEY, ders notu, yardımcı kaynak, online kaynaklar, vb.) resmi yollardan kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	9,2	8,3	6,1	4,534	0,011
	Katılmıyorum	27,6	16,7	21,2		
	Kararsızım	15,8	14,6	9,1		
	Katılıyorum	40,8	29,2	24,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	5,7	31,3	33,3		
	Fikrim Yok	0,9	0,0	6,1		
	Ortalama±SS	3,0±1,2	3,6±1,3	3,4±1,6		

Tablo 4.23. ün devamı

		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul ile ilgili ders materyallerine resmi olmayan yollardan (eski ders notu, fotokopi vb.) kolaylıkla ulaşabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,5	4,2	0,0	3,730	0,025
	Katılmıyorum	10,2	6,3	3,0		
	Kararsızım	12,4	10,4	3,0		
	Katılıyorum	49,1	29,2	39,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	21,7	47,9	48,5		
	Fikrim Yok	3,1	2,1	6,1		
	Ortalama±SS	3,7±1,2	4,0±1,3	4,2±1,3		
Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.	Kesinlikle Katılmıyorum	14,9	4,2	0,0	5,028	0,007
	Katılmıyorum	32,0	16,7	12,1		
	Kararsızım	27,6	22,9	27,3		
	Katılıyorum	17,1	22,9	30,3		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,6	20,8	12,1		
	Fikrim Yok	5,7	12,5	18,2		
	Ortalama±SS	2,4±1,2	3,0±1,6	2,9±1,6		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.24. Kurul 4 “Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Kurul Yapılanması Teması

Kurul Yapılanması		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri ve birbiri ile olan ilişkisi, bu kurula ait öğrenim hedeflerini karşılamada yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	17,1	6,3	12,1	6,309	0,002
	Katılmıyorum	28,5	20,8	15,2		
	Kararsızım	24,6	14,6	24,2		
	Katılıyorum	26,3	37,5	33,3		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,2	16,7	12,1		
	Fikrim Yok	1,3	4,2	3,0		
	Ortalama±SS*	2,6±1,1	3,3±1,4	3,1±1,3		
Entegre kurulu oluşturan derslerin dizilimleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	16,2	10,4	12,1	4,756	0,009
	Katılmıyorum	31,4	12,5	15,2		
	Kararsızım	21,8	25,0	15,2		
	Katılıyorum	25,3	33,3	39,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,8	14,6	15,2		
	Fikrim Yok	0,4	4,2	3,0		
	Ortalama±SS	2,7±1,2	3,2±1,4	3,2±1,4		
Kurulda farklı öğrenme ortamlarında geçirdiğim zaman dağılımı (Paneller, uygulamalar, vb.) uygundu ve öğrenmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	9,6	8,3	3,0	0,326	0,722
	Katılmıyorum	19,3	18,8	12,1		
	Kararsızım	17,1	18,8	18,2		
	Katılıyorum	42,5	29,2	42,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	9,6	22,9	15,2		
	Fikrim Yok	1,8	2,1	9,1		
	Ortalama±SS	3,2±1,2	3,3±1,4	3,3±1,4		
Ders ve ders arası sürelerden memnunuz.	Kesinlikle Katılmıyorum	74,2	8,3	18,2	82,232	0,000
	Katılmıyorum	19,2	22,9	21,2		
	Kararsızım	2,6	14,6	12,1		
	Katılıyorum	3,1	37,5	27,3		
	Kesinlikle Katılıyorum	0,9	12,5	15,2		
	Fikrim Yok	0,0	4,2	6,1		
	Ortalama±SS	1,4±0,8	3,1±1,4	2,8±1,6		

Tablo 4.24. ün devamı		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Öğretim elemanları derslere düzenli olarak geldi.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,2	4,2	3,0	0,091	0,913
	Katılmıyorum	2,2	0,0	3,0		
	Kararsızım	3,1	10,4	6,1		
	Katılıyorum	56,9	47,9	36,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	32,9	35,4	45,5		
	Fikrim Yok	2,7	2,1	6,1		
	Ortalama±SS	4,1±1,0	4,0±1,1	4,0±1,4		
Öğretim elemanları derslere zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,2	10,4	6,1	4,924	0,008
	Katılmıyorum	13,5	16,7	33,3		
	Kararsızım	21,4	12,5	21,2		
	Katılıyorum	48,9	37,5	27,3		
	Kesinlikle Katılıyorum	10,0	18,8	6,1		
	Fikrim Yok	0,9	4,2	6,1		
	Ortalama±SS	3,4±1,1	3,3±1,4	2,8±1,3		
Öğretim elemanları uygulamalara zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	Kesinlikle Katılmıyorum	3,5	8,3	3,0	2,691	0,069
	Katılmıyorum	3,5	2,1	21,2		
	Kararsızım	9,7	16,7	6,1		
	Katılıyorum	61,2	41,7	45,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	21,1	27,1	21,2		
	Fikrim Yok	0,9	4,2	3,0		
	Ortalama±SS	3,9±1,0	3,7±1,4	3,5±1,3		
Dersler arasında serbest zaman dilimlerinin olmasını yararlı buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	22,3	12,5	21,2	1,166	0,313
	Katılmıyorum	16,1	16,7	27,3		
	Kararsızım	17,9	10,4	12,1		
	Katılıyorum	22,8	27,1	18,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	14,7	25,0	18,2		
	Fikrim Yok	6,3	8,3	3,0		
	Ortalama±SS	2,7±1,5	3,1±1,7	2,8±1,5		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.25. Kurul 4 “ Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi ” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi- Entegrasyon Teması

Entegrasyon		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurulda yer alan dersler arasında koordinasyon yoktu (konu tekrarı oldu, dersler belli bir mantığa göre sıralanmamıştı).	Kesinlikle Katılmıyorum	3,9	14,6	6,1	14,931	0,000
	Katılmıyorum	25,4	50,0	48,5		
	Kararsızım	19,3	18,8	12,1		
	Katılıyorum	36,0	10,4	24,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	14,0	4,2	6,1		
	Fikrim Yok	1,3	2,1	3,0		
	Ortalama±SS	3,3±1,2	2,3±1,1	2,7±1,2		
Uygulamalar derslerle uyumlu zamanda ve dersleri tamamlayacak şekilde planlanmıştı.	Kesinlikle Katılmıyorum	8,3	4,2	6,1	0,349	0,706
	Katılmıyorum	12,2	4,2	21,2		
	Kararsızım	14,8	14,6	15,2		
	Katılıyorum	55,5	58,3	39,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	8,7	16,7	15,2		
	Fikrim Yok	0,0	2,1	3,0		
	Ortalama±SS	3,6±2,8	3,7±1,1	3,3±1,3		
Bu kurulda aldığım eğitimin, tıp eğitimim içinde yer alması gerektiğini düşünmüyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	16,1	31,3	18,2	0,430	0,651
	Katılmıyorum	36,2	25,0	39,4		
	Kararsızım	17,9	12,5	12,1		
	Katılıyorum	21,0	14,6	15,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,1	16,7	9,1		
	Fikrim Yok	1,8	0,0	6,1		
	Ortalama±SS	2,6±1,2	2,6±1,5	2,4±1,4		

SS*: Standart Sapma

“Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “İçerik” temasında **“Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı ilk yıldan sonra bir önemli bir artış göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise yıllar ilerledikçe azalma göstermiştir **(Tablo 4.26)**.

“Kurul ile ilgili bilgiler (program, ders notları, vb.) yeterliydi ve içeriğe hâkim olabilmemi kolaylaştırdı.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,001$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe artış, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış göstermiştir **(Tablo 4.26)**.

Tablo 4.26. Kurul 4 “ Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi ” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi - İçerik Teması

İçerik		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Kurul içeriği mesleki eğitimimle ilişkili idi.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,3	8,3	0,0	0,275	0,760
	Katılmıyorum	7,5	8,3	12,1		
	Kararsızım	16,7	16,7	12,1		
	Katılıyorum	62,6	47,9	57,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	7,9	16,7	12,1		
	Fikrim Yok	0,0	2,1	6,1		
	Ortalama+SS*	3,6±0,9	3,5±1,2	3,5±1,2		
Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.	Kesinlikle Katılmıyorum	42,1	25,0	18,2	13,054	0,000
	Katılmıyorum	26,8	16,7	9,1		
	Kararsızım	14,9	16,7	15,2		
	Katılıyorum	13,6	33,3	54,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,2	6,3	0,0		
	Fikrim Yok	0,4	2,1	3,0		
	Ortalama+SS	2,1±1,2	2,7±1,4	3,0±1,3		
Kurul ile ilgili bilgiler (program, ders notları, vb.) yeterliydi ve içeriğe hâkim olabilmemi kolaylaştırdı.	Kesinlikle Katılmıyorum	18,4	12,5	12,1	7,234	0,001
	Katılmıyorum	23,2	6,3	21,2		
	Kararsızım	28,1	25,0	12,1		
	Katılıyorum	26,8	47,9	39,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,2	8,3	12,1		
	Fikrim Yok	1,3	0,0	3,0		
	Ortalama+SS	2,7±1,2	3,3±1,1	3,1±1,4		
Paneller kurul içeriğini tamamlayıcı ve bilimsel olarak tatmin ediciydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,3	12,5	0,0	0,620	0,539
	Katılmıyorum	13,8	6,3	15,2		
	Kararsızım	15,6	8,3	15,2		
	Katılıyorum	53,8	45,8	54,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	8,4	25,0	9,1		
	Fikrim Yok	3,1	2,1	6,1		
	Ortalama+SS	3,4±1,2	3,6±1,4	3,4±1,2		

SS*: Standart Sapma

“Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Ölçme Değerlendirme” temasında **“Ölçme ve değerlendirme yöntem ve içerik olarak kurul öğrenim hedefleri ve içeriğine uygundu.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,002$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı ilk yıldan sonra bir artış, son yıl ise hafif bir azalma göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranında ise ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış görülmüştür **(Tablo 4.27)**.

“Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” ders kurulu için öğrenci görüşlerinde “Genel Görüş” temasında **“Bu kurulda dersler oldukça zordu.”** önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı izleyen yıllarda azalma, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise yıllar ilerledikçe artış göstermiştir **(Tablo 4.28)**.

“Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,000$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı izleyen yıllarda azalma, **“Katılmıyorum”** cevabını verenlerin oranı ise artış, sonrasında hafif bir azalma göstermiştir **(Tablo 4.28)**.

“Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.” önermesi 3 yıl arasında karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0,005$). Yıllara göre karşılaştırıldığında **“Kesinlikle Katılıyorum”** cevabını verenlerin oranı yıllar ilerledikçe hafif bir artış göstermiştir. **“Katılmıyorum”** cevabını verenler açısından ilk yıldan sonra bir azalma son yıl ise bir artış görülmüştür **(Tablo 4.28)**.

Tablo 4.4.5. Kurul 4 “ Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi ” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi - Ölçme Değerlendirme Teması

Ölçme ve Değerlendirme		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Ölçme ve değerlendirme yöntem ve içerik olarak kurul öğrenim hedefleri ve içeriğine uygundu.	Kesinlikle Katılmıyorum	12,5	6,3	7,0	6,575	0,002
	Katılmıyorum	16,5	7,2	14,1		
	Kararsızım	24,5	18,4	16,7		
	Katılıyorum	41,4	53,9	43,6		
	Kesinlikle Katılıyorum	2,4	9,5	15,0		
	Fikrim Yok	2,7	4,6	3,5		
	Ortalama±SS*	2,5±1,2	3,3±1,4	2,8±1,5		
Sınavda verilen süre yeterliydi.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,7	6,3	6,1	1,294	0,276
	Katılmıyorum	11,4	4,2	0,0		
	Kararsızım	6,6	8,3	12,1		
	Katılıyorum	60,7	50,0	54,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	15,7	31,3	24,2		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	3,0		
	Ortalama±SS	3,7±1,0	4,0±1,1	3,8±1,2		
Yazılı sınav dışı değerlendirmelerin (uygulama sınavı, vb.) kurul başarıma katkısı adildi.	Kesinlikle Katılmıyorum	13,7	12,5	12,1	0,671	0,512
	Katılmıyorum	14,2	10,4	12,1		
	Kararsızım	16,4	6,3	6,1		
	Katılıyorum	43,8	45,8	48,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	9,7	20,8	15,2		
	Fikrim Yok	2,2	4,2	6,1		
	Ortalama±SS	3,1±1,3	3,4±1,5	3,2±1,5		

SS*: Standart Sapma

Tablo 4.28. Kurul 4 “Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” Öğrenci Görüşleri Değerlendirilmesi - Genel Görüş Teması

Genel Görüş		2016-2017	2017-2018	2018-2019	F	p
		%	%	%		
Bu kurulda dersler oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	2,4	3,9	2,2	15,922	0,000
	Katılmıyorum	12,9	24,7	29,5		
	Kararsızım	16,5	27,3	18,1		
	Katılıyorum	32,2	29,3	34,4		
	Kesinlikle Katılıyorum	35,7	14,5	15,0		
	Fikrim Yok	0,3	0,3	0,9		
	Ortalama±SS	4,2±1,0	3,5±1,3	3,2±1,1		
Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.	Kesinlikle Katılmıyorum	1,3	4,2	3,0	10,130	0,000
	Katılmıyorum	1,8	10,4	9,1		
	Kararsızım	3,9	6,3	12,1		
	Katılıyorum	26,3	33,3	24,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	66,7	45,8	48,5		
	Fikrim Yok	0,0	0,0	3,0		
	Ortalama±SS	4,5±0,8	4,1±1,2	4,0±1,3		
Bu kurul sırasında paralel devam eden diğer dersler bu kurula olan ilgimi dağıttı.	Kesinlikle Katılmıyorum	5,7	6,3	3,0	0,764	0,467
	Katılmıyorum	32,2	33,3	48,5		
	Kararsızım	20,3	27,1	12,1		
	Katılıyorum	17,2	8,3	15,2		
	Kesinlikle Katılıyorum	18,1	18,8	12,1		
	Fikrim Yok	6,6	6,3	9,1		
	Ortalama±SS	2,9±1,4	2,8±1,4	2,6±1,4		
Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.	Kesinlikle Katılmıyorum	17,2	14,6	6,1	5,484	0,005
	Katılmıyorum	22,9	8,3	12,1		
	Kararsızım	31,3	31,3	24,2		
	Katılıyorum	22,9	39,6	48,5		
	Kesinlikle Katılıyorum	4,4	6,3	6,1		
	Fikrim Yok	1,3	0,0	3,0		
	Ortalama±SS	2,7±1,2	3,2±1,1	3,3±1,6		

SS*: Standart Sapma

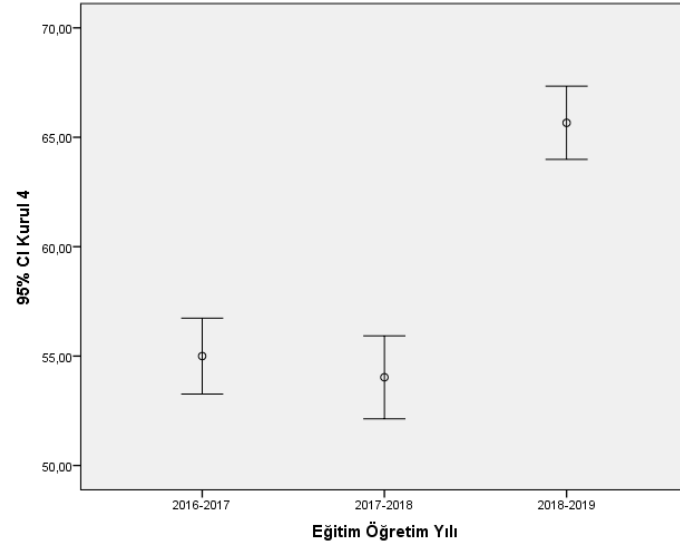
Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi Kurulu Ölçme Değerlendirme açısından üç yıl incelendiğinde öğrencilerin not ortalamaları 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 55.00, 2017-2018 eğitim öğretim yılında 54.03 ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında 65.66 olarak hesaplanmıştır. Çalışmanın ikinci yılında genel ortalama hafif bir düşme, bir sonraki yıl ise artış gözlemlenmiştir (**Tablo 4.29.;** **Şekil 4.4**).

Tablo 4.4.7. Yıllara Göre “Kurul 4: Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Dağılımı

Ölçme Değerlendirme Sonucu	2016-2017 %	2017-2018 %	2018-2019 %	F	P
>90	0,2	0,5	3,2		
80-90	4,8	4,7	16,3		
70-80	14,8	14,1	30,9		
60-70	22,4	24,0	22,1		
50-60	26,7	25,9	11,9		
40-50	17,7	12,3	8,3		
30-40	4,8	8,1	2,7		
20-30	3,3	2,7	1,5		
<20	5,3	7,7	3,2		
Ortalama±SS*	55,0±18,0	54,0±19,4	65,7±17,3	51,331	0,000
Toplam	419	405	411		

SS*: Standart Sapma

Şekil 4.4. Yıllara Göre “Kurul 4: Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi” Öğrenci Ölçme-Değerlendirme Sonuçları Grafiği

5. TARTIŞMA

Tıp eğitimi dinamik bir süreçtir ve güncel şartlara, ortam ve zamana göre sürekli uyarlanması gerekmektedir. Günümüzde tıp eğitiminin niteliğin artırılmasını amaçlayan uygulamaların önemli adımlarından biri uygulanan eğitim öğretim programının değerlendirilmesi ve gelişime yönelik değişikliklerin dinamik bir şekilde yapılabilmesidir. Bu değerlendirme, uygulanan eğitim programının niteliği ve etkinliğine ilişkin sistematik bilgi toplama ve toplanan bu bilgilerin değerlendirilmesi süreci şeklinde tanımlanabilir. Program değerlendirmede ilk basamak hangi bilgilerin, kimlerden, hangi yöntemlerle ve hangi sıklıkla elde edileceğinin belirlenmesidir (3). Elde edilen verilerin yorumlanarak programın iyileştirilmesine yönelik önerilerin geliştirilmesi bir sonraki aşamadır. Bu noktada, eğitim programının planlaması ve yürütülmesinden sorumlu birimlerin uyum içinde, hızlı ve etkin çalışması önem kazanır. Diğer önemli paydaşların yanı sıra, öğretme ve öğrenmedeki öğrenci deneyimini analiz etmek ve geliştirmek, öğrenci algılarını ve kalitenin iyileştirilmesini izlemek amacıyla için üniversitelerde 1950'lerden bu yana öğrenci anketleri kullanılmaktadır (22,25,26).

Bu çalışmada, entegre eğitim modelinin ilk kez uygulandığı 2016-2017 eğitim öğretim yılı ve izleyen 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim gören Dönem 1 öğrencilerinin görüşleri sunulmuştur. Bu dönemlerde fakültemizde Dönem 1 de eğitim alan öğrenci sayısı sırası ile 426, 413 ve 432 ve doldurulan anket formu sayısı ise yıllara göre sırası ile 676, 304 ve 227 dir. Anket formları ilk yıl basılı olarak dağıtılmış, izleyen iki eğitim öğretim yılında web tabanlı olarak uygulanmıştır. Tablo 4.1. de ayrıntılı olarak verilen rakamlarda en yüksek geribildirim 2016-2017 eğitim öğretim yılında verildiği; kız öğrenciler ve yüksek oranda derse devam eden öğrencilerin daha fazla geribildirim verdiği gözlenmektedir. Değerlendirmeye alınan anketlerin % 56,2 si 2016-2017 eğitim öğretim yılında doldurulmuştur. Verilerimiz bu alanda yapılan çalışmaların sonuçları ile uyumlu bulunmuştur (8,26-29).

“Kurul Değerlendirme Anketi” ile dönem 1 in ilk 4 kuruluna ait (Molekülden Hücreye, Hücresel Metabolizma, Topografik Anatomi ve genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi) “Bilgilendirme ve İletişim”, “Kurul Yapılanması”, “Entegrasyon”, “İçerik”, “Ölçme-Değerlendirme” ve “Genel Görüş” temalarında öğrenci görüşleri alınmıştır. Kurullara yönelik veriler tematik olarak her bir kurul için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Entegre eğitim modelinin ilk kez uygulandığı 2016-2017 eğitim öğretim eğitim döneminde birinci, üçüncü ve dördüncü kurullardan gelen geri bildirimler izleyen iki eğitim öğretim yılında olumlu yönde gelişme göstermiştir, ikinci kurul içinse yıllar arasında istatistiksel bir farklılık gözlenmemiştir. Bu durumu açıklayacak birkaç olası durum söz konusudur. İlki 2016-2017 yılında her ne kadar hazırlıklar tam olarak gerçekleştirilse de ilk kez program uygulamasının hem öğretim üyeleri hem de öğrenciler üzerinde olumsuz etkileri de olmuştur. Öğretim üyesi açısından bakıldığında, yıllardır kendi disiplinin özerk alanında, diğer bölümlerden bağımsız eğitici hayatına bir şekilde düzenleme getirildiği için uyum sorunu yaşamış olmaları ve ister istemez diğer disiplinlerle ortak hareket etmek durumunda kalmaları. Öğrenci açısından bakıldığında ise 2016-2017 eğitim öğretim yılı öncesi eğitim öğretim modeli ile eğitim alma beklentilerinin karşılanmamış olmaları. Entegre eğitim öncesi BUÜTF eğitimi esasen farklı disiplinlerin tek tek veya entegre olarak yer aldığı ve kredili eğitim sistemi kurallarına göre yürütülen bir program şeklinde yürütülmekte idi. Genel olarak I. ve II. Dönemdeki derslerde Anatomi, Biyokimya, Biyofizik, Biyoistatistik, Histoloji ve Embriyoloji gibi disiplinlerin bağımsız dersleri yer alırken, Dönem III den itibaren disiplinlerin sistem esaslı entegrasyonu hakim olmaktaydı. Öğrenci birkaç dersten kalsa dahi bir üst döneme geçebilecek krediyi sağladığı takdirde bir üst dönem eğitimine devam edebiliyor ve bu derslerin sadece sınavlarına girerek yıl kaybetmemiş oluyordu. Bu model beklentisi ile gelen öğrenciler entegre model ile karşılaştıklarında yaşadıkları duyguyu da anketlere yansıtmiş olacakları düşünülebilir. Tucker ve ark. nın bu alanda yaptıkları çok sayıda analizde öğrencilerin beklentilerinin karşılanmadığı durumlarda gerçek olmayan tepkiler verdikleri yayınlanmıştır (30). İzleyen yıllarda geribildirimlerin olumlu yöne kayması ise sosyal ağlarda yapılan çok sayıda olumsuz geribildirime rağmen, bir

önceki yılın aksine bu öğrencilerin durumu bilerek tercih yapmaları ve yine bir önceki yılın öğrencilerinden alınan geribildirimlerle anlamlı iyileştirmelerin yapılmış olmasının katkıları ile açıklanabilir. Çalışmamızın sonuçları literatür ile uyumludur (12,22,23,26,27).

Öğrenci ve öğretim üyesi geribildirimleri dikkate alınarak yapılan iyileştirmelerden biri ders ve ders araları saatlerinin düzenlenmesi idi. Rektörlüğün aldığı karar ile dersler 45, ders araları 5 dakika olarak belirlenmişken, PDGK'nın önerisi ile tıp fakültesinde derslerin 40, ders aralarının 10 dakikaya çıkarılması öğrencilerin geribildirimlerinin dikkate alındığını gösteren önemli örneklerdendir. Yine 2016-2017 eğitim öğretim yılında 4. Kurul olarak programda yer alan Topografik Anatomi Kurulu öğrenci geribildirimlerinin kurul öğretim üyeleri ve PDGK tarafından da uygun bulunması ile bir sonraki yıl 3. Kurul olarak programda yerini alması da öğrenciler açısından olumlu bulunmuştur. Geribildirimlerden edinilen verilere göre öğrencilerin özellikle bazı derslerin tekrar niteliği taşıması nedeniyle şikâyetçi oldukları ve bunun da sorular açısından kafa karışıklığı yarattığını vurguladıkları görülmüştür. Bu sorunun üstesinden gelebilmek için de benzer konulara sahip ders veren öğretim üyelerinden karşılıklı görüşerek tekrarların önüne geçmeleri istenmiştir. Bu değişiklikler öğrenci geribildirimlerinde olumlu dönütler sağlamıştır.

Kurul sonlarında uygulanan anketlerden elde edilen verilerin hem sürecin değerlendirilmesi hem de bir sonraki yılın program hazırlığında kullanılmak üzere değerlendirmeye alınması ve öğretim üyelerinin bir araya gelerek bu verileri tartışması ile eğitim dinamik bir sürece dönüştürülmüştür. Ayrıca kendilerinden alınan geribildirimlere göre yapılan iyileştirmeler konusunda öğrenciler bilgilendirilmiş ve böylece kendilerine ve görüşlerine değer verildiği hissettirilerek, BUÜTF için önemli olan bu süreçte etkin rol almaları sağlanmıştır. Bu da kuruma aidiyet duygusunun kazanılmasında önemli bir kazanımdır. Bu geribildirimlere göre yapılan önemli değişikliklerden biri Dönem 1'in son kurulu olan "Kan, Dolaşım ve Solunum Sistemi" kurulundaki "Kan" bölümüne ait tüm ders yükünün, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılından itibaren Dönem 2'ye aktarılmasıdır ve bu durum öğrenciler

açısından çok olumlu bulunmuştur. Değerlendirmeye alınan toplan 1211 anketin %56,2 si anketin basılı olarak dağıtıldığı 2016-2017 eğitim öğretim yılında doldurulmuştur. 2017-2018 den itibaren web sitesi üzerinden online olarak doldurulan anket tamamen gönüllülük üzerine doldurulmaktadır. Basılı veya online olarak yanıtlanan anketler yüksek oranda derslere %75 ve daha üstünde devam eden öğrenciler tarafından doldurulmuştur. Bu da öğrencilerimizin bu süreçte bizimle birlikte olduklarının bir göstergesidir.

Öğrencilerin ihtiyaç duydukları mesleki becerileri edinmelerine ve uygulamalarına yardımcı olmaları için hem eğitim hem de klinik olanakları en üst seviyede kullanan programlar oluşturmak tıp eğitim sisteminin bir yükümlülüğüdür. Bu olanaklar bir taraftan öğrencinin kimlik oluşturma ve sağlamlık gibi özelliklerini geliştirirken, diğer taraftan mesleğine ait tıbbi düşünme ve bütüncül bakış, kalite geliştirme, meslekler arası ekip çalışması ve hasta güvenliği gibi temel klinik becerilerin çok daha ilerisindeki yeterlilikleri de hedeflemelidir (31). Ayrıca, toplumda tıbbın değişen rolü ve hastaların hekimlerden giderek artan beklentileri, tıp eğitimi müfredatı ve müfredatın öğrenciye aktarımının değişmesinin gerekliliği de göz ardı edilmemelidir. Tıp eğitiminde akreditasyonun temellerini atan Flexner ve hasta başı eğitimin öncüsü Osler ile birlikte, yirminci yüzyılda tıp fakülteleri tarafından yaygın olarak kabul edilen geleneksel tıp eğitim sistemi ile kendi zamanı içinde tıp ve topluma iyi hizmet etmiş bilimsel temelli ve klinik açıdan yeterli ve yetenekli hekimler ortaya çıkmıştır. Bu dönemde tıp fakültelerinin başarısının altında yatan temel neden tıp fakülteleri ile toplum arasındaki güvene dayalı, görünmeyen ama derinden hissedilen toplumsal güvendir (32). Günümüz toplumlarında hasta profillerinin ve toplumun sağlık ihtiyaçlarının değişmesi nedeni ile yarının doktorları bugünün tıp öğrencilerinin eğitim ve öğretimlerinde, bu değişikliklere, taleplere ve zorluklara katkıda bulunacak eğitim stratejileri geliştirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir (33). Tıp eğitiminde de yaşanan çağın gereklerine uygun gelişim kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle 1990 lü yılların sonlarına doğru çeşitli ülkelerde, 2000 li yıllarda da ülkemizde tıp eğitimi alanında yayınlanan makalelerde müfredat içerisinde yer alan konuların entegrasyonu üzerine ihtiyaçlar

belirgin olarak tartışılmış ve ülkemizde ve dünya genelinde tıp eğitimi değişen öğrenci profilleri, teknolojinin gelişimi ve hastaların hekimlerden artan beklentileri ile birlikte klasik sistemden entegrasyona yön değiştirmiştir. (34–37). İlk adım, disiplinler arasında entegrasyon olarak tanımlanan yatay entegrasyon iken, sonrasında temel ve klinik bilimler arasındaki geleneksel engelin yıkılmasıyla dikey entegrasyonla ikinci önemli adım atılmıştır. Tam entegrasyon, ise zaman içinde ve disiplinler arasında entegrasyonu birleştiren hem yatay hem de dikey entegrasyonu kapsayan spiral entegrasyon ile sağlanmıştır (38).

Bu değişim rüzgârı Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinin eğitimini modelin adı değişmeden, aslında derinden etkisi altına alsa da radikal olarak değişim 2016-2017 yılında gerçekleşmiştir. Dönemin yöneticileri tarafından katılabilen tüm öğretim üyeleri ile yapılan toplantıda alınan değişim kararı “Uludağ Tıp Eğitiminde Reform” olarak adlandırılmıştır. 1990’lı yılların sonlarından itibaren ülkemizde birçok tıp fakültesini etkileyen ve temel tıp ve klinik tıp disiplinlerini bir araya getiren entegrasyonun daha etkili olacağı, 1993 yılında General Medical Council tarafından yayınlanan “**Yarının Doktorları: Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimine Yönelik Öneriler**” başlıklı raporda da belirtilmiştir (39). TEAD’ın kuruluşundan hemen sonra 9-11.02.2015 tarihleri arasında düzenlediği Dönem I, II ve III Güz yarıyılı Değerlendirme Toplantıları sonrası Dekanlığa sunduğu “Değerlendirme ve Öneri Raporunda” da ilk maddeyi oluşturmuştur ve UTEAK Raporlarına göre de artık kaçınılmaz olmuştur. Uludağ Tıp Modeli Uludağ TEAD ve Eğitim Komisyonu üyelerinin eğitim öğretim yılında yurt içi ve dışı birçok tıp fakültesindeki eğitim programlarını incelemeleri ve çeşitli anabilim dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile yapılan toplantılar sonucunda yapılandığı eğitim modeli olan entegre eğitim sistemi ilk kez 2016-2017 de gerçekleştirilmiştir. Bu sistem ile dersler yıl boyu devam eden iki temel dersler olan Tıp ve İnsan Bilimleri (TIP101) ve Tıp Bilimleri (TIP102) şeklinde verilmiştir. Kurul derslerinin yanı sıra Temel ve Klinik Bilimlerin entegrasyonunu sağlamayı hedefleyen paneller programa eklenerek multidisipliner bir yaklaşımla öğrencilerin bazı konuları daha etkin ve çok yönlü öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Bu panellere cerrahi ve dahili bilimlerden öğretim üyeleri

destek vermektedir. Bu şekilde yeni yapılandırılan eğitim programımızda hem yatay hem de dikey entegrasyonu gerçekleştirirken, diğer taraftan programda yer alan Tıp ve İnsan Bilimleri Kurulu içeriği ile spiral entegrasyonun gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Spiral entegrasyonu sağlamak amacı ile eğitim programına Dönem 1 den başlamak üzere hasta-hekim iletişimine yönelik “ilk hasta deneyimi” uygulamaları, öğrencilerin bağımsız araştırma ve problem çözebilme yeteneklerini geliştirmelerine olanak sağlayan “İnteraktif Ders Saatleri” de yerleştirilerek yıl boyunca işlenmiştir. Öğrenci ve eğitici memnuniyetinin ve motivasyonunun yüksek olduğu bu uygulamalardan da sistematik olarak geribildirimler alınmaktadır.

Her değişimin sancılı olacağı bilgisinden hareketle, beklenmeyen olumsuz etkilerin hem öğrenciler hem de öğretim üyeleri tarafından daha az hissedilmesini sağlamak amacı ile durumu karıştırılabileceğini öngördüğümüz diğer olumsuz faktörlerin de düzeltilmesine yönelik girişimler de bu geçiş sürecinde gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de ilklerden olan İyi Hekimlik Uygulamaları ve Simülasyon Merkezi ile dersliklerin fiziki şartlarının iyileştirilmesi de bu girişimlerdenidir.

Öğrenci başarı durumları incelendiğinde; ilk üç kurulda öğrenci puanları benzer seyir göstermiştir. 2018-2019 eğitim öğretim yılında 2016-2017 eğitim öğretim yılına kıyasla gerçekleşen artış, 2018-2019 eğitim öğretim yılında hafif bir düşüş göstermiştir. Son kurulda ise 2018-2019 eğitim öğretim yılı en başarılı dönem olmuştur.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, sağlığın korunması ve sürdürülmesi ile tanı ve tedavi konusunda üst düzey bilgi birikimine sahip, hastayı bir birey, ailenin ve toplumun bir bileşeni olarak bütüncül bir yaklaşımla ele alıp, yüksek nitelikli, kapsamlı, sürekli ve kişisel sağlık bakım hizmeti sunan “*Hizmet sunucu*”, sağladığı hizmeti sürdürürken maliyet ve etik açıdan da uygunluğuna karar verebilen “*Karar verici*”, sağlıklı yaşam için gerekenleri etkili biçimde anlatarak bireylerin sağlığını korumasını ve geliştirmesini sağlayan “*İyi iletişimci*”, çalıştığı ortamdaki kişilerin güvenlerini kazanan, bireysel ve toplumsal gereksinimler için arabuluculuk yapabilen, toplum adına girişim başlatabilen “*Lider*” ve hastaların ve toplumun gereksinimlerini karşılamak üzere bireyler ve kurumlarla uyumlu çalışabilen, sağlık verilerini uygun biçimde kullanan “*Yönetici*”, Atatürk ilke ve devrimlerini özümsemiş, yurtsever hekimler yetiştiren nitelikli bir tıp eğitimi vermeyi hedeflemiştir: Bu hedefler doğrultusunda öğretici merkezli, disiplin temelli klasik eğitim sisteminden öğrenci merkezli entegrasyona dayalı eğitime geçiş kaçınılmaz duruma gelmiştir.

Öğrencinin kendi öğrenme sorumluluğunu almasına dayanan öğrenci merkezli eğitimin felsefesi gereği, öğrenci geribildirimlerinin geçerli ve güvenilir olduğu ve eğitim programlarının geliştirilmesinde önemli bir bileşen olduğu kabul edilmektedir. Bu nedenle, bu döneme ait öğrenci geribildirimleri sistematik olarak gerek küçük gruplarla yüz yüze, gerekse eğitim programının değerlendirildiği kurul/ders değerlendirme anketleri ile alınmıştır. Öğretim üyelerinden ise hem program geliştirme aşamasında, hem de oluşturulan programın uygulanması sonrasında alınan geribildirimler kayıt altına alınmıştır.

Bu araştırmada sadece geribildirimler ile atılan adımların öğrenci başarısına etkileri tartışılmıştır. Ancak eğitim programı ile birlikte gerekli ortamın da bu modele uygun olmasına yönelik önemli adımlardan bahsedilmemiştir. Bu süreçte yönetimin desteği de engellerin aşımında çok önemli bir rol oynamıştır. En önemli problemler olarak karşımıza disiplinlerin kendi alanlarını korumak istemeleri ve değişime karşı dirençleri, eğitime ayrılan bütçenin sınırlılığı ve öncelikli olarak hastane hizmetine

aktarılması, öğretim üyelerini motive edecek performans artırılması gibi ödül mekanizmalarının bulunmayışı çıkmıştır.

Günümüzde tıp fakültelerinde verilen eğitim değişen öğrenci profilleri ile birlikte sürekli olarak gelişmektedir. Son 20 yıldır, tıp eğitimi, bilgi zengini olan fakat zaman fakiri olan “Y kuşağı” 'nın modern öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılamak için önemli bir reformdan geçerek, geleneksel öğretici merkezli yaklaşımdan, aktif katılım ve özerk öğrenmeyle karakterize, daha fazla öğrenci merkezli eğitime doğru evrilmiştir. 2000’li yılların başında teknolojinin tam ortasında dünyaya gelmiş ve teknolojiyle iç içe yaşayan bir sonraki “Z kuşağı” ‘nın ilk temsilcileri de artık üniversiteye adım atmışlardır. Bu öğrencilerin gereksinimlerine karşılık verebilmek için tıp eğitimi de gelişimini sürdürecektir.

7. KAYNAKLAR

1. Lovato C, Wall D. Programme evaluation: Improving practice, influencing policy and decision-making. In: Swanwick T, editor. Understanding Medical Education: Evidence, Theory and Practice. Second Edi. Malden, USA: Wiley Blackwell; 2014. p. 385–99.
2. Sayek İ, Odabaşı O, Kiper N. Türk Tabipler Birliği Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu 2010 [Internet]. 2010. Available from: http://www.ttb.org.tr/kutuphane/mote_2010.pdf
3. Morrison J. ABC of learning and teaching in medicine Evaluation. Bmj. 2003;326:385–7.
4. Frye AW, Hemmer PA. Program evaluation models and related theories : AMEE Guide No . 67. Med Teach. 2012;34(67):288–99.
5. Damar M, İkiz AK, Özdoğan G, Özler C, Arbak Y, Tuncel P, et al. Designing student feedback system within the course evaluation process: dokuz Eylül university case study. J High Educ Sci. 2017;7(1):78.
6. Solakoğlu Z. Current concepts on better medical education. Yükseköğretim Derg. 2013;3(3):165–8.
7. Colbert-getz JM, Baumann S. Changing medical students ' perception of the evaluation culture : Is it possible ? J Educ Eval Health Prof. 2016;13(8):1–7.
8. Schiekirka S, Raupach T. A systematic review of factors influencing student ratings in undergraduate medical education course evaluations. 2015;1–9.
9. Musick DW. A conceptual model for program evaluation in graduate medical education. Acad Med. 2006;81(8):759–65.
10. Berk RA. Thirteen Strategies to Measure College Teaching. Sterling, Virginia: Stylus; 2006. 13–19 p.
11. Gibson KA, Boyle P, Black DA, Cunningham M, Grimm MC, Mcneil HP. Enhancing Evaluation in an Undergraduate Medical Education Program. Acad

- Med. 2008;83(8):787–93.
12. Alhija FN, Fresko B. Studies in Educational Evaluation Student evaluation of instruction : What can be learned from students ' written comments ? Stud Educ Eval. 2009;35:37–44.
  13. Copeland HL, Hewson MG. Developing and Testing an Instrument to Measure the Effectiveness of Clinical Teaching in an Academic Medical Center. Acad Med. 2000;75(2):161–6.
  14. Andersen DC, Harris IB, Sharon A, Satran L, Bland CJ, Davis-Feickert JA, et al. Comparing students' feedback about clinical instruction with their performances. Acad Med. 1991;66(1):29–34.
  15. Snell L, Tallett S, Haist S, Hays R, Norcini J, Prince K, et al. A review of the evaluation of clinical teaching : new perspectives and challenges. Med Educ. 2000;34:862–70.
  16. Houston D. Rethinking quality and improvement in higher education. Qual Assur Educ. 2008;16(1):61–79.
  17. DEMİRTAŞ Z. Eğitimde Program Değerlendirme Yaklaşımlarına Genel Bir Bakış. Sak Univ J Educ. 2018;7:756–68.
  18. Bantwini BD. How teachers perceive the new curriculum reform : Lessons from a school district in the Eastern Cape Province , South Africa International Journal of Educational Development How teachers perceive the new curriculum reform : Lessons from a school district in the Eastern Cape Province , South Africa. 2017;(November).
  19. Vassar M, Wheeler DL, Davison M, Franklin J. Program Evaluation in Medical Education: An Overview of the Utilization-focused Approach. J Educ Eval Health Prof. 2010;7:1.
  20. Jones R, Higgs R, De Angelis C, Prideaux D. Changing face of medical curricula. Lancet. 2001.
  21. Sarıkaya Ö, Gülpinar MA, Keklik D, Kalaça S. Öğrencilerin Sesini Dinlemek:

- Eğitimin Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi. 2002;6–12.
22. Tucker BM. The Student Voice : Using Student Feedback to Inform Quality in Higher Education. 2015;(April).
  23. Kinash S, Naidu V, Knight D, Judd M, Nair CS, Booth S, et al. Student feedback : a learning and teaching performance indicator. 2013;
  24. Knapper C. Broadening Our Approach to Teaching Evaluation. 2001;(88):3–10.
  25. Marsh HW, Roche LA. The Use of Student Evaluations of University Teaching in Different Settings : The Applicability Paradigm. 1992;36(3):278–300.
  26. Tucker BM. Educational Research and Evaluation : An International Journal on Theory and Practice Student evaluation to improve the student learning experience : an Australian university case study. 2013;19(7):37–41.
  27. Oliver B, Tucker B, Gupta R, Yeo S. eVALUate : an evaluation instrument for measuring students ' perceptions of their engagement and learning outcomes. Assess Eval High Educ. 2008;33(6):619–30.
  28. Zuidgeest M, Hendriks M, Koopman L, Spreeuwenberg P. A Comparison of a Postal Survey and Mixed-Mode Survey Using a Questionnaire on Patients ' Experiences With Breast Care Corresponding Author : 2011;13:1–14.
  29. Scott A, Jeon S, Joyce CM, Humphreys JS, Kalb G, Witt J, et al. A randomised trial and economic evaluation of the effect of response mode on response rate , response bias , and item non-response in a survey of doctors. 2011;
  30. Özdemir SM. Eğitimde Program Değerlendirme ve Türkiye'de Eğitim Programlarını Değerlendirme Çalışmalarının İncelenmesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim fakültesi Derg. 2009;6(2):126–49.
  31. Holmboe ES. Competency-based medical education and the ghost of kuhn: Reflections on the messy and meaningful work of transformation. Acad Med. 2018;93(3):350–3.

32. Buja LM. Medical education today: All that glitters is not gold. *BMC Med Educ.* 2019;19(1):1–11.
33. Samarasekera DD, Goh PS, Lee SS, Gwee MCE. The clarion call for a third wave in medical education to optimise healthcare in the twenty-first century. *Med Teach.* 2018;40(10):982–5.
34. Şenol Y, Aktekin M. Tıp Eğitiminde Entegrasyon. *Tıp Eğitimi Dünyası.* 2003;13(13):51–8.
35. Kurdak H, Altıntaş D, Doran F. Medical education in Turkey: Past to future. *Med Teach.* 2008;30(8):768–73.
36. Musal B. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Programı: Temel Özellikleri ve Revizyon Çalışması. *Tıp Eğitimi Dünyası.* 2012;Ocak(33):42–8.
37. Eskiocak M, Sarıdoğan K, Tezel A, Adalı MK, Çağlar T, Otkun M, et al. Tıp Eğitiminde Değişim ve Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesinde Değişim Süreci Üzerine Notlar. 2005;(1):16–28. Available from: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/199165>
38. Brauer D, Ferguson K. The integrated curriculum in medical education. *Med Teach.* 2015;37(4):312–22.
39. Rubin P, Franchi-Christopher D. New edition of Tomorrow's Doctors. *Med Teach.* 2002;24(4):368–9.

8.EKLER

Ek 8.1. Etik Kurul Onayı

Ek 8.2. Kurul Değerlendirme Anketi

Ek 8.3. 2015-2016 TEAD BUÜTF Eğitim Programı Değerlendirme ve Öneri Raporu

Ek 8.4. Kurulsonu Öğretim Üyesi Geribildirim Toplantısı Davet

Ek 8.5. Kurulsonu Toplantı Özeti

Ek 8.1. Etik Kurul Onayı

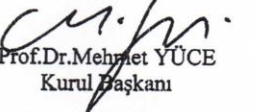
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI
(Sağlık Bilimleri Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)
TOPLANTI TUTANAĞI

OTURUM TARİHİ
25.05.2018

OTURUM SAYISI
2018-04

KARAR NO 1: Tıp Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Züleyha ALPER'den alınan "Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem I Entegre Eğitim Programının Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmasına ilişkin anket sorularının değerlendirilmesine geçildi.

Yapılan görüşmeler sonunda; Tıp Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Züleyha ALPER'in "Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem I Entegre Eğitim Programının Değerlendirilmesi" başlıklı araştırması kapsamında katılımcılara uygulanacak anket sorularında yer alan "Ad-Soyad" kısımlarının çıkarılması koşuluyla, fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurucaya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

Prof.Dr.Mehmet YÜCE
Kurul Başkanı

Ek 8.2. Kurul Değerlendirme Anketi

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
Tıp Eğitimi Anabilim Dalı
Kurul Değerlendirme Anketi

KURUL ADI:		Tarih:					
I. BİLGİLENDİRME ve İLETİŞİM		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yok
1	Kurul başında hedef, içerik ve beklentiler konusunda bilgilendirildim.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
2	Kurul başında değerlendirme konusunda (yazılı, sözlü ve uygulama sınavı, ödev, proje, vb.) net bir şekilde bilgilendirildim.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
3	Kurul ile ilgili başvuracağım yardımcı kaynaklar açıkça tanımlandı.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
4	Kurul ile ilgili ders materyallerine (UKEY, ders notu, yardımcı kaynak, online kaynaklar, vb.) resmi yollardan kolaylıkla ulaşabildim.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
5	Kurul ile ilgili ders materyallerine resmi olmayan yollardan (eski ders notu, fotokopi vb.) kolaylıkla ulaşabildim.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
6	Kurul Yürütücüsü, kurul süresince ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri ile ilgili olarak öğrencilerle yeterli iletişim kurdu.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
II. KURUL YAPILANMASI		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yok
7	Entegre kurulu oluşturan derslerin dizimlerini ve birbiri ile olan ilişkisi, bu kurula ait öğrenim hedeflerini karşılamada yeterliydi.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
8	Entegre kurulu oluşturan derslerin dizimleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
9	Kurulda farklı öğrenme ortamlarında geçirdiğim zaman dağılımı (Paneller, uygulamalar, vb.) uygundu ve öğrenmemi kolaylaştırdı.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
10	Ders ve ders arası sürelerden memnunum.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
11	Öğretim elemanları derslere düzenli olarak geldi.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
12	Öğretim elemanları derslere zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
13	Öğretim elemanları uygulamalara zamanında başladı ve zamanında bitirdi.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
14	Dersler arasında serbest zaman dilimlerinin olmasını yararlı buldum.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
III. ENTEGRASYON		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yok
15	Kurulda yer alan dersler arasında koordinasyon yoktu (konu tekrarı oldu, dersler belli bir mantığa göre sıralanmamıştı).	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
16	Uygulamalar derslerle uyumlu zamanda ve dersleri tamamlayacak şekilde planlanmıştı.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎
17	Bu kurulda aldığım eğitimin, tıp eğitimim içinde yer alması gerektiğini düşünmüyorum.	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎	🍎

Bu anket, UÜTF Tıp Eğitimi Anabilim Dalı tarafından hazırlanmıştır. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

IV. İÇERİK		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yok
18	Kurul içeriği mesleki eğitimle ilişkili idi.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
19	Kurulda anlatılan derslerin zorluk derecesini uygun buldum.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
20	Kurul ile ilgili bilgiler (program, ders notları, vb.) yeterliydi ve içeriğe hâkim olabilmemi kolaylaştırdı.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
21	Paneller kurul içeriğini tamamlayıcı ve bilimsel olarak tatmin ediciydi.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
V. ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yok
22	Ölçme ve değerlendirme yöntem ve içerik olarak kurul öğrenim hedefleri ve içeriğine uygundu.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
23	Sınavda verilen süre yeterliydi.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
24	Yazılı sınav dışı değerlendirmelerin (uygulama sınavı, vb.) kurul başarıma katkısı adildi.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
VI. GENEL		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yok
25	Bu kurulda dersler oldukça zordu.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
26	Bu kurulda sınavlar oldukça zordu.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
27	Bu kurul sırasında paralel devam eden diğer dersler bu kurula olan ilgimi dağıttı.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
28	Bu ders kurulunda aldığım eğitimden memnunum.	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
VII. KİŞİSEL BİLGİLER							
Cinsiyet:	🍏 Kadın			🍏 Erkek			
Uyruk:	🍏 TC			🍏 Diğer:			
Dönem:	🍏 Dönem I		🍏 Dönem II		🍏 Dönem III		
Şube:	🍏 A			🍏 B			
Derslere Devam Durumu:	🍏 % 25'ten az		🍏 % 25-75		🍏 % 75'ten fazla		
GANO değeri:	🍏 Yok	🍏 < 2,00	🍏 2,00 -2,50		🍏 2,51-2,99		🍏 > 3,00
Bu kurulda Eğitiminize en çok katkısı olduğuna inandığınız öğretim üyelerinin isimleri:				Öğrenci ile iletişimini çok iyi olarak nitelendirdiğiniz öğretim üyelerinin isimleri:			
1.				1.			
2.				2.			
3.				3.			
Varsa, eklemek istediğiniz görüş, öneri ve beklentileriniz:							

Ek 8.3. 2015-2016 TEAD BUÜTF Eğitim Programı Değerlendirme ve Öneri Raporu

Dönem I-II-III Güz Yarıyılı Değerlendirme Toplantıları

TARİH: 09-10-11.02.2015, 11:00-12:00

YER: UÜ Rektörlük B Salonu

DÜZENLEYENLER: UÜTF Dekanlığı ve Dönem I-II-III Koordinatörleri

GÜNDEM:

1. Eğitim ile ilgili yasal mevzuat ve 2014-2015 döneminden itibaren uygulanmakta olan farklılıklar hakkında kısa bilgilendirme
2. Yarıyıl eğitim ve sınavlarının olumlu ve olumsuz yönleri ile bir bütün olarak değerlendirilmesi, belirlenen sorunlar hakkında olası çözüm önerilerinin tartışılması

PROGRAM DEĞERLENDİRME KURULU_GÜNDEMİNE İLETİLEN KONULAR:

1. Uygulanan eğitim sistemi-modeli ile ilgili görüşler

- a) UÇEP İLE UYUMUN SAĞLANMASI İÇİN KOMİTE SİSTEMİNE GEÇİLMESİ
- b) Çakışan derslerin önlenmesi açısından komite sisteminin kesin bir çözüm getireceği
- c) Bazı derslere ayrılan kuramsal ders süresinin diğer fakültelere oranla çok sınırlı kaldığı
- ç) Bazı derslerde artık kullanılmayan bilgiye yer verildiği, bazı uygulamaların artık yapılmaması gerektiği
- d) Program yeterliliklerinin gözden geçirilmesi, yeni madde eklenmesi ya da maddelerde değişiklik yapılması
- e) Bologna süreci ile birlikte derslerin 14 saat üzerinden programlanması gerekliliğinin ortadan kalkmasına bağlı olarak örn. 14 + 2 saatlik ya da 14-2 saatlik derslerin de olabileceği
- f) Ders programlarının çok yoğun olması nedeniyle öğrenciye boş zaman kalmaması
- g) Çok fazla ders, çok fazla sınav sayısı dolaylı olarak soru üretiminde yetersizlik gibi sorunların entegre eğitim sistemi ile aşılabileceği

2. Ders devam-çakışma durumları ile ilgili görüşler

- a) Derse devam/çakışan dersler konusunda öğretim üyesi ile öğrencinin karşı karşıya kalması,
- b) Öğretim üyesinin devam izleme sorumluluğunun olmaması gerektiği
- c) Otomasyon sisteminin çakışmaları önleyecek şekilde programlanması
- ç) Dersliklere giriş çıkış kontrolünü sağlayacak akıllı kart sistemine geçilmesi

3. Eğitim alanlarının fiziksel yetersizlikleri ile ilgili görüşler

- a) Dönem I-II ve III dersliklerinin öğrenci sayısını karşılayacak kapasitede olmaması
- b) Dersliklere yapılan eklentilerin bir bölümünün tahtayı-perdeyi görmemesi
- c) Geçici çözüm olarak uygulamaya katılan Mete Cengiz Kültür Merkezindeki büyük salonun yazı tahtası eksikliği, öğrencinin not tutma şansının olmaması, öğretim üyesi

ile öğrenci arasında etkileşim kurulamaması ve sonuçta derslerin öğrenci aktifliğini azaltan bir “konferans salonu” ortamında yapılması

ç) Bazı dersliklerde yanıp sönen ve dikkat dağıtan ampullerin varlığı, özellikle sınavlarda kullanılan seminer salonlarında bakımsızlık, ısınma, donanım sorunlarının olması

4. Ölçme Değerlendirme ile ilgili görüşler

a) Sınavlarda otomasyon üzerinden yapılan öğrenci yerleştirmelerinde dengesizlikler olması

b) Sınavlardan sonra öğrencilerin birkaç puan istemi ile öğretim üyelerine gitmeleri, bu durumun Dekanlık tarafından önlenmesi

c) Sınavlarda öğretim üyesinin kendi anabilim dalını ilgilendiren ya da bizzat katıldığı derslerde görevlendirilmesi

ç) Aynı saatte aynı salona sınav verilmesi/verilmemesi

d) Sınavların gerektiğinde hafta sonlarında, üniversitenin diğer birimlerinden yararlanarak, çok sayıda öğrencinin birlikte sınava alınacağı daha az sayıdaki salonda yapılması, tıp derslikleri dâhil olmak üzere üniversitedeki büyük dersliklerin bazı hafta sonlarında zaten kullanılmakta olduğu

e) Sınav kâğıtlarının okunması için öğretim üyesi şartının yumuşatılıp bir uzman ile işlemin yapılabilmesi (soru basımında ve değerlendirmede zaten yeterli)

f) Sınav sonuçlarına itiraz durumunda öğrenci dilekçesine ek olarak öğrencinin hangi salonda sınava girdiğinin de belirtilmesi

5. Seçmeli derslerle ilgili görüşler

a) Açılan derslerin amacına hizmet edip etmediğinin araştırılması

b) Seçmeli ders öğrenci kontenjanının bilgilendirme olmadan değiştirilmemesi gerektiği,

c) Seçmeli ders için öğrenci sayısının öğretim üyesi tarafından belirlenmesi gerektiği

ç) Seçmeli ders kontenjanlarının azaltılarak, klinik dallarla ilgili derslerin hastane binasındaki dersliklerde verilebileceği

d) Seçmeli derslerin programlandığı gün ve saatlerde değişiklik yapılması isteklerinin dikkate alınması

e) Öğretim üyesinin yeni bir seçmeli ders açarak kapatmak istediği seçmeli dersi kapatmasının mümkün olması

f) Yeni seçmeli ders açmak isteyenlere sağlanan kolaylığın seçmeli dersinin kapatılmasını isteyenlere de uygulanması gerektiği

g) Seçmeli ders sınavlarının kendi programları içinde çözümlenmesi

6. Danışmanlık sistemi ile ilgili görüşler

a) Öğrencilerin danışmanları ile görüşmeye gelmedikleri, sistemin yürümediği, kaldırılması gerektiği

b) Öğrencilerin kesin kayıt onay işleminin danışmanlar tarafından otomasyondan yapılması, danışmanların akademik kurallar açısından bilgilendirilmesi

c) Öğrenci ile ilgili bilgiye UKEY üzerinden ulaşılması

7. Öğrenci geribildirimleri ile ilgili görüşler

- a) Öğrenci memnuniyet anketlerinin 2-3 yıllık dönemdeki uygulanma düzeyi, sonuçların açıklanmasındaki eksiklikler
- b) Klinik dönem öğrencilerinde yüksek olan anket katılımınının dönem I-II ve III için çok düşük düzeyde kalması
- c) TEAD tarafından yeni anketlerin oluşturulması, değerlendirmelerin yapılarak paydaşlara iletilmesi

8. Yaz okulu açılması ile ilgili görüşler

- a) Öğretim üyelerinin eğitim yanında hizmet ve araştırma yükümlülüklerinin varlığı, zorunlu yaz okulu uygulaması nedeniyle araştırmaların aksaması, bütünleme ve yaz okulu uygulamasından bir tanesinin kaldırılması

Prof. Dr. N. Şimşek CANKUR   Dönem I Koordinatörü
Doç. Dr. Züleyha Alper   Dönem I Koordinatör Yardımcısı

Ek 8.4. Kurulsonu Öğretim Üyesi Geribildirim Toplantısı Davet-Örnek

Sayın Molekülden Hücreye Kurulunda ders veren Öğretim Üyeleri ,

Dr. E. Gür, Dr. A. Yılmaztepe Oral, Dr. Z. Serdar, Dr. Y. Özarda, Dr. A. Tokullugil, Dr. Ş. Sırmalı, Dr. C. Özakın, Dr. B. Ener, Dr. M. Sınırtaş, Dr. G. Çeçener, Dr. Ü. Egeli, Dr. B. Tunca, Dr. T. Alkan, Dr. B. Gören, Dr. N. İşbil Büyükcoşkun,

Sayın Anabilim Dalı Başkanları,

Dr. E. Gür, Dr. S. Ersoy, Dr. G. Göral, Dr. Ü. Egeli, Dr. K. Özlük,

Sayın Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri,

Dr. Ş. Cankur, Dr. Z. Alper,

Sayın Entegre Ders Kurulları Yürütücüsü ve Yardımcısı Öğretim Üyeleri,

Dr. İ.M. Kafa, Dr. T. Alkan,

Sayın DÖNEM-I Koordinatörü ve Yardımcısı Öğretim Üyeleri,

Dr. A. Yılmaztepe Oral, Dr. G. Özkaya,

2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında ilk defa uygulanmaya başlanan entegre eğitim sistemimizde Entegre Ders Kurulu-I (EDK-I) – “Molekülden Hücreye” kurulumuzu bitirmiş bulunmaktayız. İlk defa uygulanması sebebiyle kurulumuzun topluca değerlendirilmesi önemlidir. Bu amaçla 13 Aralık 2016 Salı günü saat 14.30’da İy Hekimlik Uygulamaları Merkezinde Kurul Değerlendirme Toplantısı yapılacaktır. Katkılarınız kurulun daha da iyileştirilmesi, gelecek sene daha başarılı olması için çok önemlidir. Bu amaçla aşağıdaki konuları tartışmak üzere Salı günü 14.30 da görüşmek üzere. (Resmi yazı ayrıca gönderilecektir.)

- Ders akışını ekteki excel dosyasının birinci sayfasında bulabilirsiniz (A şubesine göre çıkarılmıştır. Zorunlu değişiklikler yaşanmış olabilir ve/veya B şubesindeki düzeni çok bozmayacağını düşündüğümüz zorunlu yapılmış değişiklikler bulunabilir).

* Bu akışta yerini değiştirmek istediğiniz, yeni eklemek istediğiniz veya çıkarmak istediğiniz dersleriniz var mıdır? Anabilim dalınızın (bu kurulda yer almayan diğer öğretim üyelerinin de) bu kurula önerileri var mıdır?

* Uygulamalarınızın zamanlaması ve saatleri uygun mudur? Yeni eklemek veya çıkarmak istediğiniz uygulamalar var mıdır? Uygulama saat sayınız ile sınavda sorulan uygulama soru sayınız uyumlu mudur? (Yapılan uygulama, saat sayısının yarısı kadar soru istenmesidir.)

* Emekli olan veya konu değişimi yapan öğretim üyelerimiz yerine yazılacak isimler belli midir?

* Yeni Panel veya Entegre Ders öneriniz var mıdır?

- Excel dosyasının ikinci sayfasında sınavda sorulan soru sayıları dağılımı vardır.

- Excel dosyasının 3. sayfasında bu yıl götürmeye çalıştığımız Dönem-I ders programının genel şeması vardır. Boş olarak görülen yerlerde EDK-I ve Tıp ve İnsan Bilimleri Kurulu dersleri vardır.

- Excel dosyasının 4. sayfasında gelecek yıl planlanan Dönem-I ve 5. sayfasında gelecek yıl entegre sisteme geçecek olan Dönem-II’nin genel programı bulunmaktadır. Bu genel planlar üzerine düşünceleriniz, önerileriniz programlarımıza destek verecektir.

Ayrıca,

- Sınav sonuçları ile ilgili bilgilendirme yapılacaktır. Her anabilim dalının sorduğu soruların cevaplanma yüzdesi, zorluk-kolaylık sıralaması bildirilecektir.

- Ortalama 60’ın altına düşmüştür. Bununla ilgili olarak gelecek kurullara dair bir öngöründe bulunulabilir.

Ayrıca,

- EDK-I Değerlendirme Anketi sonuçları hakkında bilgilendirme yapılacaktır. Kurulun işleniş, sınavın zorluk derecesi, derslerin genel durumu hakkında öğrencilerin gözünden sonuçlar paylaşılacaktır.

Hepimizin desteğiyle daha iyi bir eğitim programı hazırlamak dileğiyle,

Saygılarımla,

Yrd. Doç. Dr. Engin Sağdilek

Biyofizik AD Öğretim Üyesi

Eğitim Komisyonu Dönem-I Program Değerlendirme Kurulu Üyesi

Ek 8.5. 2017-2018 Kurulsonu Toplantı Raporları

Molekülden Hücreye Kurulu (Kurul-1) Kurul Sonu Değerlendirme Toplantısı Sonuçları

- İdealize edilen ders programı akışının, öğretim üyelerinin zorunlu ders dışı programı sebebiyle değiştirilmesinin kurul akışını etkilediği tartışıldı. Bir sonraki yılın ders programının Nisan ayı gibi netleştirilip, öğretim üyelerinin zorunlu programlarının ders akışına etkisinin önceden öngörülmesi hedeflendi.

- Ders akışında değiştirilmek/eklenmek/çıkarılmak istenen dersler soruldu.

Engin Sağdılek'in "Biyomoleküllerin ayrıştırılıp görüntülenmesi" isimli bir saatlik dersi, istenen verimi sağlamadığı gerekçesiyle çıkarılması uygun bulundu.

Fizyoloji Anabilim Dalının kendi içindeki ders akış değişikliği gerçekleştirildi.

Tıbbi Biyoloji ve Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dallarının hücre organelleri ve hücre döngüsüne dair derslerinin ikili ilişkiler çerçevesinde iyileştirilmesi önerildi.

Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalının, Hücresel Metabolizma kurulunda yer alan "Kanda ve idrarda karbonhidratların analizi" isimli uygulamasının Molekülden Hücreye kuruluna kaydırılmasına ve adının da "Karbonhidratların analizi" olmasına karar verildi.

- Uygulamaların geliştirilmesine yönelik öğrenci geri bildirimleri hocalarla paylaşıldı. Mikrobiyoloji uygulamalarına yönelik saat değişiklikleri ve uygulama öncesi teorik derslerin eklenmesi gerçekleştirildi.

- Yeni bir panel ve/veya entegre ders önerisi olmadı.

- Kurul sonu sınavındaki soru dağılımının uygun olduğu bildirildi. Özellikle sınavda belirli bir cevaplanma yüzdesinin altında kalan sorular için ders programına soru çözüm saati eklenmesi planlandı.

- Öğrenim kazanımları tartışmaya açıldı. Toplantıda geri bildirim olmamasına rağmen, e-mail ortamında istenen soru kazanımlarına yönelik gelen iki geri bildirim, öğrenim kazanımlarının iyileştirilmesi amacıyla dikkate alındı.

Hücresel Metabolizma Kurulu (Kurul-2) Kurul Sonu Değerlendirme Toplantısı Sonuçları

- Ders programındaki akışın iyi olduğu ve öğretim üyesi arasındaki program değişimlerinin minimize edildiği vurgulandı.

- Ders akışında değiştirilmek/eklenmek/çıkarılmak istenen dersler ve uygulamalar soruldu.

Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalının, bu kurulda yer alan "Kanda ve idrarda karbonhidratların analizi" isimli uygulamasının, Molekülden Hücreye kuruluna kaydırılmasına ve adının da "Karbonhidratların analizi" olmasına karar verildi.

Doç. Dr. Şehime Temel sorumluluğundaki "Hücreden Fonksiyona" panelinin bu kuruldan kaldırılmasına, Hastalıkların Temeli Kurulunda tekrar tartışılmasına karar verildi.

- Uygulamaların geliştirilmesine yönelik öğrenci geri bildirimleri hocalarla paylaşıldı. Tıbbi Biyoloji uygulamaları için sarf malzeme gerekliliği ve Eğitim Komisyonuna resmi dilekçe ile başvuruları gerektiği belirtildi.

- Yeni bir panel ve/veya entegre ders önerisi olmadı.

- Kurul sonu sınavındaki soru dağılımının uygun olduğu bildirildi. Özellikle sınavda belirli bir cevaplanma yüzdesinin altında kalan sorular için ders programına soru çözüm saati eklenmesi tartışmaya açıldı. Soru çözüm saatinin eklenmesinin öğretim üyesine getireceği ekstra yükler düşünüldü. Gelecek kurul sonu toplantılarında tartışmanın devam etmesi planlandı.

- Öğrenim kazanımları yeniden düzenlendi.- Sınav başarısı değerlendirildi. - Öğrenci geri bildirimleri paylaşıldı.

Topografik Anatomi (Kurul-3) Kurul Sonu Değerlendirme Toplantısı Sonuçları

Bu yıl doku biyolojisi kurulunun önüne alınan Topografik Anatomi kurulunun ders programındaki akışın iyi olduğu vurgulandı. Eğitimde kullanılmak üzere kadavra üzerinde gerçekleştirilen video çekimlerinin aktif olarak kullanıldığı ve olumlu geri bildirimler aldığı gözlemlendi.

Genel Embriyoloji ve Doku Biyolojisi Kurulu (Kurul-4) Kurul Sonu Değerlendirme Toplantısı Sonuçları

Kurul ders akışı iyi olduğu ancak Histolojinin akış düzenlemesi yaparak ve Fizyoloji AD uygulamalarının gelecek yıl amfide tek grup halinde yapılıp yapılmayacağına dair nihai kararlarının Engin hocaya iletileceği sonucuyla toplantı sonlandırılmıştır.

Dijital Makbuz

Bu makbuz ödevinizin Turnitin'e ulaştığını bildirmektedir. Gönderiminize dair bilgiler şöyledir:

Gönderinizin ilk sayfası aşağıda gönderilmektedir.

Gönderen: Züleyha Alper
Ödev başlığı: tezsonZA
Gönderi Başlığı: BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TI..
Dosya adı: TEZ_ZA.doc
Dosya boyutu: 1.84M
Sayfa sayısı: 97
Kelime sayısı: 17,597
Karakter sayısı: 120,870
Gönderim Tarihi: 25-Eyl-2019 11:21AM (UTC+0300)
Gönderim Numarası: 1179678390

ÖZET

Alper, Z. Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Entegratif Eğitim Programına Geçiş Sonrasında Dönem I Öğrenci Başarı ve Görüşlerinin İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıp Eğitimi Programı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.

Tıp eğitimi dinamik bir süreçtir ve güncel şartlara, ortam ve zamana göre sürekli yenilenmesi gerekmektedir. Günümüzde tıp eğitimiyle ilgili sorunların anlaşılmasını ve çözümlenmesini önemli adımlardan biri olarak tıp eğitimi programının değerlendirilmesi ve gelişme yöneltici değişikliklerin dinamik bir şekilde yapılması gerekmektedir. Eğitimde öğrencilerin programı değerlendirilmesinde değerlendirme anketleri uzun yıllardır kullanılmaktadır ve öğrenim ortamının değerlendirilmesinin gerekli ve önemli bir parçasıdır. Bu çalışmanın amacı, Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenen tıp eğitimi modelinin uygulanmasıyla ilgili 2015-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte, öğrenen ile öğrenim ortamına ilişkin, dönem I öğrencilerinin kurullarda almış oldukları eğitime yönelik görüşlerinin ve akademik başarılarının incelenmesidir. Öğrencilerin kurullarda almış oldukları eğitime ilişkin görüşleri 5 Likert ölçeği ile hazırlanan görüşlerin formülünden elde edilmiştir. "Kurul I" dışında öğrenci görüşlerinin "Bilgilendirme ve Besleme", "Kurul Yapılanması", "Entegrasyon", "Gerçek", "Ölçme-Değerlendirme" ve "Genel Görüş" temaları ile ilgili olarak belirli yönlere göstermiştir. Elde edilen verilerin hem süreç değerlendirilmesi hem de bir sonraki yılın program hazırlığında kullanılacak üzere değerlendirilmeye alınması ile eğitim dinamik bir süreçte dönüştürülmüştür. Ayrıca kendilerinden alınan görüşlerine göre yazılan raporlar konusunda öğrenciler bilgilendirilmiş ve böylece kendilerine ve öğrenimlerine değer verildiği hissettirilmiş, BUÖTF için önemli olan bu süreçte etkin rol almaları sağlanmıştır.

Anahtar kelimeler: tıp eğitimi, entegrasyon, tıp öğrencisi, program değerlendirme

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ENTEGRE EĞİTİM PROGRAMINA GEÇİŞ SONRASINDA DÖNEM 1 ÖĞRENCİ BAŞARI VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

ORIJINALLIK RAPORU

% **16**

BENZERLİK ENDEKSİ

% **15**

İNTERNET
KAYNAKLARI

% **4**

YAYINLAR

% **8**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

tip.uludag.edu.tr
İnternet Kaynağı

% **6**

2

www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080
İnternet Kaynağı

% **5**

3

www.sportifbakis.com
İnternet Kaynağı

% **2**

4

www.teged-ted.org
İnternet Kaynağı

% **1**

5

dergipark.gov.tr
İnternet Kaynağı

<% **1**

6

toad.halileksi.net
İnternet Kaynağı

<% **1**

7

Submitted to TechKnowledge Turkey
Öğrenci Ödevi

<% **1**

8

docs.neu.edu.tr
İnternet Kaynağı

<% **1**

9.ÖZGEÇMİŞ

1983 yılında Bursa Anadolu Lisesi'nden, 1990 yılında Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Zorunlu hizmetini 1991-1992 arasında Van Merkez AÇSAP Dispanserinde tamamladı. 1992-1994 Bursa 1 No'lu AÇSAP Dispanserinde, 1994-1996 yılları arasında Bursa İl Sağlık Müdürlüğü Eğitim Şubesinde görev yaptı. Bu dönemde "halka yönelik sağlık eğitimi materyalleri geliştirmek" adına Sağlık Bakanlığı ve Japon hükümetinin paydaş olduğu JICA Projesinin Bursa yürütücülüğü görevinde bulundu. 1996 yılında Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde başladığı Aile Hekimliği uzmanlık eğitimini 2000 yılında tamamladı. 2000-2001 yılları arasında Bursa Yüksek İhtisas Eğitim Araştırma Hastanesi Acil Servis sorumluluğu görevinde bulundu. 2001 yılından itibaren Uzman Hekim olarak görev yaptığı Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde 2004 yılında Yardımcı Doçent, 2010 yılında Doçent, 2018 yılında Profesör ünvanı aldı. 2014 yılında Tıp Eğitimi AD kurulması kararı ile kurucu öğretim üyesi olarak görevlendirildi. Bu dönemde Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi iyi Hekimlik Uygulamaları ve Simülasyon Merkezi (USİM) Projesinin yürütücülüğünü gerçekleştirdi. Halen Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans eğitiminde tez döneminde olup, Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Başkoordinatörü olarak görev yapmakta, ayrıca her iki anabilim dalında da görevlerine devam etmektedir. Evli ve bir kız, bir erkek annesidir.

